

Załącznik do Uchwały Nr XIII/131/2008
Rady Gminy Widuchowa
z dnia 29 kwietnia 2008r.

Strategia Rozwoju Gminy Widuchowa na lata 2007 - 2015

Szczecin, październik 2007r.

dokument opracowała firma:

ECD Europejskie Centrum Doradcze, Dariusz Klityński

Biuro Poznań

ul. Stefana Batorego 82a/4
60-687 Poznań
tel.: (061) 821 74 02
fax. (061) 642 15 06

Oddział Szczecin

ul. Bohaterów Warszawy 34/35
70-340 Szczecin
tel.: (091) 886 00 05
ew. mobil.: 0 501 017 281

e-mail: biuro@ecd.az.pl
www.ecd.az.pl

SPIS TREŚCI

1.	Istota planowania strategicznego	3
2.	Diagnoza aktualnego stanu społeczno-gospodarczego Gminy Widuchowa.....	4
2.1.	Położenie i warunki demograficzne	4
2.2.	Infrastruktura społeczna	12
2.3.	Podmioty gospodarcze i rolnictwo	29
2.4.	Finanse samorządu	35
2.5.	Infrastruktura techniczna	38
3.	Analiza SWOT.....	49
3.1.	Założenia metodologiczne	49
3.2.	Analiza poszczególnych obszarów życia społeczno- gospodarczego	52
3.2.1.	Finanse gminy.....	52
3.2.2.	Infrastruktura i ochrona środowiska	53
3.2.3.	Rozwój gospodarczy	54
3.2.4.	Sfera społeczna	55
4.	Misja i cele strategiczne gminy Widuchowa	55
4.1.	Hierarchiczny układ Strategii	55
4.2.	Wizja i misja Gminy Widuchowa	57
4.3.	Cele strategiczne gminy Widuchowa	57
4.4.	Struktura logiczna Strategii Gminy Widuchowa na lata 2007-2015	75
5.	Realizacja i monitoring celów szczegółowych Strategii	77
	Plan finansowy na lata 2007 – 2015	85
6.	Wdrażanie i monitorowanie Strategii	88
6.1.	Wdrażanie Strategii	88
6.2.	Monitoring i ewaluacja Strategii	89
6.3.	Promocja programu strategicznego gminy	90

1. Istota planowania strategicznego

Planowanie jest pierwszym i podstawowym etapem zarządzania. W gminie planowanie strategiczne jest procesem, w którym samorząd świadomie przewiduje i kontroluje zmiany sytuacji na danym obszarze, pozostając podmiotem działań podejmowanych w celu rozwoju lokalnej społeczności. Jest to umiejętność reagowania na zmiany otoczenia, a nawet ich wyprzedzanie. W procesie tym, gminę należy postrzegać z jednej strony jako zamkniętą całość z uwzględnieniem jej specyfiki i posiadanych zasobów, z drugiej zaś jako część systemu globalnego. Otoczenie terytorialne i makroekonomiczne ma bowiem stały wpływ na funkcjonowanie i rozwój gminy. Wypracowany w drodze konsensusu społecznego i zaakceptowany przez społeczność lokalną dokument zawierający Strategię Rozwoju Gminy Widuchowa na lata 2007 - 2015 danej jednostki jest wyznacznikiem działań dla wszystkich podmiotów zlokalizowanych lub obejmujących swym zasięgiem opisany obszar. Strategia jest ostatecznie funkcją władzy. Wykonania jej nie można powierzyć nikomu, nie można równocześnie zdjąć z siebie odpowiedzialności za jej skutki (lub ich brak). Nie można również nie mieć jasno określonego planu, brak go lub źle sporządzony bowiem plan spowoduje, że najlepiej wykonywane funkcje zarządzania - organizowanie, dobór personelu i środków, zarządzanie i kontrolowanie - nie doprowadzą do osiągnięcia pożądaných celów.

Planowanie strategiczne jest ważnym narzędziem służącym zbliżeniu mieszkańców, środowisk oraz władz gminnych w celu stworzenia partnerskich inicjatyw mających za zadanie wykreowanie zrównoważonego rozwoju gminy. Dokument określający najważniejsze założenia rozwoju jednostki umożliwia samorządowi gminnemu jak najefektywniejsze wykorzystanie posiadanych środków finansowych, które z uwagi na ograniczenia budżetowe często nie wystarczają na realizację wszystkich zadań. Stanowi również podstawę do ubiegania się o środki z funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych.

Należy sobie również zdawać sprawę z istniejącej konieczności ciągłego udoskonalania powstałego programu strategicznego. Strategia nie jest bowiem dokumentem zarządzania operacyjnego, który tak jak budżet gminy, musi być wykonany. Jest to plan zamierzeń pokazujący kierunki rozwoju gminy. Jego wykonanie zależy od wielu instytucji i zewnętrznych czynników. Pokazuje on jednak faktyczny stan zasobów gminy w roku 2007 i stanowi początek nowego, wieloletniego procesu rozwoju. Wyznaczone projekty realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki zewnętrzne, ale zawsze powinny być zbieżne z misją gminy, określającą główny kierunek w jakim ma podążać społeczność lokalna na wybranej ścieżce rozwoju.

Z powyższych powodów także ważne jest, by w opracowywaniu Strategii brała udział możliwie najbardziej reprezentatywna i ciesząca się największym autorytetem i poważaniem grupa

przedstawicieli całej gminy. Pozyskanie do procesu planowania strategicznego nie tylko osób bezpośrednio zarządzających gminą, ale włączenie w ten proces szerokiej reprezentacji społeczeństwa, gwarantuje jeżeli nie współdziałanie wszystkich, to w każdym razie wysoki poziom akceptacji dla głównych kierunków, które wytyczy w ten sposób wypracowana Strategia. Ta forma planowania zyskuje sobie coraz większą popularność zarówno zagranicą, jak i w naszym kraju. Pozwala ona lepiej zrozumieć różne stanowiska i interesy oraz wskazuje potrzebę osiągnięcia kompromisu w dochodzeniu do założonych celów. Proces taki daje też okazję wyłonienia rzeczywistych liderów życia społeczno-gospodarczego - osób, którym będzie zależało na realizacji konkretnych zadań prorozwojowych.

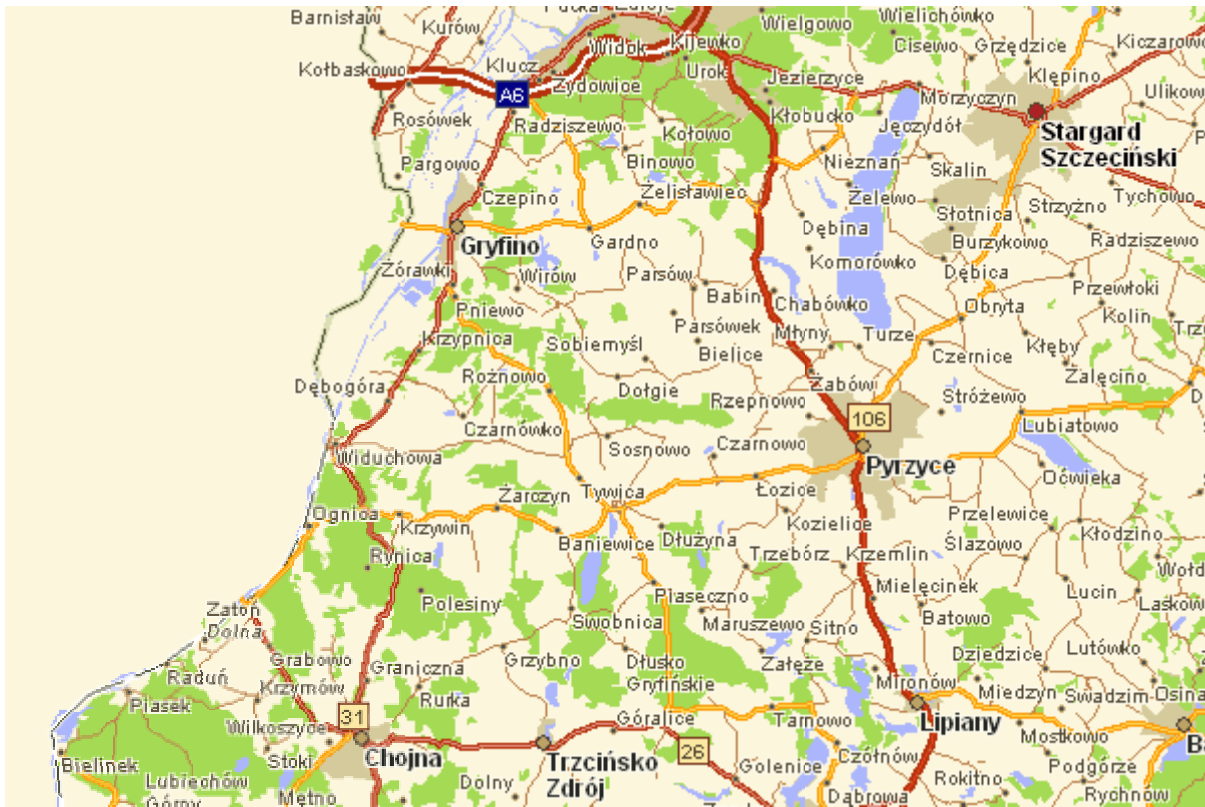
2. Diagnoza aktualnego stanu społeczno-gospodarczego Gminy Widuchowa

2.1. Położenie i warunki demograficzne

Gmina Widuchowa położona jest w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w środkowo – zachodniej części powiatu gryfińskiego. Graniczy ona od strony północnej z gminą Gryfino, od strony wschodniej z gminą Banie, od strony południowej z gminą Chojna, natomiast od strony zachodniej przez rzekę Odrę z Republiką Federalną Niemiec. Jest jedną ze 114 gmin województwa i jedną z 9 gmin powiatu gryfińskiego. Gmina zajmuje powierzchnię 210 km². W skład gminy wchodzi 14 jednostek osadniczych. Siedzibą gminy jest miejscowość Widuchowa – (położenie geograficzne N 53°07' E 14°22'), która liczy 1377 mieszkańców. Ogółem liczba mieszkańców zamieszkujących gminę Widuchowa wynosi 5611 (stan na rok 2007) co jest wynikiem przeciętnym na tle innych gmin regionu.

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren gminy należą: droga krajowa nr 31, droga wojewódzka nr 122 oraz zelektryfikowana linia kolei normalnotorowej relacji Kostrzyń – Szczecin.

Poniżej pokazano położenie miejscowości Widuchowa w powiecie gryfińskim:

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://mapa.szukacz.pl>

W układzie sieci powiązań drogowych Gmina Widuchowa zajmuje szczególną pozycję. Przez teren gminy przebiegają ważne szlaki komunikacji drogowej jak np. droga krajowa nr 31 relacji Szczecin – Słubice oraz droga wojewódzka nr 122 relacji Krajnik – Pyrzyce. Gmina posiada ok. 114 km (wszystkich) dróg - powiatowych i gminnych. Drogi te wymagają modernizacji i planowana jest ich stopniowa modernizacja oraz ciągłe prace naprawcze.

Gminę Widuchowa zamieszkuje 5.611 osób (stan w dniu 15.09.2007 r.), w tym 1.606 kobiet, w wieku 19 – 60 lat tj. 28,62 %. Średnia gęstość zaludnienia jest niska i wynosi 26,7 osób na 1 km². Liczba mieszkańców poszczególnych wsi wchodzących w skład gminy jest zróżnicowana i jedynie wieś Widuchowa można uznać jako dużą, podczas gdy pozostałe to małe i średnie miejscowości.

Liczba mieszkańców Gminy Widuchowa według faktycznego miejsca zamieszkania na dzień 15 września 2007 roku wynosiła 5.611 osób. Zmiany liczebności lokalnej społeczności w ostatnich 5 latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Liczba mieszkańców	Lata					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dzieci w wieku przedszkolnym (0-5)	362	374	316	313	351	372
Dzieci w wieku szkolnym (6-12)	427	437	428	437	455	492
Młodzież (13-18)	496	512	497	505	530	564
Kobiety (19 – 60)	1670	1649	1699	1684	1652	1606
Mężczyźni (19 – 65)	1924	1911	1912	1897	1861	1821
Kobiety w wieku emerytalnym (60 +)	551	547	562	557	540	528
Mężczyźni w wieku emerytalnym (65 +)	280	276	267	256	245	228
ogółem	5710	5706	5681	5649	5634	5611

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Widuchowa

Jak wynika z zestawienia liczba mieszkańców gminy w badanym okresie dość znacznie zmalała – o 99 osób, tj. 1,74 %.

Widać wyraźną tendencję spadku ilości osób w poszczególnych latach. Największy spadek zanotowano w grupie dzieci najmłodszych – w wieku przedszkolnym (0 – 5) z 362 w roku 2002 do 313 w roku 2005. Jest to spadek w wysokości 49 osób. Ta sytuacja spowodowana była powszechnym, zauważalnym niemalże wszędzie zjawiskiem przesuwania wieku zakładania rodziny przez młodych ludzi. W roku 2006 i 2007 tendencja ta odwróciła się z uwagi na fakt zakładania rodzin przez dzieci z wyżu demograficznego, które przyszły na świat w latach 80 – tych. Ponadto zauważalny jest trend spadku mężczyzn w wieku produkcyjnym z 1924 osób w roku 2002 do 1821 w roku obecnym. Spadek wyniósł 103 osoby. Prawdopodobieństwem spadku w tej kategorii są powszechne, masowe wyjazdy mężczyzn za granicę w celach zarobkowych.

W tabeli widać także systematyczny spadek ogólnej liczby ludności gminy w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Ludność zamieszkała w gminie wykazuje jednak równowagę płci, chociaż analiza zróżnicowania w poszczególnych grupach wiekowych wykazuje pewną deformację. Uwidacznia się niedobór kobiet w grupach wieku produkcyjnego i w wieku rozrodczym. Przewaga kobiet następuje dopiero po 50 roku życia. Niedobór kobiet w grupach wieku produkcyjnego ma więc negatywne skutki dla reprodukcji ludności i dla ekonomicznego rozwoju gminy. Następstwem tego stanu są m.in. zmniejszające się: udział i liczba dzieci w wieku przedszkolnym i szkoły podstawowej oraz spadek ilości zawieranych małżeństw.

Stan opisany wyżej ma znaczący wpływ na zmniejszenie przyrostu naturalnego.

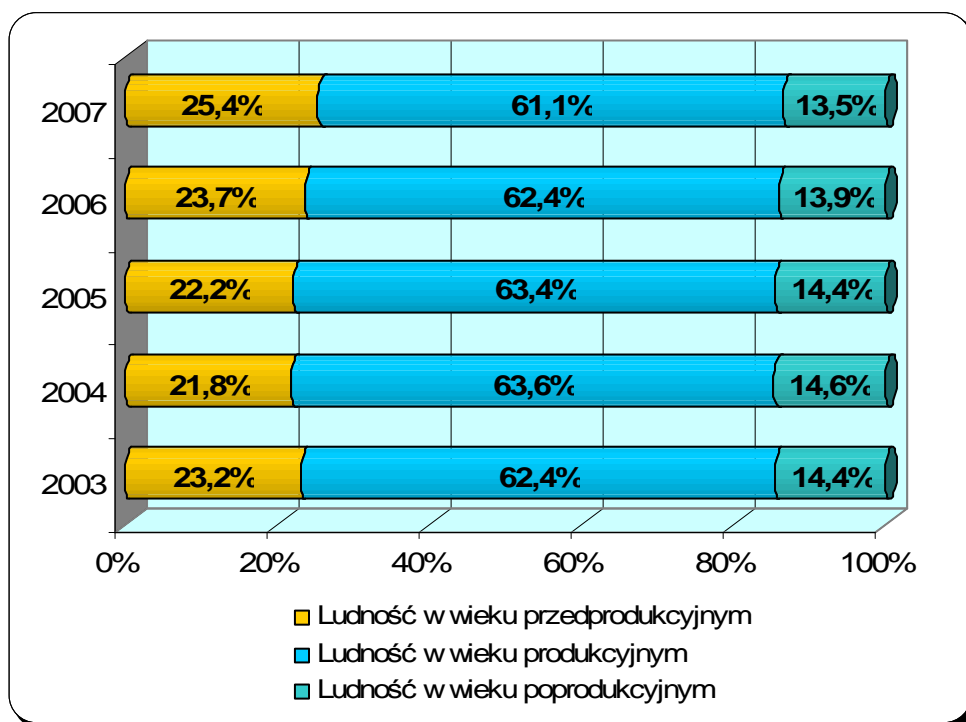
Charakterystycznym również zjawiskiem dla gminy są migracje. W ostatnich latach widać nieznaczny odpływ ludności z obszaru gminy. Ujemne saldo migracji spowodowane jest przede

wszystkim poszukiwaniem pracy przez młodych mieszkańców, której nie mogą znaleźć na terenie gminy bądź w gminach ościennych. W ostatnim dziesięcioleciu nie zarejestrowano migracji zagranicznych. Poniższa tabela wskazuje podział ludności w omawianych grupach wiekowych na przestrzeni lat 2003 – 2007.

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym wg płci						
	J. m.	2003	2004	2005	2006	2007
ogółem						
ogółem	osoba	5 706	5 681	5 649	5 634	5 611
mężczyźni	osoba	2 880	2 849	2 813	2 792	2 763
kobiety	osoba	2 826	2 832	2 836	2 842	2 848
w wieku przedprodukcyjnym						
ogółem	osoba	1 323	1 241	1 255	1 336	1 428
mężczyźni	osoba	693	670	660	686	714
kobiety	osoba	630	571	595	650	714
w wieku produkcyjnym						
ogółem	osoba	3 560	3 611	3 581	3 513	3 427
mężczyźni	osoba	1 911	1 912	1 897	1 861	1 821
kobiety	osoba	1 649	1 699	1 684	1 652	1 606
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	osoba	823	829	813	785	756
mężczyźni	osoba	276	267	256	245	228
kobiety	osoba	547	562	557	540	528

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Widuchowa

W ostatnich 5 latach znacząco spadł udział osób w wieku produkcyjnym w społeczności Gminy Widuchowa – stan na wrzesień 2007 roku wskazuje że ludność w wieku produkcyjnym stanowiła tylko 61,1% ogólnej liczby mieszkańców, podczas gdy w roku 2003 wskaźnik ten był o ponad 1 punkt procentowy wyższy. Zwiększył się z kolei odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, przy niemal niezmiennym udziale osób w wieku poprodukcyjnym. Jak wynika z powyższych zestawień ludność gminy starzeje się. Utrzymujący się na niskim poziomie przyrost naturalny jak również wyjazdy młodych w celach edukacyjnych są głównymi przyczynami opisywanego zjawiska. Należy zauważyć, że tendencja ta utrzymuje się, a jej powstrzymanie jest celem rozwojowej polityki samorządu. Zjawisko to jest odzwierciedleniem przemian struktury wiekowej w skali kraju i wymaga skoordynowanych działań w wielu dziedzinach życia. Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi wpływa znacząco na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wzrost jej liczby - przy tendencjach rozwojowych w gospodarce - zwiększa potencjał siły roboczej w gminie, a z drugiej strony – w przypadku słabiej rozwiniętej gospodarki – może powodować wzrost zagrożenia bezrobociem.

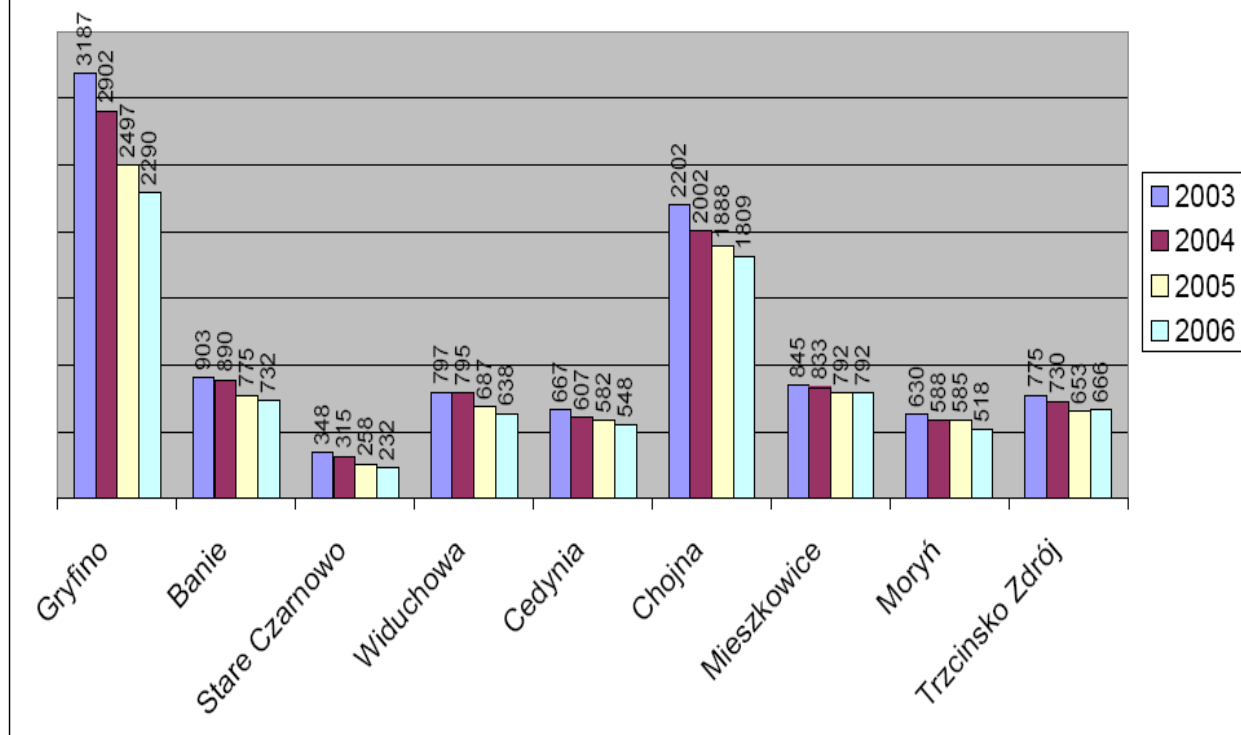
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Widuchowa

Na terenie gminy Widuchowa stopa bezrobocia kształtuje się między 15% a 16% jeżeli mowa o ludności w wieku produkcyjnym. Na dzień 30.06.2007 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryfinie było 410 osób. Jak widać w poniższej tabeli Gmina Widuchowa w porównaniu do innych Gmin Powiatu gryfińskiego ma jedną z większych stóp bezrobocia. Pomimo tego stan zarejestrowanych bezrobotnych z roku na rok spada. Wpływ na to mogą mieć coraz częstsze wyjazdy ludności do pracy do krajów Unii Europejskiej. Jednak poważnym problemem jest właśnie istnienie bezrobocia niezarejestrowanego, tzw. ukrytego, co związane jest między innymi z posiadaniem gospodarstw rolnych poniżej 2 ha przeliczeniowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, właściciele takich gospodarstw mogą zarejestrować się jako osoby bezrobotne, lecz tego nie robią.

Ponad połowa bezrobotnych to kobiety (63,4%). Niekorzystnym zjawiskiem jest także duży udział bezrobotnych pozostających bez pracy więcej niż 12 miesięcy, wynosi on bowiem 49,51 %, jak również duży jest udział osób w wieku 18 – 44 lat (produkcyjnym) - 67,56 %.

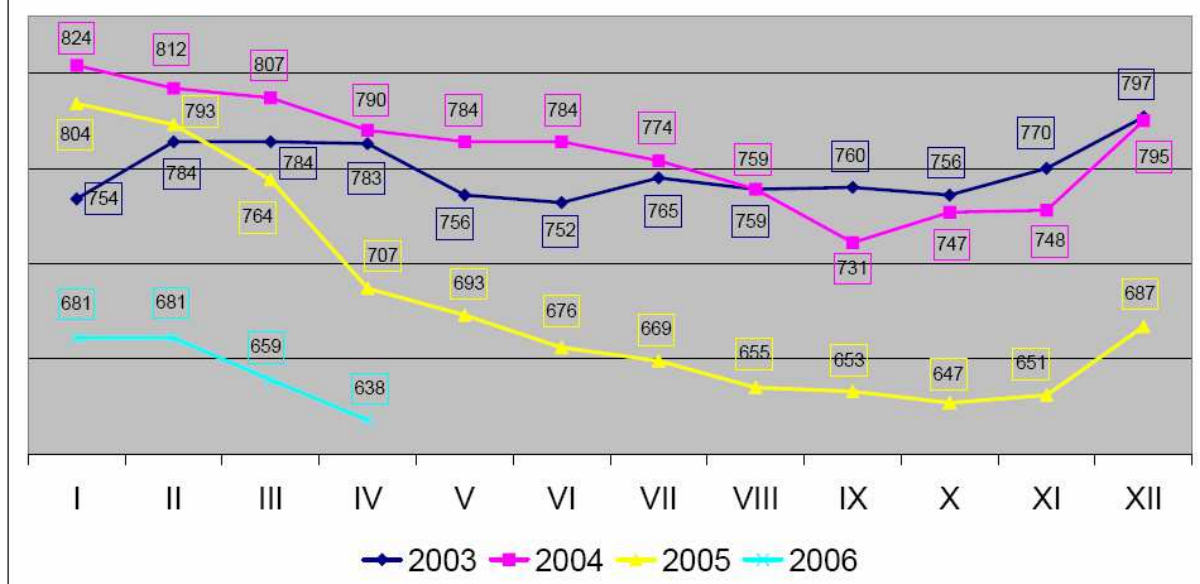
Poniżej przedstawiono informację o bezrobociu w przekroju Miast i Gmin leżących na terenie powiatu gryfińskiego a także tendencję kształtowania się bezrobocia w Gminie Widuchowa. Wskazano porównanie lat 2003 - 2006.

Liczba bezrobotnych w gminach wg. stanu na 31 grudnia 2003 - 2006

źródło: http://pupgryfino.com.pl/img/stat/koniec_roku_big.png

Ilość osób bezrobotnych w Gm. Widuchowa zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryfinie w latach 2003 - 2006

źródło: http://pupgryfino.com.pl/img/stat/gmina_widuchowa_big.png

Wg danych statystycznych, na dzień 31.06.2007 roku na terenie Gminy zarejestrowanych było 410 bezrobotnych, w tym 260 kobiet. Jest to niekorzystny skutek przemian strukturalnych w rolnictwie, a także niechęć podjęcia pracy w zakładach pracy oferujących niskie wynagrodzenie.

Główne przyczyny bezrobocia to:

- restrukturyzacja gospodarki,
- regres gospodarczy w sektorze rolniczym i innych gałęziach gospodarki,
- brak kapitału inwestycyjnego zarówno własnego, jak i obcego oraz zasobów pieniężnych.

Na stan bezrobocia bezpośredni wpływ ma również stopień wykształcenia ludności. Głównym problemem bezrobocia jest brak miejsc pracy na terenie Gminy i w jej otoczeniu. Przy obecnym braku ofert pracy stałej dla wielu bezrobotnych, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych jest jedyną realną szansą na przetrwanie, chociaż na pewien czas trwania bezczynności zawodowej. Umożliwia to otrzymanie dochodów z pracy, a w konsekwencji uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Ożywienie gospodarcze terenów wiejskich, walka z bezrobociem oraz tworzenie nowych miejsc pracy stają się najważniejszymi celami działania Gminy. Proces przechodzenia od polityki rolnej do wielofunkcyjnego rozwoju wsi jest szansą dla ludności wiejskiej.

W Gminie Widuchowa liczba pracujących w 2007 r. wzrosła w stosunku do 2004r. o 385 osób, co wynika z analizy spadku bezrobocia na tym obszarze. Podstawowe prawidłowości w kształtowaniu się liczby pracujących są następujące:

- znaczny wzrost liczby zatrudnionych w rolnictwie, w przemyśle i w budownictwie,
- znaczny spadek liczby pracujących w handlu i usługach i w transporcie,
- niewielki wzrost liczby pracujących w obsłudze nieruchomości i firm,
- niewielki spadek liczby zatrudnionych w edukacji,
- znaczny spadek liczby pracujących w ochronie zdrowia.

Uzasadnione wydaje się twierdzenie, że w najbliższych latach wystąpi zmiana struktury zatrudnienia na korzyść sektorów o charakterze usługowym.

W Gminie, w porównaniu z sąsiednimi gminami jest wysoki udział pracujących w przemyśle (ok. 47 %) oraz znaczący udział pracujących w rolnictwie. Pierwsze zjawisko świadczy o dobrze rozwiniętym przemyśle, przy niewielkim aktualnie poziomie inwestowania. Drugie zaś to wynik istnienia dużych, nowoczesnych gospodarstw rolnych zatrudniających siłę najemną.

Wyraźnie załamał się rynek pracy w handlu i ochronie zdrowia, przy czym pierwsze zjawisko wiąże się z likwidacją wielu małych sklepów i hurtowni zaś drugie - z reformą służby zdrowia w Polsce. Wystąpiło także zjawisko redukcji zatrudnienia w tradycyjnych branżach przemysłu.

Na różnicę między zasobami pracy a wielkością zatrudnienia składają się bezrobotni zarejestrowani, bezrobotni nie rejestrowani bądź pracujący w tzw. szarej strefie, jak też osoby zatrudnione, nie ujęte w bieżącej sprawozdawczości statystycznej.

Wzrost liczby podmiotów gospodarczych nie wpływa na spadek bezrobocia. Przypuszczać należy, że szereg podmiotów gospodarczych zawiesza bądź kończy działalność, powodując wzrost bezrobocia, a statystyka nie nadąża z ujawnianiem tego faktu.

Należy zwrócić uwagę, że liczba bezrobotnych na koniec 2006 r. spadła - stopa bezrobocia wynosiła 15,9% i kształtowała się na poziomie nieco wyższym od średniej województwa (15,3%). Dość wysokie pozostaje bezrobocie wśród kobiet, które często poświęcają się rodzinie i domowi rezygnując z własnych ambicji i marzeń. W ostatnich latach udział kobiet w strukturze bezrobotnych kształtował się następująco:

- 2003r. – 396 kobiet bezrobotnych na 797 osób bezrobotnych ogółem tj. 49,7 %
- 2004r. – 420 kobiet bezrobotnych na 795 osób bezrobotnych ogółem tj. 52,8 %
- 2005r. - 376 kobiet bezrobotnych na 687 osób bezrobotnych ogółem tj. 54,7 %
- 2006r. - 318 kobiet bezrobotnych na 551 osób bezrobotnych ogółem tj. 57,7 %
- 2007r. (II kwartał) - 260 kobiet bezrobotnych na 410 osób bezrobotnych ogółem tj. 63,4 %

Głównym problemem rynku pracy w Gminie jest sprostanie w najbliższym pięcioleciu popytowi na miejsca pracy, generowanemu przez wysoką stopę bezrobocia i wkraczaniem młodych ludzi na rynek pracy. Do tej pory zauważalne jest negatywne zjawisko wyjazdów zagranicznych w poszukiwaniu pracy. Tendencja ta powoduje zmniejszającą się liczbę specjalistów w różnych dziedzinach, których już w chwili obecnej w Polsce i Gminie brakuje. Dlatego też chcąc, aby młodzi ludzie, którzy są przyszłością gminy pozostawali należy stworzyć odpowiednie warunki do rozwoju własnych inicjatyw, oferowania atrakcyjnych stanowisk za godziwą pensję jak również dostarczenie infrastruktury odpowiadającej oczekiwaniom mieszkańców. Mając dostęp do bazy rekreacyjno – sportowej rodzice nie będą wysyłać swoich dzieci do innych miast, sami także pozostaną na miejscu ciesząc się z oferowanych przez Gminę warunków. Widząc w gminie tendencję do spadku bezrobocia należy uczynić z tego dodatkowy atut polepszających się warunków życia jej mieszkańców. W takich sytuacjach powszechne staje się inwestowanie posiadanych zasobów pieniężnych. Najlepiej jeżeli będą to inwestycje w Gminie Widuchowa.

Należy zwrócić uwagę, że najlepszym sposobem przeciwdziałania bezrobociu jest wspieranie przedsiębiorczości i prowadzenie polityki prozatrudnieniowej, gdyż aktywność zawodowa warunkuje samowystarczalność rodzin, a tym samym zmniejsza zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

2.2. Infrastruktura społeczna

Edukacja

W Gminie Widuchowa istnieją 2 szkoły: Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzywinie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Widuchowej i Publiczne Gimnazjum w Widuchowej działające razem jako Zespół Szkół. Ogółem do szkół podstawowych i gimnazjum uczęszcza 779 uczniów. Od kilku lat liczba uczniów zmniejsza się. W roku szkolnym 2006/2007 Szkoła Podstawowa w Krzywinie posiadała 13 oddziałów, z tego cztery oddziały w Żelechowie (3 szkolne i zerowy), do których uczęszczało 206 uczniów pod dydaktyczną opieką 20 nauczycieli. Budynek szkoły w Żelechowie jest stary i przysparza stałej troski i wydatków. Szkoła w Krzywinie mieści się w budynku byłego urzędu gminnego i nie jest typową szkołą z szerokimi korytarzami i salą gimnastyczną. Powoduje to widoczną ciasnotę i hałas. Izby szkolne wymagają ciągłych modernizacji, a to na skutek zmniejszenia ilości oddziałów i zwiększenia liczebności klas. Łączyło się więc lokale po byłych biurach w większe pomieszczenia i tak powstały dzisiejsze klasy. Szkoła posiada swoją Filię w Żelechowie.

Przy Szkole Podstawowej, w tym samym budynku działa również przedszkole do którego uczęszcza około 20 dzieci. Ma osobne wejście i osobne pomieszczenia.

Zespół Szkół w Widuchowej działa od 1 września 2003 r. w budynku przy ul. Barnima III, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i gimnazjum. Pod okiem 39 nauczycieli uczy się 272 gimnazjalistów i 301 uczniów w szkole podstawowej. Plac wokół budynku Szkoły jest zagospodarowany - powstał zespół boisk do gier zespołowych i lekkoatletyki. Szkoła jest budynkiem o bardzo nowoczesnych rozwiązaniach technicznych, tj.: kotłownia olejowa ogrzewająca cały kompleks szkolny oraz dogrzewanie wody w okresie letnim z wykorzystaniem energii słonecznej przetworzonej za pomocą kolektorów słonecznych zamontowanych na dachu budynku. Zespół Szkół posiada własną salę gimnastyczną z trybunami na ponad 200 osób. Obiekt zawiera pełno wymiarowe boisko do piłki ręcznej oraz możliwość przystosowania sali do trzech boisk do koszykówki, jak również trzech do siatkówki. Sala gimnastyczna posiada dwa magazynki na sprzęt sportowy oraz cztery szatnie z natryskami. Obiekt posiada także salę do gimnastyki korekcyjnej. Placówka wyposażona jest również w bardzo dobrą bazę stołówkową, z której poza dziećmi szkolnymi korzystają mieszkańcy Widuchowej.

Przy Zespole Szkół prowadzona jest świetlica dla dzieci oczekujących na lekcje i odjazd do domu. Wysoki odsetek - 72% uczniów dojeżdża do Szkoły z kilkunastu miejscowości należących do obwodu Zespołu Szkół.

Zespół Szkół w Widuchowej jest największą i najlepiej wyposażoną placówką oświatową w gminie.

Na terenie gminy istnieje także Gminne Przedszkole w Widuchowej, które funkcjonuje od 1971 r., a w obecnym budynku przy ul. Tatrzańskiej istnieje od 1981r. Jest to wolno stojący budynek zaadaptowany na potrzeby dzieci, do którego bezpośrednio przylega duży ogród. Organem prowadzącym Przedszkole jest Wójt Gminy Widuchowa, a nadzór pedagogiczny nad placówką sprawuje Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty - Oddział Delegatury w Chojnie.

Do przedszkola na dzień dzisiejszy uczęszcza średnio 86 dzieci w wieku od 3-6 lat.

Struktura organizacyjna przedszkola obejmuje 4 oddziały wiekowe:

- I- oddział 3-4 latki,
- II- oddział 5-latki,
- III- oddział 6-latki,
- IV- oddział 6-latki.

Dzienny czas pracy poszczególnych oddziałów jest różny, dostosowany do potrzeb rodziców oraz dowozów dzieci. Wychowaniem przedszkolnym objęte są dzieci z 12 okolicznych miejscowości, którym dowozy i odwozy do placówki zapewnia nieodpłatnie Urząd Gminy. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku od godz. 7-16.

Przedszkole stwarza możliwość żywienia wszystkim dzieciom. Rodzice dzieci mają możliwość wyboru ilości posiłków. Na dzień dzisiejszy rodzice nie wnoszą żadnych opłat związanych z opieką i wychowaniem oraz realizacją obowiązkowego przygotowania rocznego 6-latków -płacą jedynie za „wsad do kotła” i koszty przyrządzania posiłków.

Potrzeby inwestycyjne i remontowe oświaty to:

- budowa zespołu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Krzywiniu,
- modernizacja pomieszczeń oddziału przedszkolnego w Krzywiniu.

Kultura, kultura fizyczna i sport.

Sfera działalności kulturowej w gminie jest na wysokim poziomie. W Gminie Widuchowa działają dwie biblioteki obejmujące Gminną Bibliotekę Publiczną w Widuchowej wraz z filią w Krzywiniu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Widuchowej od września 2000 roku działa w Zespole Szkół w Widuchowej i jest placówką skomputeryzowaną. Biblioteka nie jest jednak powiązana ze szkołą i posiada odrębny budżet. Od 01 stycznia 2006r. biblioteka jest Instytucją Kultury.

W bibliotece zatrudnionych jest 2 pracowników pełnoetatowych i księgowia na 1/8 etatu. Na dzień 31.12.2005r. biblioteka posiada 860 czytelników, a roczne wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz sięgają 14.000 woluminów. Księgozbiór wewnątrz biblioteki udostępniany był w ilości 4.600

woluminów. Biblioteka posiada 22.846 woluminów ogółem. Od stycznia 2005r w Bibliotece działa Czytelnia Internetowa z trzema stanowiskami dla czytelników, gdzie dostęp do Internetu jest bezpłatny.

Druga Biblioteka – Filia w Krzywińska działa w miejscowości Krzywiny od lutego 2002r. jest skomputeryzowana i działa w budynku Szkoły Podstawowej. Zatrudniony jest tam jeden pracownik pełnoetatowy. Na dzień 31.12.2005r. obiekt posiada ok. 640 czytelników. Roczne wypożyczenia na zewnątrz wynoszą 9.000 woluminów, na miejscu w bibliotece 6.900 woluminów. Księgozbiór Biblioteki ogółem wynosi 12.529 woluminów.

Większość placówek kulturalnych koncentruje się w Widuchowej, brak jest oferty na obszarach wiejskich. Panuje powszechne odczucie, że w okresie ostatnich lat zmalał poziom uczestnictwa społeczności gminy w życiu kulturalnym. Należy tu wziąć pod uwagę fakt, że zmienił się model uczestnictwa w kulturze.

Dlatego też priorytetem w dziedzinie kultury powinno być z jednej strony wykorzystanie potencjału kulturalnego Gminy dla jej promocji na zewnątrz, a z drugiej wzmocnienie istniejących i pobudzenie nowych potrzeb kulturalnych wśród jego mieszkańców.

Ponadto gmina współpracuje z innymi instytucjami przy współpracy których organizowane są:

- Święto Kapusty,
- Dożynki Gminne,
- Dni Integracji Osób Niepełnosprawnych,
- Ekojarmark,
- Festiwal Zuzia i Piosenki Angielskiej,
- Jasełka,
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Ferie zimowe w Ośrodku Kultury,
- uroczyste spotkanie Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Widuchowej,
- Dzień Babci i Dziadka,
- Ferie z piosenką,
- kilka imprez lokalnych,
- Dzień Matki,
- wyjazdy autokarowe, rowerowe, zajęcia w Ośrodku w okresie wakacyjnym,
- Dzień Niepodległości,
- Sylwester.

Na terenie Gminy działają następujące kluby sportowe:

1. KS „Łabędź” Widuchowa – piłka nożna, liga okręgowa i sekcja piłki siatkowej,
2. LZS „Orzeł” Żelechowo – piłka nożna, kl.B
3. KS „Czarni” Czarnówko – piłka nożna, kl.A
4. Krzywiński Ludowy Uczniowski Klub Sportowy - piłka nożna, kl.B
5. Klub Olimpijczyka „Krzyś” w Krzywiniu – szerzenie wartości i zasad olimpizmu, czego wymiernym efektem jest Krzywińska Liga Biegów Przelajowych.
6. Uczniowski Klub Sportowy „Żar” w Żarczynie – organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów poprzez różnorodne formy aktywności ruchowej.

Przy Zespole Szkół w Widuchowej jest sala gimnastyczna dostępna w godzinach popołudniowych także dla chętnych mieszkańców Gminy. Dużym zainteresowaniem cieszą się rozgrywki piłki siatkowej.

Obszary, w których realizowane są działania obejmujące kulturę fizyczną, to wychowanie fizyczne, rekreacja i turystyka, rehabilitacja ruchowa oraz sport.

Zaplecze sportowo-rekreacyjne miejscowości tworzy:

- sala gimnastyczna oddana do użytku w 2002 r. Obiekt zawiera pełno wymiarowe boisko do piłki ręcznej oraz możliwość przystosowania sali do trzech boisk do koszykówki, jak również trzech do siatkówki. Sala gimnastyczna posiada dwa magazynki na sprzęt sportowy oraz cztery szatnie z natryskami. Obiekt posiada także salę do gimnastyki korekcyjnej. Placówka wyposażona jest również w bardzo dobrą bazę stołową, z której poza dziećmi szkolnymi korzystają mieszkańcy Widuchowej. Ponadto plac wokół budynku Szkoły jest zagospodarowany - powstał zespół boisk do gier zespołowych i lekkoatletyki.

Zaplecze sportowe gminy tworzy dodatkowo jedno boisko sportowe umiejscowione w Krzywiniu, przy Szkole Podstawowej. Wybudowane zostało 35 lat temu, posiada nawierzchnię asfaltową a jego stan wymaga podjęcia natychmiastowych prac remontowych ze względów bezpieczeństwa zwłaszcza w godzinach pozalekcyjnych kiedy to dzieci i młodzież bez opieki dorosłych korzystają z obiektu.

Na terenie gminy działa kilka klubów sportowych. Niektóre posiadają już długą tradycję, powstają jednak również nowe. Wiele z nich odnosi znaczące sukcesy nie tylko lokalne, ale również ogólnokrajowe.

Mimo istnienia w Gminie sieci placówek oświatowych, wypełniających zadania z tego zakresu oraz kilku jednostek i organizacji kultury fizycznej nadal efekty tych działań są niewielkie, bowiem poziom sprawności fizycznej społeczeństwa oceniany jest jako niski.

Przyczyn tego upatrywać należy w niewystarczającej liczbie i ograniczonym dostępie do istniejących obiektów, słabym poziomie kadry szkoleniowej, a także w niskim poziomie świadomości społecznej,

której rezultatem jest mały odsetek osób uprawiających sport i rekreację, wreszcie w braku rozwiązań systemowych dotyczących finansowania kultury fizycznej.

Promowanie zdrowego stylu życia i uczestnictwa w kulturze fizycznej jest jednym z ważniejszych zadań Gminy. Dlatego też planuję się rozbudowę bazy, na której opierałby się rozwój kultury fizycznej i sportu. Planowana inwestycja będzie doskonałym spełnieniem zamierzeń władarzy Gminy w tym zakresie. Powstanie kompleksowych obiektów sportowo – rekreacyjnych rozwiąże problemy gminy w tym zakresie, dając mieszkańcom wielu miejscowości dostęp do doskonałych warunków do rozwoju posiadanych umiejętności sportowych. Ponadto z powstałych obiektów korzystać będzie działająca od 15 lat na terenie miejscowości Krzywin – Krzywińska Liga Biegów Przelajowych. Jest ona największym wydarzeniem sportowo-kulturalnym w Gminie Widuchowa o ustalonej renomie. Dotychczas odbyło się 30 edycji imprezy, które przeprowadzane są regularnie dwa razy w roku. Wiosenna edycja na przełomie kwietnia i maja, a jesienna edycja na przełomie września i października.

Krzywińska Liga Biegów Przelajowych z całą pewnością jest jedną z największych imprez dla dzieci, młodzieży i nie tylko w województwie zachodniopomorskim, ale też należy do największych tego typu w Polsce. Tradycyjnie podczas każdej imprezy frekwencja oscyluje w przedziale 900-1200 uczestników przy udziale 45-60 placówek oświatowych (szkoły podstawowe, gimnazja, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, centra kształcenia i wychowania oraz szkoły ponadgimnazjalne). Uczestnicy rekrutują się głównie z terenów wiejskich i małomiasteczkowych trzech okolicznych powiatów: gryfińskiego, pyrzyckiego i myśliborskiego. Bardzo często bierze udział także młodzież spoza tego terenu: ze Szczecina, Stargardu, Chociwła, Dobrej Nowogardzkiej i Choszczna. W ramach zapoczątkowanej w 1998 roku współpracy przygranicznej swój udział w imprezie zaznaczyły zorganizowane grupy z niemieckich szkół i klubów sportowych (Prenzlau, Pinnow, Angermunde, Passow).

Potrzeby inwestycyjne i remontowe to:

- budowa zespołu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Krzywiniu,
- modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Widuchowa,
- modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Żelechowo,
- modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Czarnówko,
- budowa boiska do piłki nożnej w m. Krzywin,
- budowa boiska do piłki nożnej w m. Lubicz.

Turystyka i rekreacja

Bazę wypoczynkową na terenie gminy zapewnia znajdujący się koło Żelechowa Ośrodek Wypoczynkowy „Kielbice”. Ośrodek położony jest nad brzegiem jeziora, wśród lasów. Oferuje wczasowiczom możliwość całodziennego wyżywienia, korzystania z placu zabaw dla dzieci, wypożyczenia sprzętu wodnego oraz całosezonnego wędkowania i grzybobrania. Bazę stanowią jedno i dwuosobowe domki turystyczne wyposażone w węzeł sanitarny, a także pole namiotowe z sanitariatami. Dzięki urozmaiconej ofercie ośrodka i jego rozwiniętej infrastrukturze zapewnia on zarówno możliwość przyjazdu weekendowego jak i rodzinnego wypoczynku długoterminowego.

Ponadto rzeka Odra przepływająca przez Widuchową stwarza możliwość wybudowania tam w przyszłości przystani jachtowej lub mariny.

Do obiektów o znaczeniu sportowym należy pełnowymiarowa hala sportowa przy szkole podstawowej w Widuchowej z trybunami na 120 osób. W planach rozwojowych gminy dodatkowo planuje się budowę i modernizację boisk sportowych na terenie miejscowości Krzywin i dalej całej gminy.

Na terenie gminy nie znajduje się żadne gospodarstwo agroturystyczne, co powinno skierować obszar działań gminy w kierunku edukacji mieszkańców dotyczącej prowadzenia tego typu działalności. Stanowiłoby to szansę na aktywizację zawodową środowisk wiejskich i zmniejszenia ukrytego bezrobocia agrarnego na obszarach wiejskich w gminie.

Korzystając ze sprzyjających warunków przyrodniczo – krajobrazowo - kulturowych, gmina powinna postawić na zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej (ukierunkowanej głównie na wypoczynek letniskowy), w celu pełnego wykorzystania swojego potencjału turystycznego.

Przez teren gminy przechodzą dwa szlaki turystyczne. Czerwony szlak turystyczny prowadzący z Radziszewa do Mieszkowic oraz szlak od Dolnej Odry w kierunku Nowego Czarnowa przez Pacholęta do Lubicza. Z Lubicza szlak biegnie połną drogą i wschodnim brzegiem jeziora Lipienko, dalej na południe po zachodniej części jeziora Kłodowskiego przez drogę Kłodowo – Krzywin w kierunku zachodniej strony jeziora Kielbice, w kierunku wsi Polesiny.

Obecnie na terenie gminy długość szlaków turystycznych wynosi 22 kilometry. W maju 2003 została oddana do użytku ścieżka rowerowa: Pacholęta – Marwice – Widuchowa – Ognica – Rynica – Krzywin. Przebiega ona w głównej mierze wzdłuż odcinka rzeki Odry. Stanowi ona część Trasy Nadodrzańskiej biegnącej od Szczecina do Kostrzyna. Ponadto będzie ona stanowić część sieci międzypaństwowej, gdyż podobna ścieżka rowerowa znajduje się także po stronie niemieckiej.

W roku obecnym zostały wytyczone dwa szlaki – czerwony i czarny w porozumieniu z gminą Banie. Są to:

Szlak czarny relacji Banie – Baniewice – Żelechowo – Krzywin

Jest to szlak liniowy biegnący przez część Gminy Widuchowa. Początek szlaku w Baniach (Plac Jagielloński). Przebieg szlaku pozwala na połączenie ze szlakiem „Południowym” (niebieskim) na terenie Gminy Widuchowa, co umożliwia wjazd na szlak „Zielona Odra” w miejscowości Ognica. Na terenie mamy zabytkowe kościoły wiejskie w Baniewicach, Żelechowie i Krzywiniu, Kaplicę p.w. św. Jerzego oraz basztę prochową z XIVw. w Baniach. Ponadto przejazd drogami polnymi i leśnymi (o twardej nawierzchni) i możliwości odpoczynku nad Jeziorem Kielbik w Ośrodku Wypoczynkowym Kielbice.

Szlak kończy się w miejscowości Krzywini w miejscu styku ze szlakiem niebieskim „Południowym” Gminy Widuchowa. Długość szlaku wynosi 19,0 km.

Szlak czerwony: Banie – Lubanowo – Babinek – Czarnówko – Pacholęta

Jest to również szlak liniowy przebiegający przez północno-zachodnią część Gminy Banie. Początek szlaku w centrum Bani (Plac Jagielloński). Przejazd na dystansie do Lubanowa to drogi polne i leśne biegnące w terenie nieco pofałdowanym o dość dużym wglądzie w krajobraz (liczne małe jeziora tzn. „wytopiska” wzdłuż trasy). Ponadto na trasie znajdują się zabytkowe kościoły wiejskie z XIII w. w Lubanowie i Babinku oraz kościoły w Czarnówku i Pacholętach. Ciekawym miejscem odpoczynku jest dobrze zagospodarowana tzw. stacja myśliwska na czwartym kilometrze od Bań. Szlak kończy się na przystanku PKP Pacholęta w miejscu styku ze szlakiem niebieskim „Północnym” Gminy Widuchowa. Długość szlaku wynosi 20,0 km.

Na terenie gminy Widuchowa istnieje znaczna ilość zabytków kulturowych. Do najbardziej interesujących zabytków na terenie gminy należą XVIII – wieczne domy mieszkalne o zabudowie ryglowej przy ulicy Grunwaldzkiej 23-25 w Widuchowej, secesyjna willa nr 8 – siedziba gminy i neoklasycystyczna willa nr 9 – siedziba poczty. Ponadto obiektem wartym uwagi jest kamieniczka z przełomu XIX/XX wieku (dawniej restauracja).

Stodoły (suszarnie tytoniu) ryglowe bądź murowane z lat 60-tych XVIII-XX wieku stanowią jeden z najcenniejszych przykładów zabudowy ryglowej na terenie Pomorza Zachodniego.

Oprócz tego na terenie gminy występuje wiele XIII i XV wiecznych kościołów, będących sakralnymi zabytkami architektury średniowiecznej oraz zabytkowych obiektów objętych ochroną konserwatorską a także liczne stanowiska archeologiczne.

Możliwości rozwoju funkcji rekreacyjno – turystycznej w oparciu o warunki naturalne w granicach gminy są ogromne. Zarówno istnienie Dorzecza Odry, jezior Kielbice i Lubicz jak i dogodne połączenia komunikacyjne są ogromnym atutem gminy. Odpowiednie zagospodarowanie turystyczne stworzy możliwości rozwoju funkcji rekreacyjnej również poza letnim sezonem turystycznym (leśniczówki,

gajówki). Dostępność puszczy, atrakcyjność krajobrazu oraz korzystny mikroklimat stwarzają możliwości zagospodarowania terenów dla różnych form turystyki (ścieżki rowerowe, piesze, konne, ścieżki dydaktyczne, punkty widokowe, zagospodarowanie obszarów wodnych).

Dlatego też w najbliższych latach Gmina Widuchowa zamierza inwestować także w turystykę, zwłaszcza wodną, która poprawi i wzbogaci możliwości rozwoju całego obszaru również w zakresie współpracy międzynarodowej. Szczegóły inwestycyjne zostały przedstawione w opracowaniu w punkcie 4 dotyczącym planów inwestycyjnych na najbliższe lata.

Ochrona zdrowia

Świadczenia zdrowotne w Gminie są realizowane na ogół na zadowalającym poziomie, choć wiele osób krytycznie ocenia nie utrzymywanie standardów systemowych.

Generalnie zdaje egzamin system oparty o lekarza rodzinnego, dlatego powinien on być nadal intensywnie rozwijany. Sposób organizacji służby zdrowia często nie zapewnia rzeczywistej całodobowej opieki medycznej (poza Widuchową).

W Gminie Widuchowa funkcjonują dwie przychodnie rodzinne w Widuchowej i Krzywiniu. Zarówno przychodnia w Widuchowej i Krzywiniu są oddziałami Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Przychodni Rodzinnej w Mieszkowicach.

Lekarzami rodzinnymi są dr nauk medycznych Paweł Dzieński specjalista pediatra oraz lekarz chorób dziecięcych Elwira Brzuchalska. W przychodniach zatrudnione są trzy pielęgniarki: Krystyna Jakubowska, Małgorzata Stachura i Emilia Milińska. Przychodnie mają podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia Oddział Szczecin.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej świadczy usługi medyczne dla ok. 4200 mieszkańców gminy.

Zbyt mała jest liczba zakładów opiekuńczych leczniczych i pielęgniarskich oraz brak zakładu opieki paliatywnej. Słabo są też rozwinięte formy opieki stacjonarnej, takie jak: opieka dzienna, chirurgia "jednego dnia", hospitalizacja domowa.

Poziom finansowania opieki stomatologicznej, brak lekarzy stomatologów w szkołach utrudnia i ogranicza dostęp do usług stomatologicznych.

Niezbędne jest wspieranie przez Gminę działań umożliwiających poprawę dostępności i jakości usług zdrowotnych.

Programy promocyjne i profilaktyczne są wprowadzane jedynie pod warunkiem uzyskania na ten cel dodatkowych środków finansowych. Istnieje konieczność objęcia uczniów aktywną opieką medyczną i profilaktyką zdrowotną.

Budowanie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Gminy wymaga podejmowania, wspólnie z władzami powiatu, działań w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnienia jak i w zakresie rozwoju profilaktyki i promocja zdrowia.

Współpraca z władzami powiatu w zakresie stworzenia systemu rozwoju profilaktyki, usprawnienia wczesnej diagnostyki i promocji zdrowia ma na celu:

- zmniejszenie ryzyka wystąpienia tzw. chorób cywilizacyjnych,
- ograniczenie możliwości wystąpienia chorób zakaźnych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych związanych z niewłaściwymi warunkami i trybem życia mieszkańców.
- zwiększenie efektywności leczenia nowotworów., cukrzycy oraz chorób układu krążenia.

Brak jest na rynku firm ubezpieczeniowych i alternatywy dla kas chorych zapewniającej obniżanie kosztów własnych jednostek ochrony zdrowia.

Opieka i pomoc społeczna

Zwiększająca się ilość problemów społecznych, a także ich specyfika, uzależniona od typu społeczeństwa, jak i warunków prawno-ekonomicznych, stawiają Gminę Widuchowa przed niezwykle trudnym zadaniem. Od efektywności rozwiązywania problemów społecznych zależy bowiem funkcjonowanie społeczności lokalnej. Pełnię osiąga ona, gdy jest w stanie skutecznie realizować swoje cele oraz zaspokajać potrzeby swych członków na różnych płaszczyznach.

W zakresie pomocy społecznej Gmina Widuchowa realizuje zadania własne i zlecone.

Do najważniejszych zadań własnych gminy realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej należą:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu,
- przyznawanie zasiłków w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad osobą ciężko chorą,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywanie dzieci,

- załatwianie formalności związanych z pogrzebem osoby samotnej lub bezdomnej,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i podnoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- GOPS w Widuchowej również przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne w ramach zadań zleconych.

Mając na celu potrzebę ochrony najsłabszych mieszkańców Gminy Widuchowa w ramach lokalnych systemów wsparcia planuje się:

- dożywianie dzieci i młodzieży szkolnej z rodzin o małym dochodzie,
- w systemie wsparcia środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych świadczenie usług opiekuńczych domowych oraz półstacjonarnych w ośrodkach wsparcia typu dom dziennego pobytu, klub seniora,

- profilaktyka społeczna jako system działań zapobiegających występowaniu różnych odmian patologii – opracowywanie programów profilaktycznych szczególnie dla grup wykluczenia społecznego jak długotrwale bezrobotni, opuszczający zakłady karne, bezdomni, alkoholicy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widuchowej zatrudnionych jest 5 osób na 4 etatach.

Do zadań gminy o charakterze obligatoryjnym należy m.in. :

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
- 2) przyznawanie i wypłacanie macierzyńskich zasiłków okresowych
- 3) przyznawanie i wypłacanie macierzyńskich zasiłków jednorazowych

W podziale na lata poniżej przedstawiono charakterystykę działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za okres od roku 2004 do roku 2006 :

Rok 2004

Łącznie w ramach zadań zleconych i własnych GOPS otrzymał kwotę 471.568,00 zł.

Udzielono pomocy w następujących formach:

- zasiłki stałe - dla 44 rodzin (388 świadczeń) na kwotę 105.145,00 zł.
- ochrona macierzyństwa- macierzyński zasiłek okresowy – dla 24 osób (65 świadczeń) na kwotę 20.811,00 zł.
- zasiłek okresowy ogółem – dla 126 rodzin (494 świadczeń) na kwotę 54.746,00 zł.
- posiłki – dla 368 rodzin (51.082 świadczenia) na kwotę 165.441,00 zł.
- usługi opiekuńcze – dla 7 rodzin (1.656 świadczeń) na kwotę 22.638,00 zł.
- inne zasiłki celowe i w naturze – dla 272 rodzin na kwotę 57.322,00 zł.

Poniżej przedstawiono także zestawienie wydatków jako zadania zlecone GOPS :

Rodzaj zasiłku (świadczenia, pomoc)	rok 2004	
	liczba osób korzystających ze świadczenia	kwota
zasiłki stałe	44	105.145
macierzyński zasiłek okresowy	24	20.811
zasiłki okresowe z tytułu bezrobocia	120	49.903
zasiłki okresowe z tytułu niepełnosprawności	6	878
posiłki dla dzieci	368	165.441
usługi opiekuńcze	7	22.638
inne zasiłki celowe i w naturze	272	57.322

źródło danych: sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widuchowej za rok 2004

Ogółem w 2004 roku z pomocy społecznej skorzystało 365 rodzin (tj. 1.369 osób).

Powody przyznania pomocy:

- ubóstwo – 320 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa- 24 rodziny,
- bezdomność – 1 rodzina,
- bezrobocie- 120 rodzin,
- niepełnosprawność- 60 rodzin,
- długotrwała choroba- 7 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.- 270 rodzin,
- alkoholizm- 28 rodzin,
- zdarzenia losowe – 1 rodzina

Rok 2005

Łącznie w ramach zadań zleconych i własnych GOPS otrzymał kwotę 2.118.156 zł.

Udzielono pomocy w następujących formach:

- zasiłki stałe na kwotę 141.175,00 zł.
- ubezpieczenia zdrowotne na kwotę 9.182,00 zł.
- zasiłki okresowe na kwotę 114.804,00 zł.
- dożywianie na kwotę 148.347,00 zł.
- usługi opiekuńcze na kwotę 30.325,00 zł.
- zasiłki celowe i specjalne oraz w naturze na kwotę 85.903,00 zł.
- pobyt w DPS na kwotę – 13.491,00 zł.
- ubezpieczenia społeczne na kwotę 1.233,00 zł.
- dodatki mieszkaniowe na kwotę 168.262,00 zł.
- zasiłki rodzinne na kwotę 1.085.008,00 zł.
- zasiłki pielęgnacyjne na kwotę 147.024,00 zł.
- świadczenia pielęgnacyjne na kwotę 123.900,00 zł.
- składki ZUS na kwotę 39.085,00 zł.
- zaliczki alimentacyjne na kwotę 50.660,00 zł.

Poniżej przedstawiono także zestawienie wydatków jako zadania zlecone GOPS :

Rodzaj zasiłku (świadczenia, pomoc)	rok 2005
-------------------------------------	----------

	ilość świadczeń	kwota
składki ZUS od zasiłków	-	39.085
zasiłki rodzinne	14.787	1.085.008
zasiłki pielęgnacyjne	1.021	147.024
świadczenia pielęgnacyjne jako zasiłek rodzinny	295	123.900
dodatki mieszkaniowe	1.445	168.262
zaliczka alimentacyjna	242	50.660
zasiłki stałe	-	141.175
składki na ubezpieczenie zdrowotne	-	9.182

źródło danych: sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widuchowej za rok 2005

Ogółem w 2005 roku z pomocy społecznej skorzystało 353 rodziny (tj. 1.230 osób).

Powody przyznania pomocy:

- ubóstwo – 340 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa- 28 rodzin,
- bezdomność – 3 rodziny
- bezrobocie- 185 rodzin,
- niepełnosprawność- 75 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.- 258 rodzin,
- alkoholizm- 35 rodzin,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego- 2 osoby.

Rok 2006

Łącznie w ramach zadań zleconych i własnych GOPS otrzymał kwotę 2.564.060,61 zł.

Udzielono pomocy w następujących formach:

- zasiłki stałe na kwotę 171.894,61 zł.
- ubezpieczenia zdrowotne na kwotę 10.478,51 zł.
- zasiłki okresowe na kwotę 140.005,00 zł.
- dożywianie dzieci w szkołach na kwotę 126.538,00 zł.
- usługi opiekuńcze na kwotę 26.366,00 zł.
- zasiłki celowe, specjalne celowe i w naturze na kwotę 88.324,00 zł.
- pobyt w DPS na kwotę 33.446,00 zł.
- ubezpieczenie społeczne na kwotę 617,00 zł.
- sprawianie pogrzebu na kwotę 7.133,00 zł.

Poniżej przedstawiono także zestawienie wydatków jako zadania zlecone GOPS :

Rodzaj zasiłku (świadczenia, pomoc)	rok 2006
-------------------------------------	----------

	liczba osób korzystających ze świadczenia	kwota
składki ZUS od zasiłków		36.379
zasiłki rodzinne	-	1.163.716
urodzenie dziecka	76	76.000
dodatki mieszkaniowe	1162	143.703
świadczenia pielęgnacyjne jako zasiłek rodzinny	-	116.340
Zasiłek pielęgnacyjny	-	256.923
Zaliczka alimentacyjna	34	157.555
łagodzenie skutków suszy	61	55.500

źródło danych: sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widuchowej za rok 2006

Ogółem w 2006 roku z pomocy społecznej skorzystało 339 rodzin (tj. 1.129 osoby).

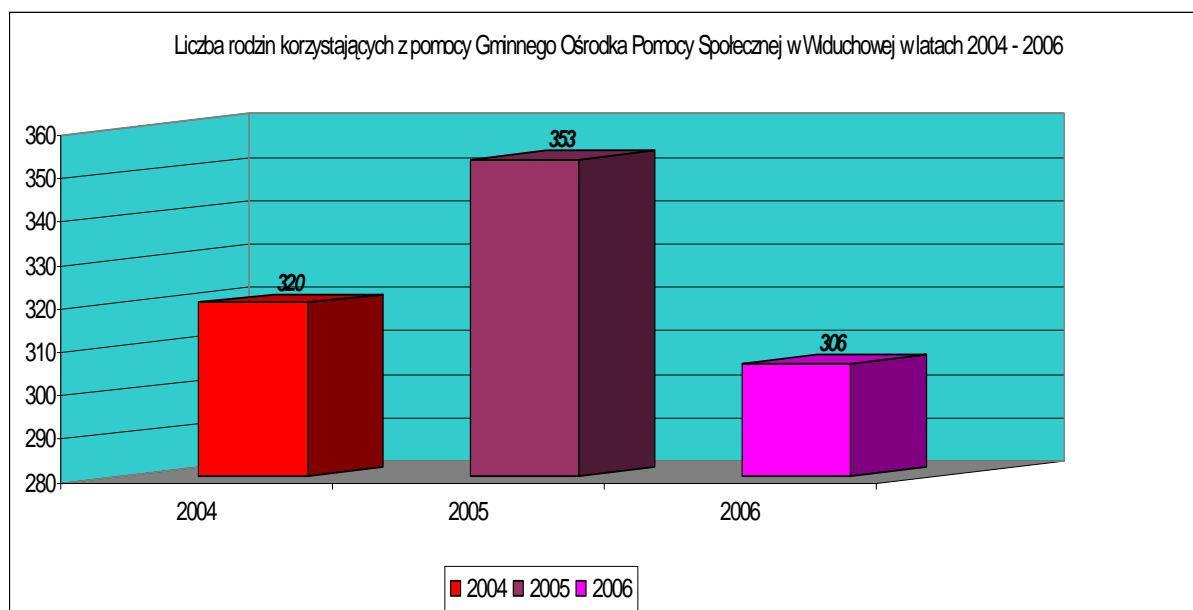
Powody przyznania pomocy:

- ubóstwo – 306 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa- 12 rodzin,
- bezrobocie- 154 rodziny,
- niepełnosprawność- 17 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.- 268 rodzin,
- alkoholizm- 52 rodziny,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego- 3 rodziny.

Podstawowym powodem przyznania pomocy społecznej jest ubóstwo i bezrobocie. Polskie ubóstwo nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji finansowej, lecz zaczyna nabierać cech trwałości. Bardzo niepokojące jest zjawisko popadania w ubóstwo rodzin, które pomimo aktywności zawodowej osiągają bardzo niskie dochody. Obserwujemy też zjawisko dziedziczenia biedy.

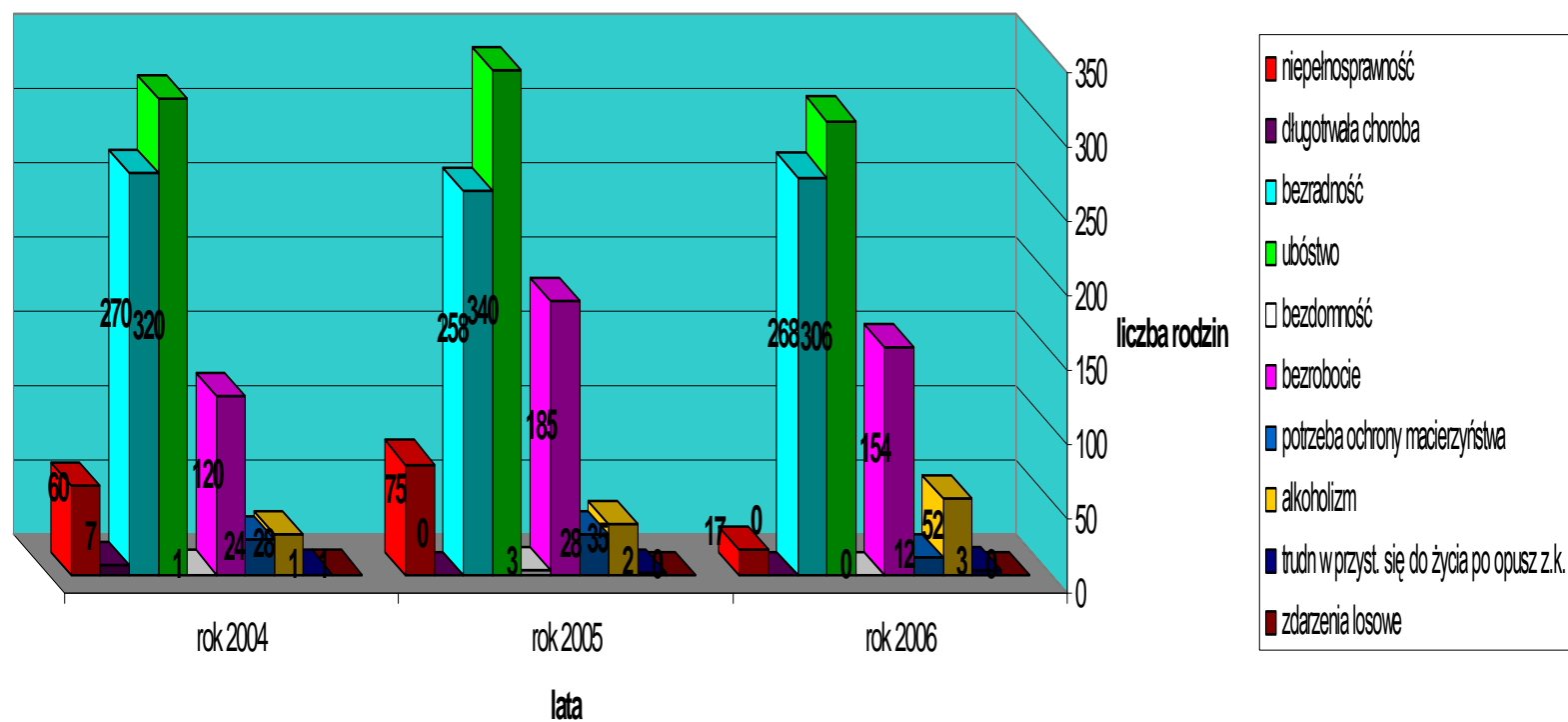
Przyczyny ubóstwa można podzielić na: długotrwałą chorobę, alkoholizm, inwalidztwo oraz rodzinne sieroctwo, wielodzietność, samotność, bezrobocie i coraz częściej starość.

Poniżej przedstawiono tendencję rosnącą wypłacanych świadczeń w różnych dziedzinach życia. Niepokojące jest zjawisko rosnącej bezradności w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, które z roku na rok powiększa się.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widuchowej za lata 2004 – 2006

Przyczyny udzielania pomocy GOPS w Widuchowej w latach 2004 - 2006

źródło danych: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widuchowej za lata 2004 – 2006

Budownictwo mieszkaniowe

Sytuacja mieszkaniowa w gminie nie odbiega zasadniczo od gmin sąsiadujących, jeśli chodzi o standard i wyposażenie. Głównym rodzajem budownictwa jest budownictwo indywidualne.

Stopień wyposażenia mieszkań w instalacje - takie jak: wodociąg, ustęp splukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie stanowi standard. Mieszkania wyposażone są głównie w gaz propan-butan w butlach. Dystans, jaki dzieli gminę od innych gmin i miast w zakresie wyposażenia mieszkań, jest średni. Mieszkania zwodociągowane są w około 80%.

Wiek zasobów mieszkaniowych jest zróżnicowany i prawie 3/4 przypada na okres po 1945 r. Stan techniczny budynków mieszkalnych można ogólnie ocenić jako dobry, choć wiele z nich nie spełnia wszystkich wymogów technicznych. Spośród ogółu budynków zdecydowana większość to budynki jednorodzinne.

Ruch budowlany z roku na rok powiększa się czego powodem jest rosnąca cena gruntów i materiałów budowlanych. Brak uzbrojonych terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe dodatkowo hamuje jego rozwój na terenie gminy.

Ocenia się, że ok. 90 % budownictwa mieszkaniowego w gminie ma charakter wyłącznie odtworzeniowy, a istniejące budynki są rozbudowywane i modernizowane.

Charakter architektoniczny budynków mieszkalnych nie wyróżnia się cechami budownictwa regionalnego i jest najczęściej w formie mało interesującej repliki budownictwa miejskiego, choć dostępność nowych rozwiązań architektonicznych powoduje z roku na rok poprawę atrakcyjności wyglądu budynków oraz zastosowanych rozwiązań.

Zasoby mieszkaniowe w Gminie Widuchowa w roku 2007 przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba mieszkań	1580
Powierzchnia użytkowa na jednego mieszkańca w m ²	20,3
Liczba izb	6086
Pow. Użytkowa mieszkań w m ²	113784

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Widuchowa

2.3. Podmioty gospodarcze i rolnictwo

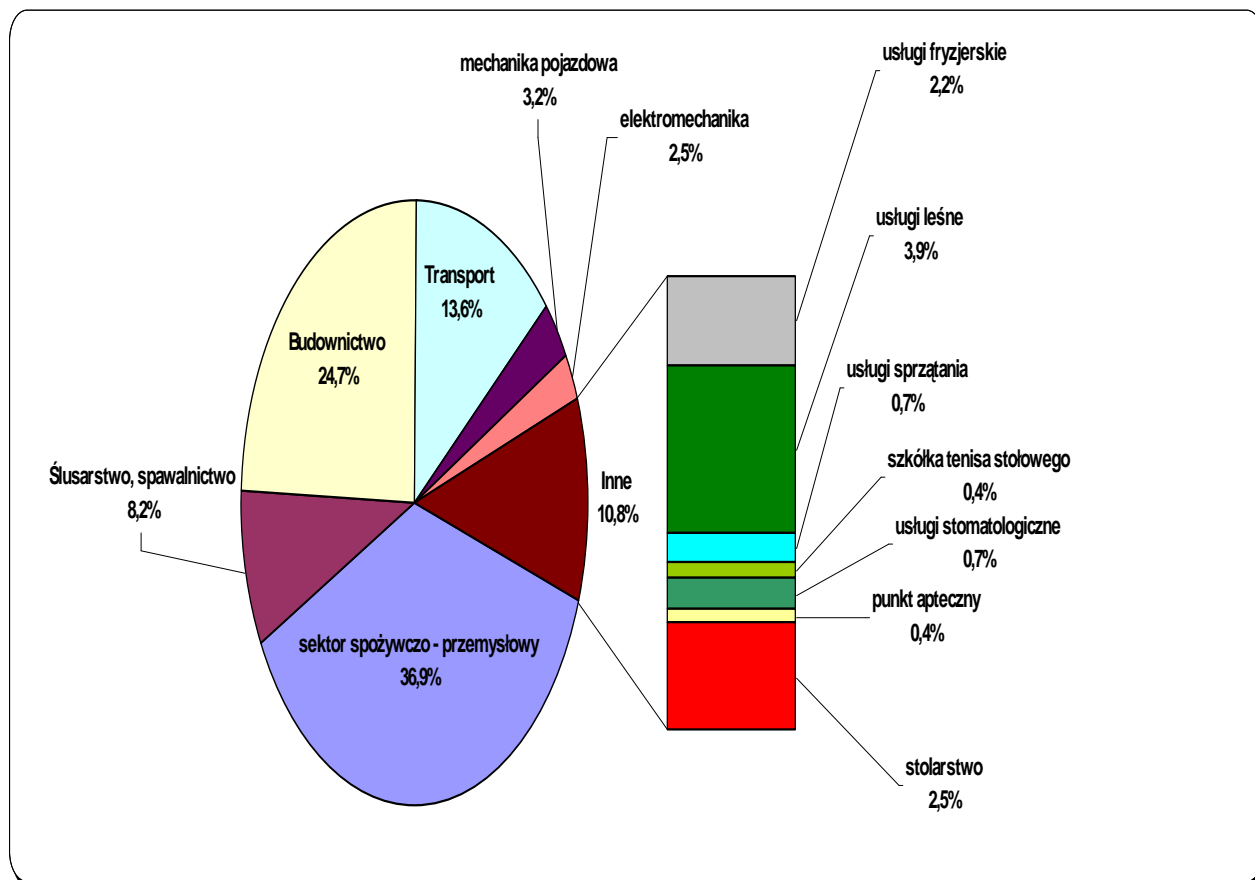
Na terenie gminy funkcjonuje obecnie 279 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Prawie 96 % z nich należy do sektora prywatnego. Większość z zarejestrowanych firm stanowią podmioty małe, o czym może świadczyć również to, że większość z nich działa w formie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Zwiększenie liczby podmiotów po roku 2004 w pewnym stopniu związane było z sytuacją na rynku pracy i poszukiwaniem możliwości prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Innym czynnikiem wpływającym na wspomnianą tendencję była szeroko stosowana praktyka samozatrudnienia, wymuszana przez pracodawców w celu zmniejszenia ich kosztów działalności. Dynamikę wzrostu liczby podmiotów gospodarczych przedstawiono poniżej.

Poziom aktywności gospodarczej na terenie gminy, mierzony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców, należy ocenić jako niewystarczający. Wartość wspomnianego wskaźnika dla Gminy Widuchowa wynosi tylko 50,16 podczas gdy średnia dla kraju wynosi ponad 90. O charakterze lokalnej gospodarki wiele mówi również struktura branżowa, została ona przedstawiona poniżej (stan na dzień 31.12.2006r.)

Sektory gospodarki	Liczba podmiotów gospodarczych w latach:				
	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
Spożywczo-przemysłowy	102	113	110	106	103
Budownictwo	58	49	57	68	69
Ślusarstwo, spawalnictwo	20	19	20	24	23
Transport	33	19	31	34	38
Mechanika pojazdowa	7	18	10	8	9
Elektromechanika	5	11	5	6	7
Usługi fryzjerskie	5	7	5	6	6
Usługi leśne	12	14	11	10	11
Usługi sprzętania	2	2	2	2	2
Szkołka tenisa stołowego	1	1	1	1	1
Usługi stomatologiczne	2	2	2	2	2
Punkt apteczny	1	1	1	1	1
Stolarstwo	7	7	7	7	7
Razem:	255	263	262	275	279

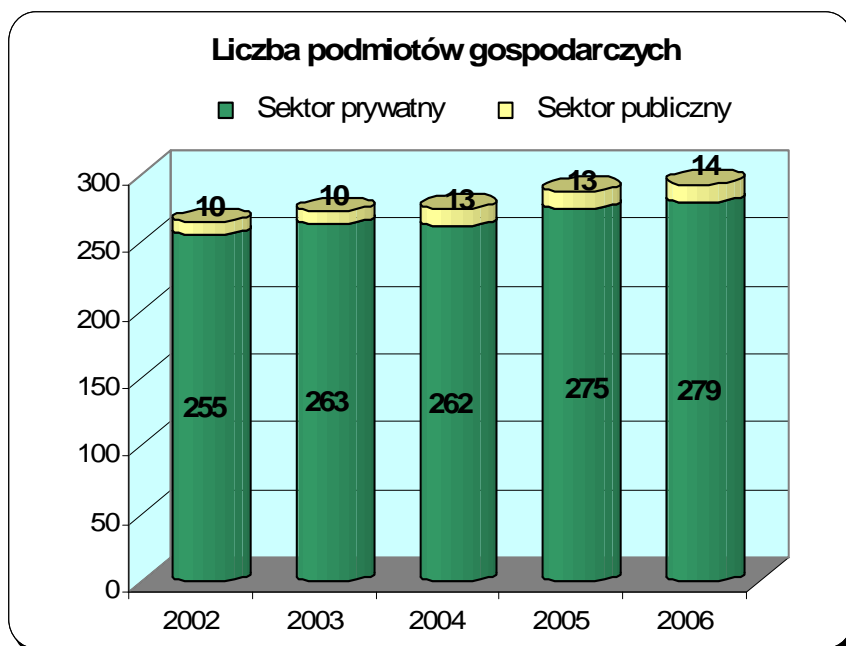
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Widuchowa

Poniżej pokazano także procentowy podział istniejących podmiotów gospodarczych w roku 2006:

Najwięcej podmiotów gospodarczych jest zarejestrowanych w sektorach handlu i drobnych usług – razem ok. 210 firm. Struktura taka ma swoje uzasadnienie w stosunkowo niskich nakładach związanych z rozpoczęciem prowadzenia działalności w wymienionych sektorach i szybkim uzyskiwaniem przychodów. W kolejnych działach liczba jednostek prowadzących działalność jest już znacznie mniejsza na co wskazują powyższe dane.

Podział podmiotów działających w sektorze publicznym i prywatnym, w ostatnich 5 latach przedstawia poniższy wykres:

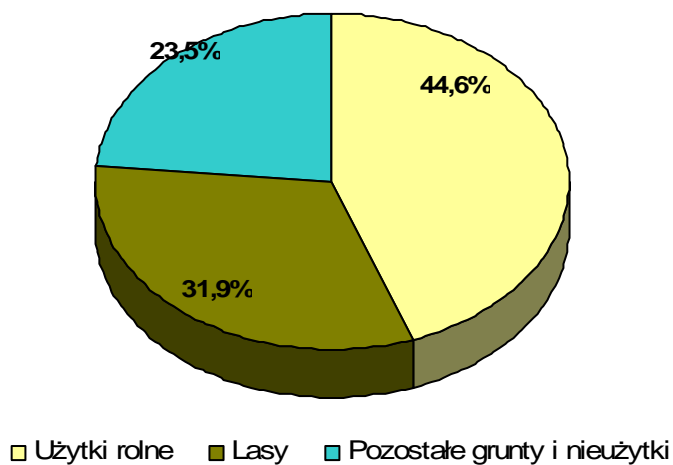
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Widuchowa

Wśród najpoważniejszych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie gminy należy wymienić:

Lp.	Podmiot
1.	P.W. „ROJAX” Sp. Jawna
2.	POLWOOD Sp. z o.o. Krzywina
3.	Gminna spółdzielnia „Samopomoc chłopska” Widuchowa
4.	ARTS&PAPERS POLAND Sp. z o.o. Dębogórza
5.	Autokarowe Usługi Przewozowe „Ber-Trans” Widuchowa
6.	Drew-Plast Mikołajczyk Widuchowa
7.	„Armarol” Sp. z o.o. Lubiczyn
8.	Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.- stacja paliw Widuchowa

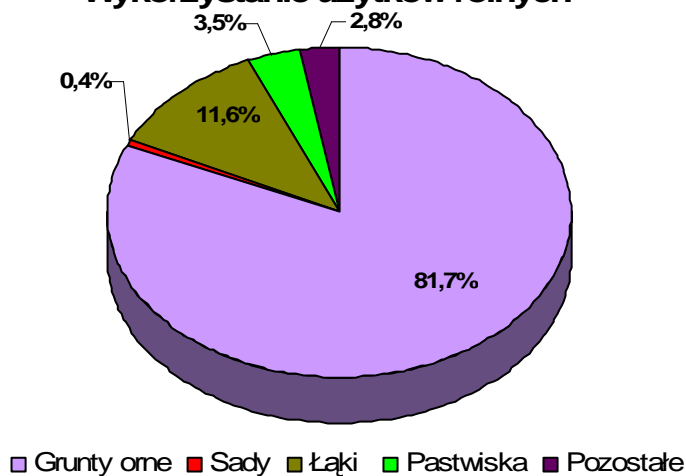
Ważnym sektorem gospodarki lokalnej w gminie Widuchowa jest rolnictwo – stanowi ono źródło utrzymania dużej części ludności. Użytki rolne zajmują około 9340 hektarów, co stanowi 44,6 % całej powierzchni gminy. Większość z nich – 7,634 tys. hektarów - jest wykorzystywana jako grunty orne. Łąki i pastwiska zajmują 1406 hektarów. Pozostałe grunty bez klasy zajmują 258 ha. Lasy i obszary leśne stanowią niemal 32 % powierzchni gminy. Strukturę zagospodarowania terenu Gminy Widuchowa ukazano na poniższych wykresach.

Struktura zagospodarowania terenu gminy

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Wykorzystanie użytków rolnych

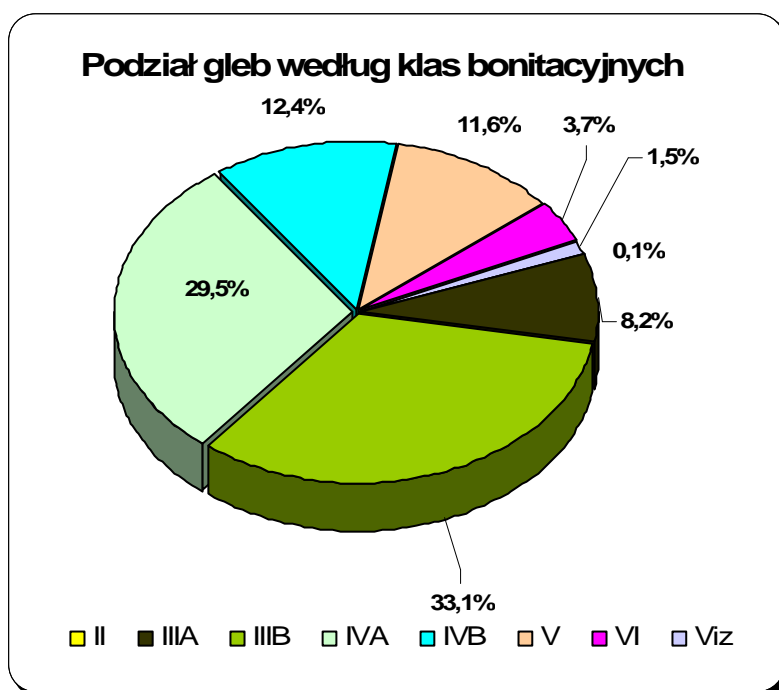
źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Na terenie gminy występują gleby żyzne, przeważnie 3-ego do V-ego kompleksu przydatności rolnej.

Obszar gminy charakteryzuje się występowaniem gleb, pod względem bonitacji gruntów ornych, od IIIb do VIz i pod względem bonitacji użytków zielonych od III do VIz.

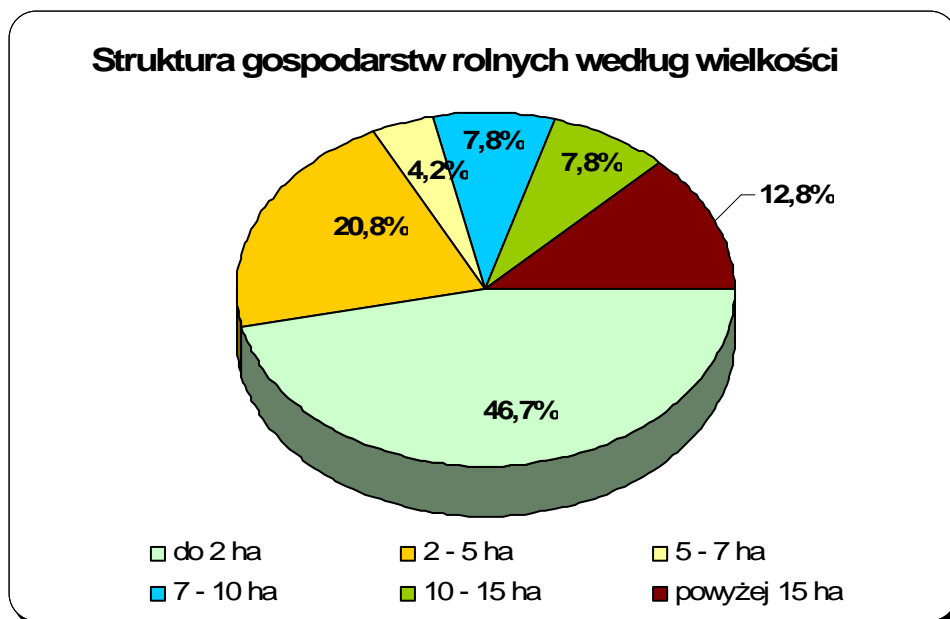
Na terenie gminy Widuchowa wyróżniono następujące typy gleb: bielcowe i pseudobielcowe, brunatne właściwe, brunatne wylugowane i kwaśne, czarne ziemie właściwe, czarne ziemie zdegradowane, gleby mułowo – torfowe i torfowo – mułowe, mady, mady glejowe, gleby torfowe

i murszowo – torfowe oraz murszowo – mineralne. Gleby bielnicowe i pseudobielnicowe zajmują największe powierzchnie we wschodniej części gminy. Na terenie gminy dominują gleby średniej jakości (klasa IIIb i IVa, IVb, których łączny udział wynosi 75% oraz gleby słabe (V klasa) z 11,6 % udziałem w powierzchni gruntów ornych i najslabsze (VI klasa) – 5,2 %. Gleby średnio dobrej jakości (IIIa) zajmują 8,2%. Gleby orne najlepsze i bardzo dobre na omawianym terenie nie występują. Najlepsze jakościowo gleby występują w części wschodniej gminy i częściowo w środkowej.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Wzrostowi efektywności produkcji rolnej nie sprzyja również utrzymujące się rozdrobnienie gospodarstw rolnych na terenie gminy. Wśród 501 gospodarstw zaledwie nieco ponad 20% (103) posiada powierzchnię większą niż 10 hektarów, co pozwala na osiągnięcie zysków z efektów skali produkcji rolnej. Można przypuszczać, że gospodarstwa poniżej 5 hektarów, których jest na terenie gminy aż 338, w znacznej części nie stanowią głównego źródła utrzymania ich właścicieli.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego w gminie kształtuje się na poziomie około 5,5 ha, co w polskich warunkach jest wynikiem poniżej średniej krajowej, wynoszącej 9,48 ha. Na tym tle struktura powierzchniowa gospodarstw na obszarze Gminy Widuchowa prezentuje się słabo i może być przyczyną problemów związanych z efektywnością produkcji rolnej.

Rolnictwo na terenie Gminy Widuchowa oznacza się niskim poziomem rozwoju infrastruktury, technicznego wyposażenia gospodarstw rolnych. Do najważniejszych czynników naturalnych wywierających decydujący wpływ na produkcję rolną, jej strukturę i wydajność zaliczyć należy warunki klimatyczne i glebowe, rzeźbę terenu oraz stosunki wodne. Istotnym czynnikiem w produkcji rolnej jest właśnie zmiana stosunków wodnych gleb wywołanych działalnością „Dolnej Odry” w Gryfinie.

W ostatnich latach w strukturze zasiewów nie nastąpiły istotne zmiany, a od kilku lat o jej kształcie decydują warunki przyrodnicze i tradycje uprawy. Ogólna powierzchnia zasiewów wynosiła ponad 5,7 tys. ha, w tym zboża ponad 4000 ha a pozostałe uprawy to ziemniaki, warzywa itp. (coraz większym zainteresowaniem cieszy się uprawa rzepaku). W uprawie zbóż tradycyjnie największy udział ma pszenica i jęczmień.

Uprawy sadownicze mają marginalne znaczenie, a ich areal uległ zmniejszeniu. Największy udział w produkcji owoców stanowią jabłonie, a przebudowa upraw sadowniczych dotyczy głównie asortymentu odmianowego.

Ocenia się, że produkcja zwierzęca jest w ostatnim czasie mniej opłacalna. Zmalała hodowla bydła mlecznego w małych gospodarstwach ale widać nieznaczny wzrost hodowli bydła

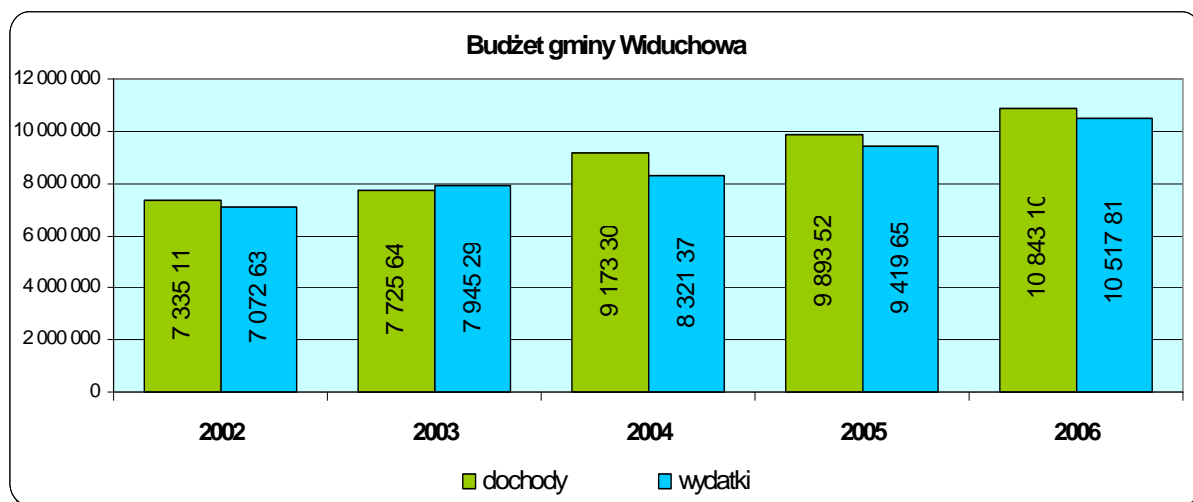
w gospodarstwach większych. Oprócz hodowli bydła dużym zainteresowaniem cieszy się również tucz trzody chlewnej i hodowla drobiu.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej widać rozwój większych gospodarstw rolnych. Małe gospodarstwa nie inwestują w swój rozwój.

W budynku Urzędu Gminy w Widuchowej działa doradztwo rolnicze, które współpracuje z rolnikami w ramach programów SPO i PROW.

2.4. Finanse samorządu

Możliwości stymulowania rozwoju obszaru gminy w dużym stopniu uzależnione są od wysokości budżetu samorządu gminnego oraz struktury wydatkowania środków ze szczególnym uwzględnieniem celów inwestycyjnych. Kształtowanie się dochodów i wydatków budżetowych gminy Widuchowa w ostatnich 5 latach przedstawiono na poniższym wykresie.

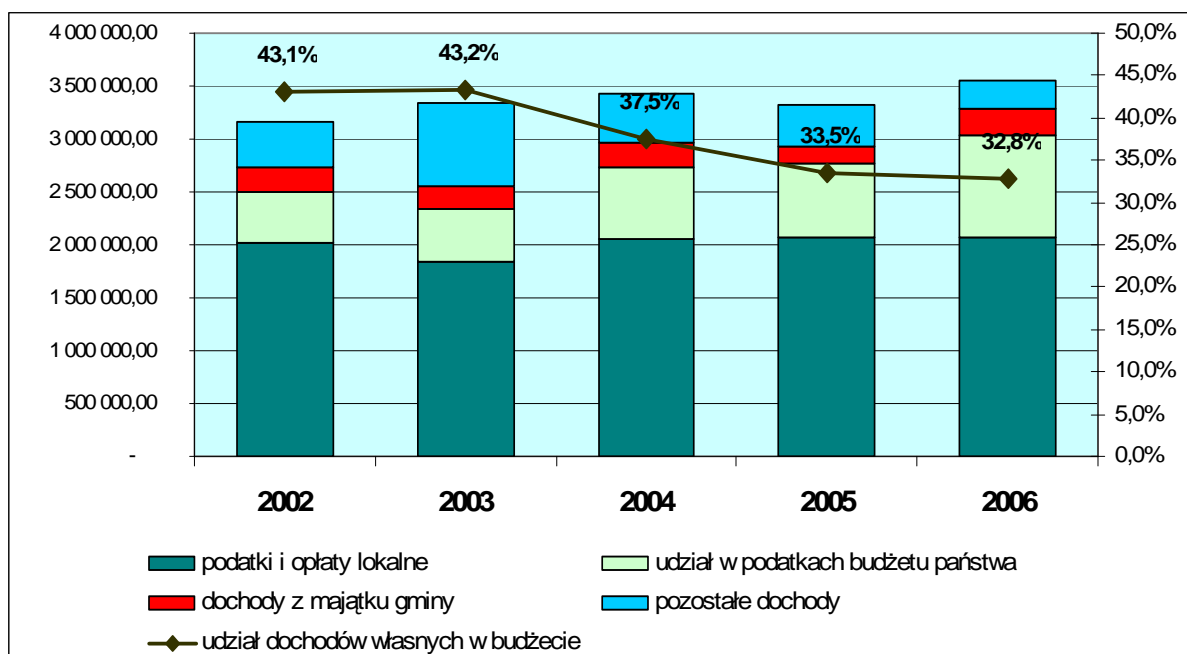
źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Samorząd gminy prowadził zróżnicowaną politykę budżetową. Pomimo tego każdego roku w latach 2002 i 2004 – 2006 odnotowywano nadwyżkę budżetową. Jedynie rok 2003 zakończył się nieznacznym deficytem w wysokości – 219.642 zł. W każdym roku analizy dochody przewyższały wydatki – i tak : w roku 2002 – nadwyżka wyniosła 262 tys. zł, w roku 2004 – 851 tys. zł., w roku 2005 – 473 tys. zł. oraz w roku 2006 nadwyżka była równa kwocie 325 tys. zł. Sytuacja taka wskazuje na racjonalne zarządzanie finansami gminy, która rokrocznie swoją nadwyżkę mogła i może kierować na niezbędne inwestycje bez konieczności zaciągania kredytów komercyjnych.

Po stronie dochodów najważniejszą kwestią jest wskaźnik poziomu dochodów własnych gminy w całości budżetu. Decyduje on o stopniu wpływania samorządu na wysokość środków, które mogą być przeznaczane na cele wybrane przez lokalną społeczność. Na dochody własne gminy składają się dochody z następujących grup:

- podatki i opłaty lokalne,
- dochody z majątku gminy,
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa,
- pozostałe dochody.

Udział dochodów własnych gminy w łącznych dochodach w poszczególnych latach został przedstawiony w poniższym zestawieniu.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Wskaźnik udziału dochodów własnych w całości wpływów budżetowych znacznie podniósł się w ostatnim okresie osiągając poziom ponad jednej trzeciej wszystkich dochodów. Jest to pozytywna tendencja, świadcząca o wzroście możliwości decydowania przedstawicieli samorządu o celach, na które zostaną wydane środki budżetowe i świadczy o postępującej decentralizacji finansów publicznych zgodnie z ideą samorządności.

Po stronie wydatków budżetu gminy należy zwrócić uwagę na wygospodarowanie środków na inwestycje, zwłaszcza w infrastrukturę techniczną, jako prorozwojowego czynnika prowadzonej polityki

finansowej gminy. Poniżej przedstawiono zestawienie najważniejszych inwestycji zrealizowanych przez gminę w ostatnich 3 latach.

Inwestycje w Gminie Widuchowa w latach 2003-2007

Opis inwestycji
Rok 2003
Budowa hali sportowej przy szkole w Widuchowej o wartości 3.324.468 zł
Budowa kanalizacji w Widuchowej – etap II o wartości 1.389.130 zł.
Rok 2004
Budowa oświetlenia na ulicy Polnej w Krzywiniu o wartości 92.583,00 zł.
Przesył wody z Bolkowic do Lubiczyna i stacji PKP Widuchowa, oraz sieć wodociągowa w tych miejscowościach o wartości 691.037,00 zł.
Rok 2005
Zakończenie inwestycji – spięcie wodociągu w Dębogórze z wodociągiem Marwice o wartości 281.537 zł.
Przesył wody z Żelechowa do Polesin i budowa sieci wodociągowej w Polesiach o wartości 248.613,00 zł.
Przebudowa drogi wzdłuż miejscowości Lubicz (planowane zakończenie w 2007 r.) o wartości 1.154.825,00 zł.
Uzbrojenie działek budowlanych przy ul. Robotniczej w Widuchowej (planowane zakończenie w 2009 r.) o wartości 168.700 zł. (w roku 2005 wydatkowano 25.700 zł.)
Adaptacja pomieszczeń poszkolnych w Ognicy na lokale mieszkalne (planowane zakończenie w 2008 r.) o wartości 250.000 (w roku 2005 i 2006 wydatkowano kwotę 157.538 zł.)
Rok 2006
Budowa kanalizacji deszczowej w ulicach Sienkiewicza, Mickiewicza, Reymonta w Widuchowej (planowane zakończenie w roku 2008) o wartości 255.000 zł.
Budowa placów zabawowo rekreacyjnych w Ognicy, Żarczynie , Żelechowie i Dębogórze (2006) o wartości 59.829 zł., z tego 34.328 pozyskano z Sektorowego Programu Operacyjnego "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006" , działanie 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Ponadto w ostatnich latach przygotowano dokumentację techniczną pod inwestycje, które zostaną złożone w najbliższych naborach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Zachodniopomorskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, bądź innych możliwych. Są to między innymi:

- 1) Budowa wodociągu Wilcze o wartości 25.308 zł. (całość inwestycji oszacowano na kwotę 2.353.551 zł.)
- 2) Budowa wodociągu Kielbice o wartości 24.210 zł. (całość inwestycji oszacowano na kwotę 1.527.709 zł.)
- 3) Budowa zespołu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Krzywiniu o wartości 21.960 zł. (całość inwestycji oszacowano na kwotę 1.739.510 zł.)
- 4) Modernizacja pomieszczeń oddziału przedszkolnego w Krzywiniu o wartości 26.104 zł. (całość inwestycji oszacowano na kwotę 513.627 zł.)
- 5) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzywini z przesyłem ścieków do oczyszczalni w Widuchowej o wartości 75.118 zł. (całość inwestycji oszacowano na kwotę 5.256.976 zł.)

2.5. Infrastruktura techniczna

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną jest jednym z głównych wyznaczników poziomu życia i możliwości rozwoju gospodarczego danego obszaru.

Wodociąg

Zaspokajanie potrzeb przez system wodociągowy – wiąże się ze spełnieniem dwu imperatywów (norm):

- zachowania wymagań jakościowych wobec wody dostarczanej na różne cele,
- zapewnienia dostarczania wody w oczekiwanej, racjonalnie uzasadnionej potrzebami ilości.

Wody występujące w przyrodzie narażone są na różnorakie zanieczyszczenia, rozumiane jako nadmierne – w stosunku do dopuszczalnych dla danego rodzaju użytkowania wód – stężenia związków mineralnych, organicznych lub bakterii.

Większość wód zanieczyszczonych można przystosować do użycia w drodze procesów uzdatniających (fizyko – chemicznych) w Stacjach Uzdatniania Wody (SUW).

Gmina Widuchowa należy do obszaru o wysokim stopniu scentralizowanego zaopatrzenia w wodę z ujęć wodociągowych. Sieć wodociągowa na terenie Gminy wykonana jest z rur PCV, stalowych i azbestowo – cementowych, które w przyszłości podlegać będą wymianie.

Blisko 100% obszaru gminy jest zwodociągowane. Brak natomiast dostatecznej infrastruktury służącej odprowadzaniu zanieczyszczeń.

Na terenie gminy znajduje się 7 stacji uzdatniania wody w miejscowościach:

- Widuchowa,
- Krzywin,
- Ognica,
- Czarnówko,
- Żelechowo,
- Bolkowice,
- Rynica.

Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 54,2 km. Administratorem wodociągów jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Widuchowej. Wodociągu zbiorowego nie posiadają wsie Kielbice i Wilcze. Mieszkańcy tych wsi czerpią wodę ze studni przyzagrodowych.

Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków

W południowej części Widuchowej znajduje się wybudowana w 1994 roku mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Jest to oczyszczalnia typu Bioblok Ws 400. Obecnie obsługuje 251 gospodarstw domowych, przerabiając 140 m³ ścieków socjalno-bytowych na dobę. W oczyszczalni zlokalizowany jest punkt zlewny ścieków dowożonych z terenu gminy. Stan techniczny i eksploatacyjny oczyszczalni jest poprawny, jednakże oczyszczalnia nie zapewnia pełnego usuwania zanieczyszczeń w dniach, w których jest duży dowóz ścieków ze zbiorników bezodpływowych w stosunku do napływających kanalizacją. Z tego powodu celowa jest modernizacja oczyszczalni, co jest przewidziane w planach rozwoju gminy. Dodatkowo planuje się dociążenie oczyszczalni poprzez doprowadzenie do niej kolejnego odcinka sieci kanalizacyjnej i wybudowanie dwóch przepompowni ścieków.

Na terenie gminy Widuchowa brak istniejącej sieci kanalizacji deszczowej. W gminie problemem również jest ujmowanie i odprowadzanie wód deszczowych przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Wynika to z braku istniejącej kanalizacji deszczowej, a co za tym idzie spływ wód opadowych następuje bezpośrednio do środowiska gruntowo – wodnego.

W chwili obecnej wartość skanalizowania obszaru gminy, wyliczona na podstawie stosunku długości sieci wodociągowej (54,2 km) do długości sieci kanalizacyjnej (11,0 km) wynosi około 20%. Procent ludności korzystający z kanalizacji wynosi 30 % (skanalizowana jest jedynie w 96 % wieś Widuchowa) natomiast procent ludności korzystający z wodociągów wynosi w gminie 98 %.

Zaniedbanie jakim jest prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej z naciskiem na jeden z jej elementów wpływa niekorzystnie na środowisko i zwiększa ryzyko zanieczyszczenia środowiska ściekami bytowymi. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szamba), które okresowo wywożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni położonej w Widuchowej. Na terenie gminy funkcjonuje jeden podmiot zajmujący się obsługą zbiorników bezodpływowych. Jest to Zakład

Gospodarki Komunalnej w Widuchowej. Zdecydowana większość istniejących zbiorników jest nieszczelna, a część gospodarstw w ogóle ich nie posiada. Brak urządzeń oczyszczających i gromadzących ścieki powoduje, że są one często bezpośrednio odprowadzane do rowów melioracyjnych, zanieczyszczając okoliczne ciekę wodne.

W pozostałych miejscowościach ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Wiele gospodarstw ma jednak nieuporządkowaną gospodarkę ściekową. Ścieki nie oczyszczone wywożone są bezpośrednio na pola lub zrzucają bezpośrednio do gruntu lub okolicznych rowów. W zakresie gospodarki ściekowej na terenie gminy, powinien być opracowany program kanalizacji, który sprecyzowałby sposób odprowadzenia ścieków z wszystkich miejscowości w gminie.

Gospodarka odpadami

Organizacja i nadzór nad systemem gospodarki odpadami komunalnymi należy do Urzędu Gminy Widuchowa. Kwestię gospodarki odpadami regulują zapisy Uchwały Rady Gminy Widuchowa Nr XXXI/285/2006 z dnia 3 lutego 2006 roku.

System gospodarki komunalnymi ograniczony jest do zbierania odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie i nieselektywnie. Odpady zbierane nieselektywnie kierowane są do unieszkodliwienia na składowiskach odpadów, zaś odpady zbierane selektywnie przekazywane do odzysku i recyklingu poza teren miasta i gminy.

Zadania z zakresu zbierania odpadów komunalnych realizowane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Widuchowej posiadający stosowne zezwolenie.

Zbieranie odpadów komunalnych gromadzonych nieselektywnie prowadzone jest metodą „odbioru bezpośredniego” oraz metodą „donoszenia”.

Zakład Gospodarki Komunalnej obsługuje ok. 95% mieszkańców gminy.

Ilość zebranych odpadów w roku 2005 i 2006 z terenu Gminy Widuchowa przedstawia poniższa tabela:

ILOŚĆ ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH (Mg)									
2005 r					2006 r.				
Odpady zmieszane	Odpady opakowaniowe	Odpady wielkogabarytowe	Odpady budowlane	Odpady niebezpieczne	Odpady zmieszane	Odpady opakowaniowe	Odpady wielkogabarytowe	Odpady budowlane	Odpady niebezpieczne
299,5	-----	-----	9,3	-----	421,5	9,2	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Widuchowa

Na terenie gminy istnieje wysypisko odpadów. Właścicielem składowiska odpadów jest gmina Widuchowa, a jego zarządcą Zakład Gospodarki Komunalnej w Widuchowej.

Na mocy decyzji Nr Oś-7645/31-3/2003 z dnia 22 grudnia 2003 roku Starostwa Powiatowego w Gryfinie w m. Dębogóra w terminie do 31 grudnia 2005 roku zamknięto wysypisko i rozpoczęto prace rekultywacyjne. Rekultywacja składowiska będzie polegać na wykonaniu trzech warstw zabezpieczających: wyrównującej, izolacyjnej i mineralno-humusowej oraz utwaleniu powierzchni zasiewem mieszanki traw. Po wykonaniu tych prac składowisko będzie podlegać monitoringowi przez do 30 lat.

Po zamknięciu wysypiska w Dębogórze śmieci wywożone są na składowisko odpadów w miejscowości Kaliska w gminie Chojna.

Ilość i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na terenie gminy w latach 2005 – 2006 przedstawia poniższa tabela:

GMINA	KOD ODPADU*	2005		2006	
		Masa (Mg)	Sposób unieszkodliwienia*	Masa (Mg)	Sposób unieszkodliwienia
Widuchowa	20 03 01	283,9	Składowanie na składowisku odpadów obojętnych i innych niż obojętne w m. Dębogóra (zamknięte - 31.12.2005 roku)	421,5	Składowanie odpadów na składowisku odpadów obojętnych w m. Kaliska (Gmina Chojna)
	17 01 02	9			
	19 08 05	8,5			
	17 01 01	0,3			
	20 02 03	15,6			

Zródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Widuchowa

Poza wymienionym powyżej składowiskiem odpadów na terenie gminy Widuchowa występują też tzw. „dzikie” wysypiska śmieci. Są to miejsca nielegalnego wywozu niewielkich ilości odpadów przez mieszkańców poszczególnych miejscowości.

W roku 2003 został zarejestrowany Związek Gmin Dolnej Odry.

W skład Związku wchodzi następujące gminy: (Banie, Cedynia, Chojna, Mieszkowice, Moryń, Gryfino, Stare Czarnowo, Trzcińsko Zdrój oraz Widuchowa).

Do zadań statutowych związku należą min. (ochrona wód, ziemi, powietrza, krajobrazu, a także utworzenie Związkowego Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów.

Plan Gospodarki Odpadami Gminy Widuchowa zakładał powstanie Związkowego Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów. Jednak stworzenia takiego zakładu uzależnione jest od współpracy pomiędzy poszczególnymi samorządami gminnymi i do chwili obecnej nie powstał w/w zakład.

Obowiązek usuwania odpadów nadal spoczywa na Gminie Widuchowa.

- Działania dostosowawcze

Gmina Widuchowa przeprowadziła w 2006 r. modyfikację zasad gromadzenia i odbioru odpadów przez oddzielenie ze strumienia odpadów zmieszanych odpadów z tworzyw sztucznych i szklanych.

W celu uzupełnienia systemu zbiórki odpadów zmieszanych zakupionych zostało przez Gminę Widuchowa 20 betonowych koszy ulicznych.

Planowane jest opracowanie dokumentacji na utworzenie punktu odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

- Systemy selektywnego zbierania odpadów

Gmina Widuchowa w sierpniu 2006 zakupiła 36 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów za kwotę 36 506,4 złotych.

Od 15 września do 31 grudnia 2006 zebrała i przekazała 9 244 kg odpadów opakowaniowych, ponosząc wydatki w wysokości 3 700 zł.

Zebrane odpady odbiera Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Chojnie.

W roku bieżącym 2007 zakupiono 14 dodatkowych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

- Program edukacyjno – informacyjny

W 2006r. na festynie „Tajemnice Ziemi Widuchowskiej” dofinansowano przez Unię Europejską w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A (Fundusz Małych Projektów Euroregionu Pomerania), wykonanie 1000 sztuk folderu promującego tematykę ekologiczną w zakresie ochrony przyrody w Gminie Widuchowa – kwota 5000 zł.

W szkołach w ramach konkursów oraz zajęć lekcyjnych prowadzona jest akcja edukacyjna, która swoją tematyką porusza problem odpadów.

Ponadto przeprowadzana jest przez szkoły coroczna akcja sprzątnięcia świata.

W podziale na rodzaje odpadów poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych rodzajów odpadów w gminie Widuchowa i sposób ich pozbywania się:

Odpady komunalne.

Zadania z zakresu zbierania odpadów komunalnych realizowane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Widuchowej posiadający stosowne zezwolenie.

Zbieranie odpadów komunalnych gromadzonych nieselektywnie prowadzone jest metodą „odbioru bezpośredniego” oraz metodą „donoszenia”.

Odpady niebezpieczne.

Odpady niebezpieczne odbierane są od osób prywatnych oraz firm bezpośrednio przez firmy specjalistyczne posiadające zatwierdzone przez Wojewodę Zachodniopomorskiego lub Starostę Gryfińskiego program gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Odpady zawierające azbest.

Wójt Gminy zgodnie z art. 162 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r., zgromadził informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji, stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, przedłożone przez osoby fizyczne. Rejestr substancji, stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska na podst. art. 162 ust. 7 w/w ustawy prowadzi wojewoda.

Gmina Widuchowa nie posiada planu usuwania azbestu.

Konieczność opracowania programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest wynika z przyjętego w dniu 14 maja 2002 r. Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Programy te powinny być opracowane przez województwa, powiaty i gminy.

Konieczność zapewnienia wspólnych działań w zakresie usuwania azbestu wymaga, aby programy te były spójne.

Z dostępnych informacji wynika, iż ani Województwo Zachodniopomorskie, ani Powiat Gryfiński nie posiadają programu usuwania azbestu.

Odpady wielkogabarytowe z sektora budowlanego oraz wraki pojazdów.

Na terenie gminy nie został stworzony system odbioru odpadów wielkogabarytowych z sektora budowlanego i wraków pojazdów.

Mieszkańcy gminy mogą korzystać usług świadczonych przez firmy specjalistyczne.

Odpady budowlane w niewielkich ilościach (mieszczących się w koszach na śmieci) odbierane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Widuchowej.

Większe ilości odpadów budowlanych oraz wielkogabarytowych mogą być odebrane i przetransportowane na składowisko przez firmę Eko-Mysł mającej siedzibę w m. Dalsze k. Myśliborza.

Problem zużytych pojazdów reguluje ustawa z dnia 2 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. 05. 25. 202, z późn. zm.).

Ustawa określa obowiązki producentów i importerów pojazdów.

Zgodnie z art.11 w/w ustawy, wprowadzający pojazd jest obowiązany zapewnić sieć zbierania pojazdów, zwanej dalej „siecią”, obejmującą terytorium kraju w taki sposób, aby zapewnić właścicielowi możliwość oddania pojazdu wycofanego z eksploatacji do punktu zbierania pojazdów lub stacji demontażu, położonych w odległości nie większej niż 50 km w linii prostej od miejsca zamieszkania albo siedziby właściciela pojazdu.

Odpady biodegradowalne.

Gmina Widuchowa jest typowo rolniczą i większość odpadów biodegradowalnych przetwarzana jest w indywidualnych kompostownikach.

Zgodnie z przepisami gmina ma obowiązek do 31 grudnia 2010 roku , stworzyć warunki ograniczenia masy odpadów do 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowiska.

Do tego czasu na terenie gminy zostaną stworzone warunki, które pozwolą ograniczyć ilość odpadów deponowanych na składowisku.

Selektywne zbieranie odpadów.

Gmina Widuchowa przeprowadziła w 2006 r. modyfikację zasad gromadzenia i odbioru odpadów przez oddzielenie ze strumienia odpadów zmieszanych odpadów z tworzyw sztucznych i szklanych.

Gmina Widuchowa w sierpniu 2006 zakupiła 38 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów za kwotę 36 506,4 złotych.

Od 15 września do 31 grudnia 2006 zebrała i przekazała 9 244 kg odpadów opakowaniowych, ponosząc wydatki w wysokości 3 700 zł.

Zbrane odpady odbiera Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Chojnie.

W 2007 roku zakupiono 14 dodatkowych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

Ogółem liczba pojemników wynosi:

- pojemniki na odpady szklane - szt. 24

- pojemniki na odpady plastikowe – szt. 28

Selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i użytkowych prowadzone jest metodą „donoszenia”.

Na terenie gminy w okresie od 15.09.2006 r. do 31.12.2006 r. zebrano następującą ilość odpadów:

- odpady z tworzyw sztucznych 1 880 kg,
- odpady szklane 7 364 kg

Razem: 9 244 kg

Wydatki za zebranie i przekazanie odpadów wyniosły 3 700 zł.

Ciepłownictwo i gazyfikacja

Na obszarze gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza, dominuje system lokalnych źródeł ciepła ogrzewających obiekty, w które są wbudowane lub obiekty sąsiadujące. Do ogrzewania stosuje się zarówno paliwa stałe, jak i płynne.

Nie przewiduje się realizacji systemów ciepłowniczych zdalaczynnych, obejmujących całość lub część miejscowości. Przyjmuje się ogrzewanie urządzeniami lokalnymi wbudowanymi; zasilającymi w zasadzie obiekty leżące na jednej posesji. Ewentualne wspólne źródła ciepła mogą obejmować kilka posesji sąsiadujących.

Rodzaj ogrzewania zależy od relacji kosztów pomiędzy różnymi nośnikami energii. Należy zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa [paliwa stałe, oleje opałowe, gaz ziemny, gaz płynny, energia elektryczna, biogaz], według decyzji odbiorców opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Należy preferować stosowanie paliw niskozasiarczonych, korzystanie ze źródeł niekonwencjonalnych, ekologicznych oraz odchodzenie od stosowania paliw stałych.

Obecnie na terenie gminy nie jest poprowadzona sieć gazociągowa. Mieszkańcy zaopatrywani są w gaz bezprzewodowy – butlowy. Ponad 80% gospodarstw domowych korzysta z tego rodzaju środka energetycznego.

W długoterminowych planach rozwoju gminy planowana jest gazyfikacja gminy, poparte jest to wolą mieszkańców, którzy w przeprowadzonej ankiecie wyrazili aprobatę dla tego typu inwestycji. W gminie Widuchowa zapotrzebowanie na energię ciepłą w około 80% pokrywane jest z palenisk indywidualnych i w około 20% z kotłowni lokalnych. Funkcjonujące kotłownie są w głównej mierze opalane węglem, koksem i miałem węglowym. Do większych odbiorców paliwo dostarczane jest bezpośrednio ze stacji kolejowych. Na terenie gminy znajduje się 11 lokalnych ciepłowni dostarczających energię do indywidualnych odbiorców, głównie na terenie miejscowości Widuchowa.

Jak dotąd w strukturze użytkowania paliw energetycznych na terenie gminy, gaz ziemny pełni rolę pomniejszą, jednak jego wykorzystanie wydaje się być przyszłościowe i powinno być promowane jako przyjazne środowisku. Jednym z czynników warunkujących mały udział gazu, jest jego mała dostępność, spowodowana brakiem sieci gazowniczej na terenie gminy i konieczność korzystania z uciążliwych butli gazowych. Obecnie 1376 gospodarstw domowych korzysta z takiego rozwiązania. Co stanowi 80% ogółu gospodarstw domowych w gminie.

Elektroenergetyka

Gmina Widuchowa zasilana jest z wojewódzkiego systemu sieci 110 kV, poprzez stację rozrządową 110/15 kV o mocy 2x16 MVA w Lubiczynie. Linia przebiega przez środek gminy w kierunku północ – południe. Energia dostarczana jest do odbiorców lokalnych napowietrzną linią o mocy 15 kV. Ma ona układ promienisty z początkiem w Lubiczynie:

Układ sieci przedstawia się następująco:

- Lubiczyn – Widuchowa – Marwice – Dębogóra;
- Lubiczyn – Krzywin – Rynica – Ognica;
- Lubiczyn – Krzywin – Kłodowo – Żarczyn – Kiełbice – Żelechowo;
- Lubiczyn – Lubicz – Czarnówko – Pacholeta.

Na terenie gminy funkcjonują ponadto 62 stacje transformatorowe. Z szacunków wynika, że istniejąca sieć energetyczna w pełni pokrywa zapotrzebowanie na energię ze strony gospodarki komunalnej, zakładów produkcyjnych i gospodarstw indywidualnych.

Linie przesyłowe energii elektrycznej stanowią najbardziej widoczny element infrastruktury technicznej na terenie gminy, często w sposób rażąco zaburzający harmonię wiejskiego krajobrazu. Szczególnie widoczne są te linie, które zostały niewłaściwie wkomponowane w lokalne układy, stanowiąc przykład nieprawidłowej polityki planowania przestrzennego

Drogi

Na terenie gminy Widuchowa istnieje dość dobrze rozbudowana sieć dróg. Jednakże ich stan techniczny nie jest zadowalający. Głównymi szlakami przechodzącymi przez teren gminy są droga krajowa nr 31 łącząca Szczecin ze Słubicami oraz droga wojewódzka nr 122 łącząca Krajnik Dolny z Pyrzycami. Są to drogi tranzytowe, którymi odbywa się głównie transport ładunków ciężarowych. Drogi te mają istotny wpływ na kształtowanie zewnętrznych powiązań gminy. W związku z ich tranzytową funkcją charakteryzują się one największym natężeniem ciężkiego ruchu kołowego. Stan techniczny dróg krajowych i wojewódzkich określany jest jako dobry. Posiadają one nawierzchnie bitumiczne, są dobrze oznakowane i we właściwy sposób utrzymywane. Ponadto ruch pojazdów na drodze nr 122 został usprawniony poprzez wybudowanie obwodnicy wsi Ognica.

Stan dróg powiatowych i gminnych jest niezadowalający – zniszczona nawierzchnia tych dróg, brak utwardzenia i źle utrzymane pobocza powodują ich okresową nieprzejezdnosć. W najgorszym stanie są odcinki dróg nr 1384Z pomiędzy Żelechowem a Grzybnem oraz 1363Z między Widuchową a Marwicami. Blisko 67% dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową, a jedynie 33% ma pokrycie bitumiczno – gruntowe. W przypadku dróg wewnętrznych udział dróg o nawierzchni nieutwardzonej

wynosi 80%. Taki stan rzeczy powoduje pogorszenie warunków komunikacyjnych w gminie a tym samym hamuje jej rozwój i perspektywy przyciągnięcia inwestorów zewnętrznych.

Ogółem drogi w gminie wynoszą 114,035 km, w tym drogi krajowe 18,58 km, drogi wojewódzkie 19,76 km, drogi powiatowe 40,05 oraz drogi gminne 35,645 km. Sieć pozostałych dróg w gminie tworzy 36 dróg wewnętrznych o łącznej długości 69,8 km. Tworzą one lokalną sieć połączeń na terenie gminy, umożliwiając komunikację na obszarach mniej zurbanizowanych, nie objętych zasięgiem głównych dróg.

Poniżej przedstawiono zestawienie dróg gminnych wraz z ich długością i numeracją:

Nr drogi	Opis odcinka	
	Nazwa	Długość [km]
Drogi krajowe		
31	Szczecin – Słubice	18,58
Razem		18,58
Drogi wojewódzkie		
122	Krajnik Dln. - Pyrzyce	17,26
120	Gryfino - Mescherin	2,5
Razem		19,76
Drogi powiatowe		
1383Z	Krzywin - Rynica	4,670
1422Z	Babinek – Żarczyn	3,317
1384Z	Kłodowo – Trzczańsko Zdrój - Warnice	6,160
1363Z	Steklino –Widuchowa	14,709
1381Z	Widuchowa – Lubanowo	8,329
1382Z	Ognica – rz. Odra	0,085
1427Z	Lubicz – Czarnówko	2,780
Razem		40,05
Drogi gminne		
410030Z	Marwice – Krzypnica	3,0
415001Z	Pachołęta – Stacja PKP Pachołęta	2,5
415002Z	Czarnówko – (Babinek)	0,6
415003Z	Widuchowa - Ognica	4,0
415004Z	Krzywin – droga krajowa 31	2,3
415005Z	Kłodowo – Lubicz k. jeziora	3,5
415006Z	Polesiny – Żelechowo	3,8
415007Z	Droga powiatowa nr 1384Z (Swobnica)	1,2
417001Z	3-go Maja	0,350
417002Z	Barnima III	0,280
417003Z	Bulwary Rybackie	1,200
417004Z	Krakowska	0,400
417005Z	Krasickiego	0,350
417006Z	Mickiewicza	0,275
417007Z	Na Skarpie	1,500
417008Z	Ogrodowa	0,280
417009Z	Podgórna	0,680

417010Z	Polna	2,00
417011Z	Reymonta	0,200
417012Z	Sienkiewicza	0,110
417013Z	Spokojna	0,500
417014Z	Stroma	0,180
417015Z	Topolowa	0,145
417016Z	Wodna	0,120
417017Z	Wopistów	0,650
417018Z	Zielona	1,00
417019Z	Żeromskiego	0,125
417020Z	Żwirowa	0,580
418001Z	Polna	2,600
418002Z	Drzewiarzy	0,600
418003Z	Nowa	0,620
Razem		35,645
	Razem wszystko	114,035 km

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Widuchowa

Komunikacja międzygminna realizowana jest poprzez PKS a także prywatnego przewoźnika firmę BER – TRANS. Głównymi kierunkami podróży są miasta Gryfino i Szczecin, będące jednocześnie największymi ośrodkami gospodarczo – kulturalnymi w regionie.

Ponadlokalne połączenia z gminą zapewnia również komunikacja kolejowa PKP. Jest to linia relacji Szczecin – Wrocław - normalnotorowa, zelektryfikowana, znaczenia pierwszorzędowego, zaopatrzona w 3 stacje towarowo – osobowe: Widuchowa, Krzywini i Pacholęta. Linia służy głównie do przewozów towarowych, jednak jej zdolność przepustowa nie jest w pełni wykorzystana.

Na terenie gminy funkcjonuje także komunikacja wodna związana z rzeką Odrą, która stanowi zachodnią granicę gminy i jest główną drogą transportu wodnego w tej części kraju. W miejscowości Widuchowa i Ognica znajdują się umocnione nabrzeża, użytkowane przez spółkę „Pol-Beton” z Morynia. Ponadto w Widuchowej znajduje się Rzeczne Przejście Graniczne Gryfino – Mescherin oraz Rzeczny Punkt Odpraw Celnych pływających jednostek towarowych. Główna droga wodna znajdująca się na terenie gminy to szlak przebiegający na trasie Berlin – Eberswalde – Hohensaaten – Widuchowa – Gryfino – Szczecin – Świnoujście. Drogi wodne na całej długości rzeki Odry, w zależności od parametrów eksploatacyjnych poszczególnych odcinków zostały zakwalifikowane od klasy II do Vb – najwyższej klasy drogi wodnej.

W granicach administracyjnych gminy Widuchowa stan techniczny rzeki Odry mieści się:

- w klasie III do wysokości miejscowości Ognica oraz na odcinku Odry Zachodniej,
- w klasie V b od jazu w Widuchowej.

Transport promowy na terenie gminy nie rozwija się obecnie znacząco.

W gestii samorządu leży utrzymanie dróg gminnych. Oprócz bieżących remontów i inwestycji przeprowadzono uzupełnianie znaków drogowych oraz przeprowadzono modernizację oświetlenia ulicznego .

Stan techniczny wielu odcinków dróg jest niezadowolający. Większość z nich jest zbyt wąska, a ich nawierzchnie są bardzo zużyte i wymagają remontów i modernizacji.

W najbliższych latach 2007 – 2013 Gmina Widuchowa zaplanowała przeznaczyć na poprawę infrastruktury drogowej w gminie kwotę 15.000.000 zł. PLN.

3. Analiza SWOT

3.1. Założenia metodologiczne

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest Analiza SWOT (**S**trengths, **W**eaknesses, **O**pportunities, **T**hreats). Stanowi ona zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych wynikających z wpływu otoczenia i zmian w nim zachodzących. Zasadę przeprowadzania badania ilustruje poniższa tabela.

Mocne strony	Słabe strony
zalety społeczności, zasoby: ludzkie, środowiska, finansowe dostępne w rozwiązywaniu problemów, elementy przewagi nad innymi	obecnie istniejące problemy i bariery, przeszkody do podjęcia działań, brakujące elementy
Szanse	Zagrożenia
zmiany w otoczeniu sprzyjające działaniom, konkretne zyski, możliwi partnerzy	negatywne skutki uboczne działań, próba przewidzenia nieoczekiwanych skutków, zagrożenia i rozwiązania, których należy uniknąć

Strategia powinna opierać się na mocnych stronach lokalnej społeczności i środowiska, eliminować słabości, wykorzystywać pojawiające się szanse oraz unikać przyszłych zagrożeń. W gminie Widuchowa przy tworzeniu strategicznego programu działania skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutów i problemów, przyjmując z definicji zewnętrzne ograniczenia

związane z położeniem geograficznym, obowiązującym w Polsce systemem legislacyjnym, poziomem rozwoju gospodarczego, czy też stanem finansów publicznych, gdyż zagadnienia te w ograniczonym stopniu mogą być przedmiotem lokalnej polityki samorządu.

Analizie poddano cztery najważniejsze obszary działalności gminy – są to:

- Finanse
- Infrastruktura i ochrona Środowiska
- Gospodarka
- Sfera społeczna

W każdym z tych obszarów wskazano na atuty i problemy, wynikające z istniejącej sytuacji zdiagnozowanej w pierwszej części procesu tworzenia Strategii.

Analizę SWOT rozpoczęto od wskazania analizy otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego:

Analiza otoczenia wewnętrznego

Silne Strony	Słabe strony
Dobra dostępność komunikacyjna	Zły stan dróg gminnych i powiatowych
Położenie geograficzne przy granicy z Niemcami	Słabo rozbudowana infrastruktura kanalizacyjna
Walory przyrodniczo – rekreacyjne	Brak sieci gazowej
Duża lesistość gminy	Zanieczyszczenie środowiska wynikające z niskiej edukacji ekologicznej mieszkańców
Dobre gleby w południowo-wschodniej części gminy	Duża liczba dzikich wysypisk
Dobrze rozwinięta sieć telefoniczna	Brak systemu segregacji odpadów
Rozwinięta sieć wodociągowa	Wysokie bezrobocie
Przejście graniczne rzeczne i pieszo - rowerowe	Niski poziom przedsiębiorczości
Dostęp do terenów, które mogą zostać przystosowane do realizacji inwestycji przemysłowych	Niski odsetek osób wykształconych
Dobrze zorganizowany system oświaty na poziomie podstawowym i gimnazjum	Apatia i marazm mieszkańców
Dobra opieka lekarska	Świadomość braku perspektyw wśród młodzieży
Sieć świetlic socjoterapeutycznych	Patologia wśród młodzieży

Działania sportowo-rekreacyjne podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach aktywnie funkcjonującego stowarzyszenia	Brak planu zagospodarowania przestrzennego
	Brak zachęt dla inwestorów oferowanych przez gminę
	Słaba promocja gminy
	Niska zasobność finansowa gminy
	Brak instytucji otoczenia rolnictwa (np. zakłady przetwórstwa rolnego, rynki hurtowe,)
	Zły stan lokalnych usług komunikacyjnych
	Bariery infrastrukturalne dla osób niepełnosprawnych
	Utrudniony dostęp do Internetu
	Degradacja środków trwałych pozostałych po majątku PGR-ów oraz brak zagospodarowania terenów i obiektów będących własnością AWRSP
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych
	Brak bazy turystycznej, w tym infrastruktury dla turystyki wodnej

Analiza otoczenia zewnętrznego

Szanse	Zagrożenia
Zwiększający się dostęp do środków finansowych oferowanych przez fundusze pomocowe	Ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz warunków zamieszkania, wynikające z utworzenia w Parku Krajobrazowym Doliny Dolnej Odry rezerwatu przyrody
Wzrost intensywności współpracy między-gminnej na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych	Niekorzystna dla gminy róża wiatrów, stwarzająca zagrożenie dla środowiska naturalnego gminy, związanej z transgranicznym zanieczyszczeniem powietrza

Napływ inwestorów zewnętrznych w związku z poprawą promocji gminy i postępem procesów integracyjnych w Europie	Negatywne oddziaływanie dużych przedsiębiorstw (Elektrowni Dolna Odra oraz papierni i rafinerii w Schwedt) na środowisko naturalne oraz gospodarkę turystyczną,
Poprawa dostępności do edukacji poprzez wykorzystanie bazy szkoły na organizację kursów i szkoleń	Niewielkie perspektywy ograniczenia ubóstwa mieszkańców
	Trudności związane z ograniczeniem patologii wśród młodzieży

3.2. Analiza poszczególnych obszarów życia społeczno- gospodarczego

W kolejnych punktach przedstawiono syntetyczne wyniki przeprowadzonej analizy aktualnego stanu gminy Widuchowa w podziale na główne dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

3.2.1. Finanse gminy

Silne strony	Braki, problemy
Realny wzrost dochodów budżetu gminy w latach 2004-2006	Niski poziom dochodów budżetowych na 1 mieszkańca
Rosnący udział dochodów własnych w budżecie gminy	Nierównomierny poziom inwestycji w kolejnych latach
Tendencja do tworzenia budżetów zrównoważonych	Wysoki wskaźnik sztywnych wydatków budżetu (w szczególności na oświatę)
Znaczący wzrost dochodów z tytułu udziałów w podatkach budżetu państwa	Brak planu zagospodarowania przestrzennego, konieczność aktualizacji Studium uwarunkowań
Sukcesy w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych	
Szanse	Zagrożenia
Dostępność funduszy unijnych w latach 2007-2015	Niepewność związana z systemem finansowania samorządu
Utrzymujące się tempo wzrostu gospodarczego	Opóźnienia w przygotowywaniu programów operacyjnych dla funduszy unijnych
Rozwijanie idei samorządności	

3.2.2. Infrastruktura i ochrona środowiska

Silne strony	Braki, problemy
Dogodne drogowe połączenia komunikacyjne (istnienie drogi nr 31 i 122)	Niska bonitacja gleb;
Rozwinięta sieć wodociągowa	Zanieczyszczenie cieków wodnych powierzchniowych i podziemnych
Istniejące niewykorzystane moce przerobowe oczyszczalni ścieków	Niski stopień skanalizowania gminy
Wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców	Niska atrakcyjność krajobrazu utrudniająca rozwój funkcji turystycznych i wypoczynkowych
Istniejąca koncepcja regulacji gospodarki odpadami w gminie	Zły stan nawierzchni dróg, brak chodników i dróg rowerowych
Korzystne warunki do prowadzenia gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego	Niewystarczające parametry jakościowe pracy oczyszczalni
Występowanie surowców mineralnych	Występujące obszary zalewowe i niskiej emisji
Walory turystyczne i krajobrazowe	Brak zorganizowanego systemu odprowadzania wód opadowych
Istnienie szlaku wodnego łączącego gminę z Niemcami	Słabe uzbrojenie terenów pod przyszłe inwestycje
	Nieuregulowana gospodarka odpadami
Szanse	Zagrożenia
Możliwość pozyskania znacznego wsparcia z funduszy unijnych	Wzrost kosztów surowców energetycznych
Przeznaczenie gleb o niskiej jakości pod zalesienie	Brak wystarczających środków finansowych na aktywną ochronę środowiska.
Podejmowane inwestycje w zakresie poprawy stanu infrastruktury technicznej	Wzrastający ruch pojazdów kołowych
Istnienie na dużej powierzchni gminy obszarów Sieci Natura 2000	Brak możliwości uzyskania wsparcia na obszarach istnienia obszarów Sieci Natura 2000

3.2.3. Rozwój gospodarczy

Silne strony	Braki, problemy
Rosnąca liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych
Istniejące potencjalne tereny pod inwestycje	Wysoki odsetek ludności zatrudnionej w rolnictwie
Relatywnie niskie ceny gruntów oraz koszty pracy	Niska efektywność produkcji rolnej
Przebieg drogi krajowej nr 31 relacji Szczecin – Słubice	Słabo rozwinięty lokalny popyt na pracę
Bliskość dużych ośrodków miejskich i chłonnych rynków zbytu	Duża liczba osób pozostających bez pracy, w tym długotrwale bezrobotnych
Rozwój sfery handlu i usług	Nierozwinięty system ulg podatkowych dla inwestorów
	Niskie kwalifikacje osób poszukujących pracy
	Brak dużych podmiotów gospodarczych
	Słabe uzbrojenie terenów pod nowe inwestycje
	Nierozwinięty sektor turystyczny na terenie gminy
Szanse	Zagrożenia
Rozwój gospodarczy kraju	Niesprzyjająca koniunktura na rynku rolnym
Dostępność zewnętrznych funduszy finansujących inwestycje	Niski poziom przedsiębiorczości

3.2.4. Sfera społeczna

Silne strony	Braki, problemy
Istnienie placówek oświatowych i kulturowych na terenie Gminy	Zmniejszająca się liczba uczniów w szkołach
Działalność organizacji społecznych	Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej
Wysoka pomoc GOPS	Niewielka ilość akcji profilaktycznych i promujących zdrowy tryb życia
Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej	Niewystarczająca liczba imprez kulturalnych
	Konieczność modernizacji i rozbudowy bazy rekreacyjno-sportowej
	Brak środków na zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży
Szanse	Zagrożenia
Możliwość pozyskania zewnętrznych środków na inwestycje i programy społeczne	Apatia i marazm mieszkańców gminy
Stworzone ramy współpracy samorządu z organizacjami i instytucjami zewnętrznymi	Proces starzenia się społeczeństwa i zjawisko odpływu młodych mieszkańców gminy
	Przenoszenie złych wzorców zachowań do społeczności lokalnej
	Przyjmowanie postaw roszczeniowych wśród odbiorców pomocy społecznej

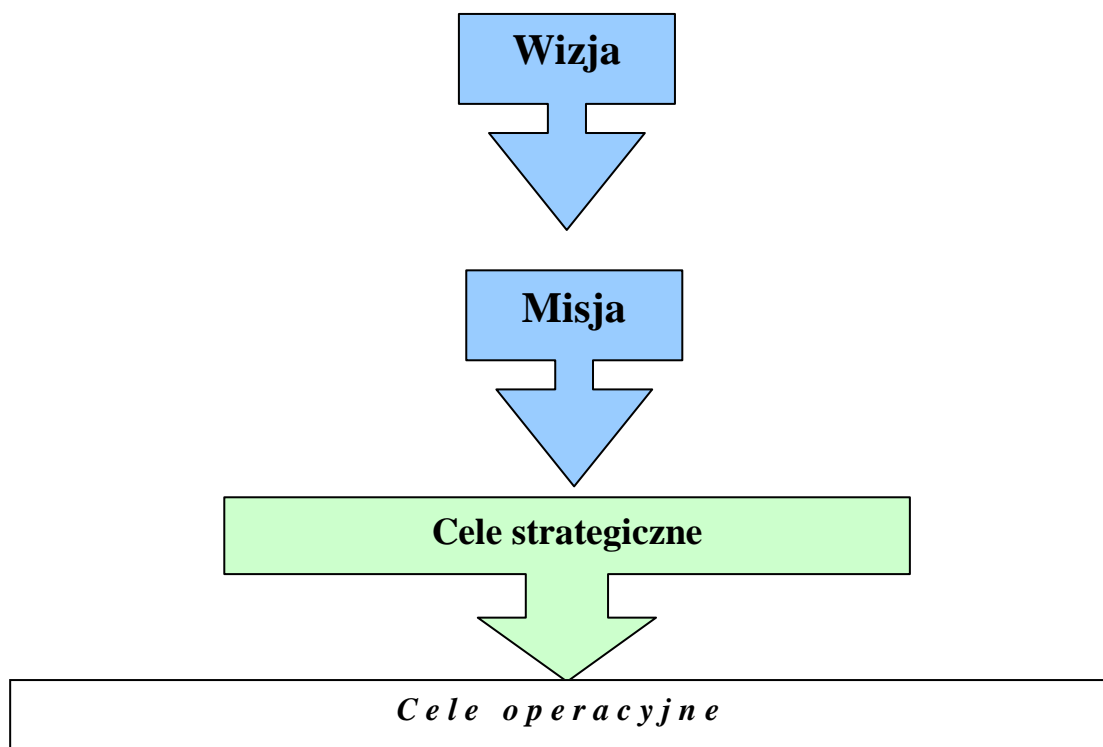
4. Misja i cele strategiczne gminy Widuchowa

4.1. Hierarchiczny układ Strategii

Przyjęta metoda opracowania Strategii gwarantuje utrzymanie jasnej struktury dokumentu. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest misja rozwoju gminy, która określa kierunki rozwoju gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i priorytety działań samorządu w kontekście zapewnienia pożądanego przez mieszkańców stanu. Sformułowanie misji polega na przyjęciu zwartej sentencji,

która najlepiej ujmuje główne kierunki działań samorządu, jednocześnie wskazując priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego, będąc wynikiem konsensusu wśród mieszkańców.

Logiczną strukturę dokumentu wyznaczającego plan strategicznego rozwoju gminy można przedstawić na schemacie:

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach przypominając piramidę, której wierzchołek stanowi Wizja a następnie misja, będąca syntetycznym opisem sposobu postępowania w celu realizacji wizji gminy. Następnym po misji poziomem planowania są cele strategiczne. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju gminy tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne szczegółowe rozwiązania w każdym z obszarów planowania. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jej misji. Cele operacyjne konkretyzują grupy zadań zawartych w opisie celów strategicznych, wskazując na powiązane ze sobą zagadnienia wymagające podjęcia szczegółowych działań. Na najniższym poziomie opisanego procesu planowania znajdują się konkretne projekty, pogrupowane według celów strategicznych i operacyjnych, wynikające z przeprowadzonej szczegółowej analizy potrzeb mieszkańców Gminy Widuchowa.

4.2. Wizja i misja Gminy Widuchowa

Samorząd gminy, dając wyraz aspiracji społecznych i wyobrażeń na temat pożądanych zmian w obszarze lokalnego życia społeczno-gospodarczego określił następującą deklarację wizji i misji Gminy Widuchowa:

Wizja gminy Widuchowa, sformułowana w oparciu o przeprowadzoną analizę strategiczną oraz uzgodnione kluczowe problemy gminy, przedstawia się następująco:

Widuchowa – gminą przychylną przedsiębiorcom prowadzącym działalność przyjazną środowisku naturalnemu oraz atrakcyjnym ośrodkiem zamieszkania i aktywnego wypoczynku.

W oparciu o przyjętą wizję gminy Widuchowa, została sformułowana misja gminy o następującym brzmieniu:

Gmina Widuchowa, mobilizując potencjał mieszkańców, będzie stymulować rozwój przedsiębiorczości, doskonalić infrastrukturę techniczną oraz sprzyjać unowocześnianiu gospodarki rolnej i turystyki.

Rozwój gminy ma więc nastąpić między innymi w oparciu o ożywienie gospodarcze (przy poszanowaniu środowiska naturalnego), co zapewni ciągły wzrost potencjału ekonomicznego w przyszłych latach. Jednocześnie poszerzone zostanie spektrum usług oferowanych mieszkańcom. Rozwój gospodarczy gminy niewątpliwie wymaga inwestycji w zakresie infrastruktury i świadczenia usług na rzecz ludności.

4.3. Cele strategiczne gminy Widuchowa

Działania objęte Strategią pozwalają na kompleksowe ujęcie zrównoważonego rozwoju gminy w dziedzinie infrastruktury technicznej i społecznej, gospodarki oraz środowiska przyrodniczego. Dokładne określenie celów pozwoli na odpowiednią koordynację działań przez osoby i instytucje, które

będą miały wpływ na realizację Strategii, wytyczającej długofalowe kierunki zrównoważonego rozwoju gminy. Strategia Gminy na lata 2007 - 2015 jest dokumentem kierunkowym, stanowiącym podstawę do podejmowania skoordynowanych działań przez władze samorządowe oraz podmioty sektora prywatnego, organizacje pozarządowe, mieszkańców gminy, a także jest dokumentem stanowiącym załącznik w procesie starania się o środki zewnętrzne z Unii Europejskiej we wskazanych latach.

W rezultacie przeprowadzonych analiz strategicznych z szerokim udziałem pracowników Urzędu Gminy i jednostek podległych, radnych, szefów wielu innych instytucji i przedsiębiorstw, sformułowano pięć strategicznych celów rozwoju Gminy Widuchowa. Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych gminy (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach), wytyczają one główne kierunki rozwoju gminy. Ich realizacja w perspektywie 7-letniej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jej misji.

Wyznaczone cele strategiczne są następujące:

- 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.**
- 2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej.**
- 3. Rozwój alternatywnych form gospodarki rolnej i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.**
- 4. Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy w celu zwiększenia dochodów mieszkańców.**
- 5. Rozwój infrastruktury społecznej**

Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do misji. Realizacja projektów, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia w gminie, będzie prowadzić do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji. Plan strategiczny nie jest jednak listą życzeń i dokumentem opisującym marzenia o przyszłości – od momentu zatwierdzenia stanie się podstawą pracy personelu zarządzającego i kierującego usługami, dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i określającym czas ich realizacji.

Poniżej przedstawiono uzasadnienie wyboru przyjętych celów strategicznych.

Samorząd gminy jest świadomy, że nawet pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną jest dziś postrzegane jako niewystarczające do zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług publicznych, takich jak usługi zdrowotne, oświata, bezpieczeństwo czy też kultura, sport i rekreacja. Projekty proponowane w tym celu strategicznym są logiczną kontynuacją i uzupełnieniem dotychczasowych działań podejmowanych na terenie gminy. Są to działania zbieżne z ogólnokrajowymi tendencjami w omawianym zakresie. Oczekiwania realizacji powyższych postulatów kierowane są obecnie w coraz mniejszym stopniu do władz państwowych, a w coraz większym – do władz samorządowych, które, mimo licznych zastrzeżeń, są coraz częściej postrzegane jako faktyczny reprezentant interesów społeczności lokalnej. Mieszkańcy zaczynają zdawać sobie sprawę z usługowej roli samorządu, co powinno przejawiać się również w efektywnym zarządzaniu powierzonym mu wspólnym mieniem oraz sprawnej obsłudze w urzędach. Możliwe, a wręcz konieczne, jest poszukiwanie zewnętrznych środków finansowania działalności w poszczególnych projektach realizowanych w tym celu, jak również organizacyjne wsparcie instytucji zewnętrznych.

Rozwijając umiejętności miejscowej ludności samorząd Gminy Widuchowa wspierać będzie rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Wychodząc naprzeciw tym celom władze zamierzają rozpowszechniać wiedzę na temat możliwości inwestowania w Gminie a tym samym poprzez wsparcie ze środków zewnętrznych realizować politykę uzbrajania terenów pod inwestycje. Dając szansę lokalnej przedsiębiorczości władze chcą doprowadzić do zmniejszenia się bezrobocia na terenie gminy a tym samym ukrócenia ujemnego salda migracyjnego.

Cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1.1. Przygotowanie terenów pod inwestycje.

Cel szczegółowy 1.2. Zapewnienie pełniejszej obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych ze strony administracji publicznej.

Cel szczegółowy 1.3. Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji gospodarczej gminy.

Cel szczegółowy nr 1.1 Przygotowanie terenów pod inwestycje.***Opis celu***

Gmina Widuchowa dysponuje terenami, które mogą zostać wykorzystane z myślą o rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej. Zgodnie z Profilem gminy Widuchowa, przygotowanym na etapie poprzedzającym opracowanie strategii rozwoju gminy, duże wiązane są z zagospodarowaniem

terenów inwestycyjnych znajdujących się we wsi Czarnówko oraz innymi, w tym Widuchowa i Krzywini. Oczekuje się, że impuls rozwojowy może nastąpić dzięki realizacji projektu międzygminnego, którego celem jest budowa zakładu utylizacji odpadów. Władze gminy zamierzają również podjąć działania w kierunku uporządkowania planów przestrzennych gminy. Realizując te zamierzenia starać się będą kontynuować obrany kierunek wyraźnie wskazując tereny o przeznaczeniu inwestycyjnym i w dalszej kolejności dokonując ich uzbrojenia.

Proponowane zadania:

1. Zintensyfikowanie działań prowadzonych w ramach związku międzygminnego na rzecz budowy zakładu utylizacji odpadów we wsi Czarnówko.
2. Przygotowanie programu zagospodarowania terenów inwestycyjnych w Czarnówku, Widuchowej, Krzywini oraz w innych miejscowościach.
3. Przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, wskazujących tereny o przeznaczeniu przemysłowym, handlowym i usługowym na obszarze gminy.
4. Przygotowanie i wdrożenie programu uzbrojenia terenów przeznaczonych pod inwestycje, zgodnie z przyjętymi planami miejscowymi zagospodarowania przestrzennego.

Cel szczegółowy nr 1.2 Zapewnienie pełniejszej obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych ze strony administracji publicznej.

Opis celu

Dostrzegana jest potrzeba stworzenia kompleksowego, spójnego i jednolitego systemu informacji o możliwościach inwestowania w gminie oraz towarzyszących im procedurach administracyjnych. Dlatego też władze gminy będą dążyć do wdrożenia sprawnego, efektywnego i skutecznego systemu obsługi inwestorów uwzględniającego wydawanie decyzji administracyjnych, zgodnie z kompetencjami gminy. W tym celu urzędnicy skoncentrują się na przygotowaniu i wdrożeniu gminnego systemu ulg i preferencji dla inwestorów oraz uczynienia z urzędu miejsca przyjaznego dla przedsiębiorców.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie i wdrożenie gminnego systemu ulg i preferencji dla przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych.
2. Przygotowanie organizacyjne urzędu gminy do obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych, szczególnie w aspekcie pozyskiwania wsparcia zewnętrznego na rzecz zdynamizowania rozwoju gospodarczego.

Cel szczegółowy nr 1.3 Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji gospodarczej gminy.

Opis celu

Promocja gospodarcza gminy Widuchowa prowadzona będzie na kilku płaszczyznach. Dostrzegana jest potrzeba integracji środowisk przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy Widuchowa przy wsparciu urzędu gminy, w zakresie promocji gospodarczej gminy. W celu poprawy wizerunku gminy w zakresie możliwości podejmowania działalności gospodarczej zostanie przygotowany i realizowany program promocji gospodarczej. Program koncentrować się będzie na promocji terenów inwestycyjnych, którymi dysponuje gmina oraz oferowanych przez nią ulg i udogodnień dla przedsiębiorców. W celu realizacji programu zostaną zastosowane różnorodne narzędzia promocji, w tym między innymi takie jak: Internet i inne media elektroniczne, prasa lokalna i regionalna, broszury promocyjne. W ramach programu promocji zostanie również zwiększona aktywność gminy oraz lokalnych podmiotów gospodarczych w targach, wystawach i innych przedsięwzięciach mających na celu promocję gospodarczą gminy. Dostrzegana jest również duża szansa związana z rozwojem współpracy międzygminnej i transgranicznej. Wspólne działania administracji gminnej oraz środowiska lokalnego biznesu na rzecz rozwoju tych form współpracy mogą w ocenie władarzy przynieść wiele korzyści gospodarczych gminie Widuchowa.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie i realizacja programu promocji gospodarczej gminy uwzględniającego m.in. działalność rzemieślniczą i twórczość ludową.
2. Intensyfikacja międzygminnej i transgranicznej współpracy gospodarczej.

Cel strategiczny nr 2

Poprawa stanu infrastruktury technicznej

Stan infrastruktury technicznej na terenie danego obszaru determinuje jego pozycję konkurencyjną na rynku regionalnym i subregionalnym. Jest on wyznacznikiem poziomu życia mieszkańców i troski o ich los. Zapewnienie odpowiedniego poziomu urządzeń i wyposażenia gospodarstw domowych powinna być jednym z priorytetów działań samorządu. Wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań w tej dziedzinie i upowszechnianie ich na terenie całej gminy w ogromnym stopniu ułatwia mieszkańcom codzienne życie oraz zachęca nowe osoby do migracji w celach osadniczych. Dostrzegając bieżące problemy związane z funkcjonowaniem urządzeń użyteczności publicznej władze samorządowe Gminy Widuchowa zamierzają podjąć szerokie działania zmierzające

ku radykalnej poprawie tej sytuacji. W szczególności dotyczy to konieczności rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej, opracowania i wdrożenia programów przydomowych oczyszczalni ścieków oraz prowadzenia ciągłej edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży.

Należy również zauważyć, że poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej Gminy Widuchowa wpływa również na atrakcyjność tej lokalizacji dla nowych inwestorów. Tereny dobrze uzbrojone są magnesem dla przedsiębiorców mogących stworzyć kolejne miejsca pracy. W ten sposób również pośrednio inwestycje infrastrukturalne są w stanie podnieść jakość życia w danej społeczności. Zgodnie z prognozami analityków wpływ czynników związanych z wyposażeniem terenu w media na decyzje lokalizacyjne inwestorów będzie się w kolejnych latach zwiększał. Władze gminy biorąc pod uwagę wskazaną tendencję planują prowadzić działania zmierzające do rozwoju lokalnej infrastruktury.

Bardzo ważnym aspektem działań związanych z podniesieniem poziomu infrastruktury technicznej w gminie jest przyczynianie się do poprawiania stanu środowiska. Zastosowanie rozwiązań ekologicznych pozwoli na ograniczenie zanieczyszczeń i promowanie gminy. Dla mieszkańców, oprócz wymienionych wcześniej udogodnień opisywane przedsięwzięcia zapewnią również korzyści z życia w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu.

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące cele i działania operacyjne:

Cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 2.1. Poprawa dostępności i jakości usług teleinformatycznych.

Cel szczegółowy 2.2. Rozwój i modernizacja lokalnej sieci drogowej.

Cel szczegółowy 2.3. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej.

Cel szczegółowy 2.4. Budowa i rozbudowa wodociągów i sieci wodociągowej.

Cel szczegółowy 2.5. Poprawa bazy oświatowo – sportowej i inne

Cel szczegółowy nr 2.1 Poprawa dostępności i jakości usług teleinformatycznych.

Opis celu

Niedostateczny rozwój nowoczesnych usług teleinformatycznych stanowi istotną barierę rozwojową gminy. W celu rozwiązania tego problemu, w najbliższych latach zostanie zwrócona szczególna uwaga na ten element infrastruktury. Z uwagi na ograniczoną rolę samorządu gminnego w zakresie rozwoju infrastruktury i usług teleinformatycznych, działania zostaną skoncentrowane przede wszystkim na intensyfikacji współpracy z przedsiębiorstwami działającymi na tym rynku w celu ich zachęcenia do rozbudowy na terenie gminy infrastruktury i rozszerzenia oferty usług.

Proponowane zadania:

1. Podjęcie współpracy z przedsiębiorstwami telekomunikacyjnymi na rzecz rozwoju nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej i związanym z nią rynkiem usług na terenie gminy Widuchowa.
2. Upowszechnienie usług internetowych z wykorzystaniem nowoczesnych łączy kablowych i światłowodowych.

Cel szczegółowy nr 2.2 Rozwój i modernizacja lokalnej sieci drogowej.**Opis celu**

Zgodnie z diagnozą infrastruktury drogowej, zawartej w profilu gminy Widuchowa, stan dróg znajdujących się na terenie gminy jest zróżnicowany. Jakość dróg krajowych i wojewódzkich jest znacznie lepsza niż dróg powiatowych i gminnych. W związku z tym, w najbliższych latach priorytetem będzie podniesienie parametrów technicznych dróg gminnych i powiatowych, a także budowa nowych dróg. W tym celu gmina przystąpi do przygotowania i realizacji wieloletniego programu modernizacji i budowy dróg gminnych oraz będzie zabiegać o przyspieszenie wykonania remontów dróg powiatowych.

W zakresie tych inwestycji gmina zamierza pozyskać środki na inwestycje między innymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i innych możliwych, które pojawią się na rynku.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie i realizacja wieloletniego programu modernizacji dróg gminnych, ujętego w wieloletnim planie inwestycyjnym, uwzględniającego zewnętrzne źródła finansowania inwestycji drogowych, w tym między innymi:
 - a) Przebudowa istniejącej ulicy Bulwary Rybackie w Widuchowej na promenadę spacerową – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej (2007 – 2008) o wartości 90.500 zł.
 - b) Przebudowa drogi transportu rolniczego na odcinku Żelechowo – Polesiny (2008) o wartości 1.749.478 zł.,
 - c) Budowa kanalizacji deszczowej w ulicach Sienkiewicza, Mickiewicza, Reymonta w Widuchowej (2008 – 2009) o wartości 255.000 zł.
 - d) Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Widuchowa – ul. Krakowska (2010) o wartości 1.000.000 zł.
 - e) Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Krzywiny – ul. Polna (2012 – 2013) o wartości 1.000.000 zł.
 - f) Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Bolkowice (2014 – 2015) o wartości 2.000.000 zł.

- g) Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Żelechowo (2014 – 2015) o wartości 2.000.000 zł.
 - h) Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Żarczyn (2014 – 2015) o wartości 2.000.000 zł.
 - i) Budowa drogi gminnej w miejscowości Widuchowa – ul. Sienkiewicza i Reymonta (2014 – 2015) o wartości 2.000.000 zł.
 - j) Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Krzywlin – ul. Drzewiarzy (2015) o wartości 1.000.000 zł.
2. Wsparcie organizacyjne działań samorządu powiatowego na rzecz modernizacji dróg powiatowych, w szczególności drogi nr 41 - 453 między Widuchową a Marwicami oraz drogi nr 41 - 704 pomiędzy Żelechowem a Grzybnem.
 3. Wspólne z samorządem powiatowym oraz gminami sąsiednimi opracowanie wieloletniego programu poprawy stanu nawierzchni dróg powiatowych i gminnych.
 4. Poprawa efektywności zarządzania drogami gminnymi - bieżące zarządzanie drogami.
 5. Modernizacja przystanków szkolnych.
 6. Budowa chodników w miejscowościach wiejskich.
 7. Budowa parkingów i skwerów na terenie Gminy.
 8. Utrzymanie przynajmniej obecnego poziomu obsługi ludności przez komunikację zbiorową (samochodową i autobusową).
 9. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach gminnych i powiatowych.

Cel szczegółowy nr 2.3 Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej.

Opis celu

Z punktu widzenia dbałości o zrównoważony rozwój gminy i zwrócenia uwagi na stan środowiska naturalnego, istnieje potrzeba przyspieszenia działań na rzecz rozbudowy sieci kanalizacyjnej w gminie. Oprócz ukończenia II etapu kanalizacji Widuchowej, zostaną przygotowane plany budowy sieci kanalizacyjnej na terenie innych miejscowości gminy oraz w dalszym etapie plany te zostaną zrealizowane. Działania te muszą zostać zharmonizowane z planem modernizacji oczyszczalni ścieków w Widuchowej. Dostrzegana jest również konieczność likwidacji bariery rozwojowej w postaci braku dostępu na terenie gminy do gazu z sieci. W niniejszej strategii proponowane jest przystąpienie do opracowania koncepcji gazyfikacji gminy oraz pozyskania inwestora na rzecz jej realizacji.

W zakresie tych inwestycji gmina zamierza pozyskać środki na inwestycje między innymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i innych możliwych, które pojawią się na rynku.

Proponowane zadania:

1. Zakończenie II etapu kanalizacji Widuchowej.
2. Przygotowanie i realizacja planów budowy kanalizacji w Gminie Widuchowa, w tym między innymi:
 - a) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzywiny z przesyłem ścieków do oczyszczalni w Widuchowej (2008 – 2009) o wartości 5.181.858 zł.
 - b) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Marwice i Dębogóra z przesyłem ścieków do oczyszczalni ścieków w Widuchowej – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej (2008 – 2009) – o wartości 100.000 zł.
 - c) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kłodowo wraz z przesyłem ścieków do przepompowni w Krzywini (2011 – 2012) o wartości 2.000.000 zł.
 - d) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żarczyn oraz Wilcze wraz z przesyłem ścieków do przepompowni w Krzywini (2011 – 2012) o wartości 4.000.000 zł.
 - e) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żelechowo oraz Wilcze wraz z przesyłem ścieków do przepompowni w Krzywini (2012 – 2014) o wartości 4.000.000 zł.
3. Przygotowanie i wdrożenie programu modernizacji oczyszczalni ścieków w Widuchowej, w tym między innymi:
 - a) Modernizacja oczyszczalni ścieków w Widuchowej (2011) o wartości 3.000.000 zł.
4. Przygotowanie koncepcji budowy sieci gazowej w gminie oraz pozyskanie inwestora na rzecz jej realizacji.

Cel szczegółowy nr 2.4 Budowa i rozbudowa wodociągów i sieci wodociągowej oraz rekultywacja wysypiska odpadów.

Opis celu

Mimo wysokiego stopnia zwodociągowania gminy należy kontynuować działania w tej dziedzinie, gdyż na terenie gminy Widuchowa nadal istnieją miejscowości pozbawione sieci wodociągowej oraz miejscowości, w których wymagana jest jej rozbudowa i modernizacja. Zgodnie z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym zostały przygotowane plany i realizacja budowy sieci wodociągowej na terenie gminy. Działania te będą skorelowane z planem modernizacji istniejących sieci wodociagowych, tak aby stanowiły spójną całość.

Na terenie gminy istnieje wysypisko odpadów. Właścicielem składowiska odpadów jest gmina Widuchowa, a jego zarządcą Zakład Gospodarki Komunalnej w Widuchowej.

Na mocy decyzji Nr Oś-7645/31-3/2003 z dnia 22 grudnia 2003 roku Starostwa Powiatowego w Gryfinie w m. Dębogóra w terminie do 31 grudnia 2005 roku zamknięto wysypisko i rozpoczęto prace rekultywacyjne. Rekultywacja składowiska będzie polegać na wykonaniu trzech warstw zabezpieczających: wyrównującej, izolacyjnej i mineralno-humusowej oraz utwaleniu powierzchni zasiewem mieszanki traw. Po wykonaniu tych prac składowisko będzie podlegać monitoringowi przez do 30 lat.

Po zamknięciu wysypiska w Dębogórze śmieci wywożone są na składowisko odpadów w miejscowości Kaliska w gminie Chojna.

W zakresie tych inwestycji gmina zamierza pozyskać środki na inwestycje między innymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i innych możliwych, które pojawią się na rynku.

Proponowane zadania:

1. Zakończenie procesu wodociągowania gminy, w tym między innymi:
 - a) Budowa wodociągu w miejscowości Wilcze (2007 - 2009) o wartości 2.328.243 zł.
 - b) Budowa wodociągu w miejscowości Kielbice (2007 - 2009) o wartości 1.503.499 zł.
2. Przeprowadzanie rekultywacji wysypiska odpadów, poprzez realizację inwestycji:
 - a) Rekultywacja składowiska odpadów w Dębogórze (2007 – 2008) o wartości 620.658 zł.
3. Wyznaczenie miejsca do składowania zużytych odpadów. w tym m.in.:
 - a) Budowa wiaty na składowanie zużytego sprzętu gospodarstwa domowego – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej (2007 – 2008) o wartości 13.420 zł

Cel szczegółowy nr 2.5 Poprawa bazy oświatowo – sportowej i inne.

Brak podstawowego wyposażenia i warunków do uprawiania sportu czy edukacji powoduje narastające dysproporcje pomiędzy gminą Widuchowa a miejscowościami mającymi takową bazę, a także uniemożliwia w praktyce skuteczne kształcenie i nabywanie dobrych nawyków ruchowych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży.

Dlatego też w zamiarze inwestora – Gminy Widuchowa jest aby powstały wysokiej jakości obiekty, pomocne w rozwijaniu zamiłowania do ruchu i sportu w ogóle, zmieniając siedzący tryb życia dzieci i młodzieży w rekreację i dobre nawyki sportowe. Z myślą o uczniach ale także przede wszystkim członkach Krzywińskiej Ligi Biegów Przelajowych Gmina zamierza zrealizować przedsięwzięcia pomocne w realizacji pasji sportowych na wysokiej jakości wybudowanych obiektach sportowych, w różnych częściach gminy, a także obiektach kulturowo – oświatowych dających możliwość realizacji pasji życiowych. Poniżej wskazano proponowane zadania w tym zakresie.

Proponowane zadania:

1. Rozwój infrastruktury sportowej, między innymi poprzez następujące inwestycje:
 - a) Budowa hali sportowej w Krzywinie – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej (2007 – 2008) o wartości 61.366 zł.
 - b) Budowa zespołu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Krzywinie (2007 – 2009) o wartości 1.762.550 zł.
 - c) Budowa boiska do piłki nożnej w miejscowości Krzywina (2009- 2011) o wartości 300.000 zł.
 - d) Budowa boiska do piłki nożnej w miejscowości Lubicz (2009- 2011) o wartości 300.000 zł,
 - e) Modernizacja boiska do piłki nożnej w miejscowości Widuchowa (2010 - 2012) o wartości 500.000 zł.
 - f) Modernizacja boiska do piłki nożnej w miejscowości Żelechowo (2010 - 2012) o wartości 300.000 zł.
 - g) Modernizacja boiska do piłki nożnej w miejscowości Czarnówko (2010 - 2012) o wartości 300.000 zł.
2. Budowa i modernizacja obiektów kultury, także zabytkowej, między innymi poprzez następującej inwestycje:
 - a) Remont świetlic wiejskich w miejscowościach: Bolkowice, Czarnówko, Dębogóra, Kłodowo, Lubicz, Marwice, Ognica, Pacholęta, Rynica i Żarczyn (2008 – 2009) o wartości 1.440.000 zł.
 - b) Rozbudowa świetlicy w Żelechowie o punkt informacji i szkoleń dla rolników (2008 – 2009) o wartości 637.898 zł.
 - c) Remont i rozbudowa świetlicy wiejskiej w Bolkowicach (2011) o wartości 100.838,22 zł.
4. Budowa i modernizacja obiektów oświaty szkolnej i przedszkolnej na terenie Gminy:
 - a) Modernizacja pomieszczeń oddziału przedszkolnego w Krzywinie (2007-2008) o wartości 498.523 zł.
5. Inne
 - a) Adaptacja pomieszczeń poszkolnych w Ognicy na lokale mieszkalne (2008) – 92.462 zł
 - b) Budowa toalety dla niepełnosprawnych wraz z podjazdem do przychodni zdrowia w Krzywinie (2008) o wartości 122.148 zł.
 - c) Uzbrojenie działek budowlanych przy ul. Robotniczej w Widuchowej (2008 – 2009) o wartości 143.000 zł.
 - d) Remont Ośrodka Zdrowia w Widuchowej (2009 - 2010) o wartości 200.000 zł.
 - e) Remont Ośrodka Zdrowia w Krzywinie (2009 - 2010) o wartości 500.000 zł.

Cel strategiczny nr 3**Rozwój alternatywnych form gospodarki rolnej i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.**

W gospodarce na terenie gminy Widuchowa zdecydowanie dominuje sektor rolniczy. Zbyt duża liczba osób zatrudnionych w tym sektorze i niska efektywność czynników produkcji sprawia, że w większości praca ta nie jest w stanie zapewnić odpowiednich dochodów. Dostrzegając ten problem samorząd gminy będzie zabiegał o większą dywersyfikację lokalnej gospodarki, poprzez przyciągnięcie nowych inwestorów dających zatrudnienie w przemyśle i usługach. Celem władz w najbliższych latach jest wypromowanie wizerunku Gminy Widuchowa jako miejsca przyjaznego przedsiębiorcom, jak również pobudzanie mieszkańców do większej aktywności gospodarczej. Integralną częścią tych działań będzie uzbrajanie działek pod inwestycje, jak również opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania danych terenów. Szczególnie ważne dla gminy jest rozwijanie przedsięwzięć okołorolniczych np. przetwórstwa, zwłaszcza owocowo – warzywnego co umożliwi zatrudnienie miejscowej siły roboczej. Inną formą ożywiania lokalnego rynku pracy jest organizacja i rozwijanie oferty szkoleniowej, umożliwiającej przekwalifikowanie się osobom zatrudnionym dotychczas w rolnictwie. Ważnym aspektem działań jest wykorzystanie dogodnej lokalizacji przy ważnych szlakach komunikacyjnych, co sprzyja lokalizacji nowych inwestycji

Szansą na wzrost gospodarczy obszaru jest również rozwijanie funkcji turystycznych. W tym celu władze samorządowe zamierzają promować wizerunek gminy o czystym środowisku naturalnym wśród potencjalnych zewnętrznych klientów. W dużym stopniu zmiana charakteru działek z typowo rolniczych na łączące elementy turystyczne (np. gospodarstwa agroturystyczne) pozwolą na zwiększenie dochodów zarówno mieszkańców, jak i budżetu gminy. Dlatego też planuje się uruchomienie usług przy przyjętych trasach turystycznych, które pozwolą na rozwój tego sektora (będą to zwłaszcza usługi handlowe z punktami pamiątkowymi), uruchomienie bazy noclegowej dla potencjalnych turystów a także wspomaganie prywatnych przedsiębiorców organizujących atrakcje turystyczne.

Celem władz Gminy będzie także pomoc tym rolnikom, którzy w żaden sposób nie będą chcieli zmieniać swojego areалу poprzez wsparcie rozwiązań systemowych zmierzających do pozyskiwania środków zewnętrznych. Tym celom sprzyjać będzie program RPO i PROW promujący i dofinansowujący rolników chcących rozwijać swój majątek rolniczy.

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące cele i działania szczegółowe:

Cel szczegółowy 3.1. Promocja żywnościowych i nieżywnościowych ekologicznych oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.

Cel szczegółowy 3.2. Udoskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.

Cel szczegółowy nr 3.1 Promocja żywnościowych i nieżywnościowych ekologicznych oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.

Opis celu

Stojąc w obliczu wyzwania, jakim jest zmiana funkcji nowoczesnego rolnictwa podejmowane będą działania na rzecz przeprofilowania działalności rolnej, przede wszystkim małych gospodarstw indywidualnych. Gmina koncentrować będzie się na ekologicznym aspekcie współczesnego rolnictwa, pragnąc dostosować go do trendów gospodarki światowej oraz polityki rolnej w Unii Europejskiej. Dokonać się to może poprzez promowanie produkcji źródeł energii odnawialnej z wykorzystaniem, w tym rzepaku i wierzyby. Przekwalifikowanie gospodarstw musi być zintegrowane z pozyskaniem środków zewnętrznych na ten cel, pochodzących głównie z funduszy strukturalnych UE przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich.

Proponowane zadania:

1. Promowanie i zachęcanie do rozwoju produkcji ekologicznej oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.
2. Stymulowanie produkcji oraz upraw stanowiących źródło energii niekonwencjonalnych.
3. Opracowanie kompleksowych programów przeprofilowania produkcji rolnej w gminie m.in. w kierunku produkcji sadowniczej i warzywniczej.

Cel szczegółowy nr 3.2 Udoskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.

Opis celu

W zamiarze gminy jest podjęcie szeregu działań zorientowanych na wspieranie i rozwijanie ekonomicznego otoczenia rolnictwa. Działania te mają sprzyjać tworzeniu przemysłu spożywczego i usług a także ułatwiać powstawanie nowych firm działających w otoczeniu rolnictwa. Dlatego istotne jest również opracowanie i bieżąca aktualizacja informacji o możliwościach uzyskania wsparcia zewnętrznego, przede wszystkim pochodzącego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Działania na rzecz pozyskania inwestorów zewnętrznych uwarunkowane będą w dużej mierze na osiągnięcie celów związanych z poprawą infrastruktury technicznej gminy Widuchowa.

Proponowane zadania:

1. Wspieranie tworzenia lokalnych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.
2. Stosowanie zachęt celem rozwoju lokalnego rynku hurtowego.

3. Intensyfikacja działań na rzecz upowszechnienia wśród przedsiębiorców informacji o możliwościach wykorzystania programów pomocowych zorientowanych na rozwój przemysłu rolno-spożywczego, w szczególności programu SAPARD.
4. Przygotowanie i wdrożenie systemu ulg i preferencji dla inwestujących w przemysł rolno-spożywczy oraz sektor usług dla rolnictwa.
5. Tworzenie nowych instytucji wiejskich i podniesienie wiedzy zawodowej rolnika. Stymulowanie i wspieranie przemian w strukturze indywidualnych gospodarstw rolnych w celu poprawy struktury agrarnej
6. Organizowanie szkoleń i kursów promujących nowe uprawy roślin dochodowych.
7. Poprawa efektywności produkcji rolniczej i rozwijanie rolnictwa ekologicznego. Uruchomienie instrumentów ekonomicznych zachęcających i wspomagających przy budowie zakładów przetwórczych.
8. Rozwój hodowli zgodnie z potrzebami jakościowymi przemysłu przetwórczego.

Cel strategiczny nr 4

Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy w celu zwiększenia dochodów mieszkańców

Oprócz elementów infrastruktury sportowo – oświatowej niezwykle ważne jest, aby w gminie rozwijała się turystyka. Niewątpliwym atutem gminy jest wielość posiadanych jezior, a także rzeki Odry, mogącej łączyć dodatkowo działania transgraniczne z Niemcami. By sprostać postępowi czasu i rozwojowi cywilizacji, która pragnie coraz to nowych elementów infrastruktury technicznej. Dlatego należy w gminie postawić na ten obszar życia, z którego gmina może czerpać niewątpliwe zyski. W tym celu zamierzenia władz gminy idą w kierunku rozwoju także tej dziedziny – turystyki.

Cel szczegółowy 4.1. Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury turystycznej.

Cel szczegółowy 4.2. Rozwój działalności agroturystycznej.

Cel szczegółowy 4.3. Rozwój różnych form turystyki kwalifikowanej.

Cel szczegółowy nr 4.1 Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury turystycznej.

Opis celu

Przygotowanie zróżnicowanych produktów turystycznych stanowiących ofertę turystyczną gminy musi być poprzedzone zinventaryzowaniem istniejącej bazy zasobów turystycznych. Zidentyfikowanie i rozpoznanie stanu infrastruktury turystycznej w gminie pozwoli na rozpoczęcie prac nad opracowaniem kompleksowej oferty turystycznej, skierowanej na określony typ turystyki. Wiedza ta powinna stać się

podstawą dla wdrożenia koncepcji poprawy infrastruktury turystycznej gminy, uwzględniającej zagospodarowanie najbardziej atrakcyjnych terenów Parku Krajobrazowego Dolina Dolnej Odry, dużych skupisk leśnych oraz jezior: Kiełbice, Lubicz, Wilczkowo, Kłodowo, Lipienko. Zewidencjonowanie zasobów gminy pozwoli na ukazanie najlepszych stron i specyfiki terenu, co zaowocuje wzrostem ruchu turystycznego w gminie. Ponadto istotnym jest dbałość o stan naszego dziedzictwa historycznego i kulturowego m.in. o stan zabytków.

Proponowane zadania:

1. Zewidencjonowanie potencjału turystycznego gminy – przygotowanie podstaw dla oferty turystycznej.
2. Podjęcie współpracy z gminami sąsiednimi, w tym również z gminami niemieckimi, w celu przygotowania wspólnego produktu turystycznego oraz jego promocji.
3. Przygotowanie kalendarza imprez kulturalnych i sportowych oraz jego włączenie do oferty turystycznej gminy (produktu turystycznego).
4. Przygotowanie i realizacja programu ochrony dóbr kultury między innymi poprzez realizację następujących inwestycji:
 - a) Rewitalizacja zabytkowych budynków komunalnych przy ul. Grunwaldzkiej w Widuchowej – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej (2009 – 2010) o wartości 50.000 zł.
 - b) Rewitalizacja zabytkowego budynku Urzędu Gminy przy ulicy Grunwaldzkiej 8 w Widuchowej – sporządzenie dokumentacji projektowej (2009 – 2010) o wartości 70.000 zł.
 - c) Rewitalizacja parku przy ul. Grunwaldzkiej w Widuchowej (2012 – 2013) o wartości 1.500.000 zł.
 - d) Remont obiektów sakralnych na terenie Parafii pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny w Krzywinie (2010 – 2011) o wartości 500.000 zł.
 - e) Remont obiektów sakralnych na terenie Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Widuchowej (2010 – 2011) o wartości 500.000 zł.
 - f) Remont obiektów sakralnych na terenie Parafii Świętego Judy Tadeusza w Lubiczu (2010 – 2011) o wartości 500.000 zł.
5. Rozwój infrastruktury turystycznej na terenie gminy, między innymi poprzez realizację inwestycji:
 - a) Przebudowa istniejącej ulicy Bulwary Rybackie w Widuchowej na promenadę spacerową – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej (2007 – 2008) o wartości 90.500 zł
 - b) Połączenie istniejących szlaków turystycznych na terenie gminy Widuchowa ze szlakami turystycznymi z przyległych gmin (2007) o wartości 30.000 zł.
 - c) Wydanie folderu turystycznego (2008) o wartości 8.000 zł.

- d) Wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą istniejących szlaków turystycznych: punkty widokowe, trasa promująca rękodzielniczo, rzemiosło (rzeźby), (2008 – 2010) o wartości 86.400 zł.
- e) Budowa szlaków turystycznych (2009 – 2011) o wartości 80.000 zł.

Cel szczegółowy nr 4.2. Rozwój działalności agroturystycznej.

Rozwój działalności agroturystycznej w gminie Widuchowa stanowić może ważny czynnik przyczyniający się do zwiększenia dochodów ludności. Istniejące na obszarze gminy indywidualne gospodarstwa rolne powinny stanowić potencjał dla zaistnienia w gminie tej formy działalności pozarolniczej. W celu możliwie najefektywniejszego wykorzystania potencjału agroturystycznego gminy, rozwój turystyki powinien być silnie powiązany z realizacją pozostałych celów w obszarze turystyki, szczególnie z rozwojem turystyki kwalifikowanej, tak aby powstał spójny i kompleksowy produkt turystyczny gminy. Samorząd gminy Widuchowa podejmie szereg działań o charakterze promocyjnym i szkoleniowym, które będą miały na celu uświadomienie mieszkańcom gminy o potencjalnych korzyściach osobistych i zbiorowych, płynących ze zmiany profilu swojej działalności z typowo rolniczej na agroturystyczną.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie programu rozwoju agroturystyki, uwzględniającego dostępne w gminie różnorodne formy turystyki kwalifikowanej.
2. Promocja agroturystyki jako pozarolniczej formy działalności gospodarczej mieszkańców obszarów wiejskich.
3. Upowszechnienie informacji wśród mieszkańców gminy o możliwościach uzyskania wsparcia finansowego dla inwestujących w rozwój gospodarstw agroturystycznych.
4. Przygotowanie i realizacja programów szkoleniowych dla zainteresowanych podjęciem działalności agroturystycznej.
5. Przygotowanie i wdrożenie programu promocji ofert gospodarstw agroturystycznych funkcjonujących w gminie.

Cel szczegółowy 4.3. Rozwój różnych form turystyki kwalifikowanej.

Opis celu

W gminie istnieje potrzeba stworzenia oferty turystycznej w zakresie tzw. ścieżek edukacyjnych turystyki pieszej. Odpowiednio przygotowane i poprowadzone trasy turystyczne pełnić będą, oprócz funkcji rekreacyjnej, także edukacyjną, zapoznając odwiedzających z dziedzictwem historycznym, kulturowym

oraz przyrodniczym gminy Widuchowa. Koniecznym elementem składającym się na ofertę turystyki kwalifikowanej jest przygotowanie planów rozwoju turystyki rowerowej, uwzględniających wytyczenie ścieżek rowerowych. Ważnym elementem rozwoju turystyki w gminie jest także odpowiednie wykorzystanie zasobów wodnych. Władze gminy podejmą starania o stworzenie dogodnych warunków do uprawiania turystyki kajakowej i żeglugi śródlądowej o charakterze transgranicznym. Będzie również starać się o wykorzystanie istniejącego w gminie potencjału dla rozwoju turystyki konnej.

Proponowane zadania:

1. Udział w przygotowaniu koncepcji budowy rowerowej Trasy Nadodrzańskiej biegnącej od Szczecina w kierunku Kostrzyna uwzględniającej trasę: Pacholęta – Marwice – Widuchowa – Ognica – Rynica - Krzywin.
2. Budowa trasy rowerowej na odcinku Krzywin - Żarczyn, zintegrowanej z modernizacją drogi wojewódzkiej 122.
3. Zagospodarowanie terenu nadodrzańskiego, poprzez przeznaczenie go pod budowę przystani jachtowej.
4. Opracowanie i wdrożenie koncepcji rozwoju turystyki rowerowej w gminie.
5. Przygotowanie i realizacja programu rozwoju turystyki wodnej.
6. Przygotowanie i realizacja programu rozwoju turystyki pieszej i konnej.

Cel strategiczny nr 5	<i>Rozwój alternatywnych form gospodarki rolnej i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.</i>
------------------------------	---

W ramach celu strategicznego nr 5 realizowane będą następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 5.1. Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców z myślą o zwalczaniu patologii społecznych.

Cel szczegółowy 5.2. Promocja funkcji mieszkalnej gminy.

Cel szczegółowy 5.3. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Cel szczegółowy nr 5.1 Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców.

Opis celu

Bierność, apatia i marazm to niezwykle częsta charakterystyka postaw mieszkańców gminy. Zachowania tego typu utrudniają realizację wielu przedsięwzięć, których beneficjentami jest cała społeczność lokalna. Zmiana świadomości społecznej w tym zakresie pozwoli na uruchomienie działań,

które pozwolą na powstanie utrwalonego sektora pozarządowego. Efektywne i sprawnie funkcjonujące społeczeństwo obywatelskie może stać się platformą współpracy z sektorem biznesu oraz otoczeniem gminy. Tym samym nastąpi zwiększenie lokalnego społecznego potencjału instytucjonalnego.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie programu informowania mieszkańców o funkcjonowaniu organizacji pozarządowych.
2. Zapoznanie ze strukturą oraz metodami działania organizacji społecznych w Polsce i w Europie.
3. Przygotowanie platformy współpracy organizacji pozarządowych z sektorem biznesu i samorządem lokalnym.
4. Usprawnienie przepływu oraz ułatwienie dostępu do informacji o programach aktywizacji zawodowej.

Cel szczegółowy nr 5.2 Promocja funkcji mieszkalnej gminy.

Opis celu

Także na terenie Gminy Widuchowa zauważalne są korzystne tendencje w migracji ludnościowej na terenie powiatu gryfińskiego. Dlatego też celem władz gminy jest wykorzystanie ich w taki sposób, by przyczyniły się one do rozwoju mieszkalnictwa w gminie. Tym działaniom sprzyjać będzie zmiana systemu zarządzania budynkami wspólnot mieszkaniowych, która już przyczyniła się do większej troski samych właścicieli o zamieszkiwane przez nich budynki. Konieczna jest również realizacja przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu budynków będących własnością gminy. Równolegle władze gminy będą dążyć do opracowania oraz stworzenia oferty dla osób poszukujących zamieszkania w Widuchowej, zarówno zatrudnionych na obszarze gminy jak i pracujących w lokalnych zakładach przemysłowych powiatu gryfińskiego. Promocja tak rozumianej funkcji mieszkalnej gminy powinna przyczynić się do ograniczenia lub nawet odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych w gminie oraz do zwiększenia jej potencjału rozwojowego.

Proponowane zadania:

1. Doskonalenie procesu zarządzania budynkami będącymi własnością wspólnot mieszkaniowych.
2. Przygotowanie i wdrożenie planu poprawy substancji mieszkaniowej będącej mieniem komunalnym.

3. Wykreowanie oferty promującej funkcje mieszkalne gminy i przedstawienie jej zainteresowanym mieszkańcom województwa.

Cel szczegółowy nr 5.3 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Opis celu

Niezwykle istotnym elementem służącym budowaniu ładu ekologicznego w gminie jest zmiana świadomości jej mieszkańców. Należy prowadzić ustawiczne działania o charakterze szkoleniowym i edukacyjnym, przyczyniające się do wykreowania proekologicznych postaw i zachowań mieszkańców gminy Widuchowa. Ważną rolę w przygotowywanym programie podnoszenia świadomości ekologicznej powinny pełnić organizowane cyklicznie w szkołach i innych placówkach edukacyjnych zajęcia poświęcone tej problematyce. Ich adresatami będzie młodzież, która powinna stanowić grupę upowszechniającą zdobytą w tym obszarze wiedzę. Programem edukacji ekologicznej powinni zostać objęci dorośli, poprzez udział w imprezach i targach promujących ekologiczne standardy postępowania.

Proponowane zadania:

1. Opracowanie i wdrożenie programu szkoleniowego dla młodzieży dotyczącego problematyki ekologicznej w aspekcie jej wpływu na ogólną sytuację gminy.
2. Organizacja imprez i targów promujących ekologiczne standardy zachowań w życiu codziennym.
3. Powiązanie działań promujących zachowania ekologiczne z pokrewnymi obszarami gospodarki gminnej, w tym gospodarki odpadami i rolniczej produkcji ekologicznej.

4.4. Struktura logiczna Strategii Gminy Widuchowa na lata 2007-2015

Poniżej przedstawiono graficzną ilustrację całościowej struktury planu strategicznego Gminy Widuchowa :

Wizja Gminy:

Widuchowa – gminą przychylną przedsiębiorcom prowadzącym działalność przyjazną środowisku naturalnemu oraz atrakcyjnym ośrodkiem zamieszkania i aktywnego wypoczynku

Misja Gminy:

Widuchowa, mobilizując potencjał mieszkańców, będzie stymulować rozwój przedsiębiorczości, doskonalić infrastrukturę techniczną oraz sprzyjać unowocześnianiu gospodarki rolnej i turystyki.

Cele strategiczne

nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 2
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	Poprawa stanu infrastruktury technicznej	Rozwój alternatywnych form gosp. rolnej i org. produkcji oraz dosk ekon. otoczenia rolnictwa	Wykorzystanie potencjału turystycznego gm. w celu zwiększenia dochodów mieszkańców.	Poprawa stanu infrastruktury technicznej

Cele szczegółowe

1.1. Przygotowanie terenów pod inwestycje	2.1 Poprawa dostępności i jakości usług teleinformatycz.	3.1. Promocja żywnościowych i nieżywnościowych ekologicznych oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.	4.1. Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury turystycznej.	5.1. Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców z myślą o zwalczaniu patologii społecznych
1.2. Zapewnienie pełniejszej obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych ze strony administracji publicznej	2.2. Rozwój i modernizacja lokalnej sieci drogowej		4.2. Rozwój działalności agroturystycznej.	
	2.3. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej	3.2. Udoskonalenie ekon. otoczenia rolnictwa.	4.3. Rozwój różnych form turystyki kwalifikowanej	5.2. Promocja funkcji mieszkalnej gminy
1.3. Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji gospodarczej gminy	2.4. Budowa i rozbudowa wodociągów i sieci wod.			5.3. Podnoszenie świadomości ekol. mieszkańców gminy.
	2.5. Poprawa bazy oświatowo – sportowej i inne			

5. Realizacja i monitoring celów szczegółowych Strategii

Cele wymienione w poprzednich rozdziałach Gmina Widuchowa będzie starała się realizować we własnym zakresie, lecz ma świadomość, że większości z nich nie jest w stanie osiągnąć sama. Tak duża ilość zadań i projektów zmusi gminę w przyszłości do skorzystania z pomocy funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W Polsce wzrost rozwoju regionalnego do roku 2006 wdrażany był za pomocą pięciu jednofunduszowych sektorowych programów operacyjnych (SPO), dotyczących wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwoju zasobów ludzkich, restrukturyzacji i modernizacji sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich, rybołówstwa i przetwórstwa ryb, oraz infrastruktury transportowej.

Obok nich realizowany był dwufunduszowy Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – zarządzany na poziomie krajowym, ale wdrażany w systemie zdecentralizowanym na poziomie wojewódzkim oraz program operacyjny pomocy technicznej, służący wsparciu wdrażania funduszy strukturalnych. Celem ZPORR było tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej, terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Na lata 2007 – 2013 przewidziano inny zakres wdrażania funduszy strukturalnych. Będą one realizowane w systemie krajowym poprzez programy: Innowacyjna Gospodarka, Infrastruktura i Środowisko, Kapitał Ludzki. Realizowany do tej pory ZPORR zmieniony został na 16 Regionalnych Programów Operacyjnych poszczególnych województw, które zawierać będą plany i dążenia lokalnych samorządów. To na tej właśnie podstawie kształtowany jest program i poszczególne priorytety dla każdego województwa. W Województwie Zachodniopomorskim projekt Programu Operacyjnego na chwilę obecną zakłada realizację ośmiu następujących osi priorytetowych:

Oś priorytetowa I „Gospodarka – Innowacje – technologie”

Oś priorytetowa II „Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej”

Oś priorytetowa III „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”

Oś priorytetowa IV „Infrastruktura ochrony środowiska”

Oś priorytetowa V „Turystyka, kultura i rewitalizacja”

Oś priorytetowa VI „Rozwój funkcji metropolitalnych”

Oś priorytetowa VII „Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

Oś priorytetowa VIII „Pomoc techniczna”

Gmina Widuchowa własne cele i zadania ma realizować między innymi korzystając z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, ale także Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Skorzystanie z tego programu sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu, przekształceniom strukturalnym regionu, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych. Osiągnięci tego ma się odbywać poprzez realizację 8 wskazanych osi priorytetowych.

Oprócz RPO WZ Gmina będzie korzystać z innych programów pomocowych będących częścią Narodowego Planu Rozwoju. Między innymi jednym z takich programów operacyjnych są kontrakty wojewódzkie, które zapewniają finansowanie najważniejszym inwestycjom w regionie z budżetu państwa. Środki kontraktu mogą być wykorzystane na współfinansowanie projektów dofinansowanych ze środków UE oraz na przedsięwzięcia finansowane wyłącznie z publicznych środków krajowych. Kontrakt wojewódzki określa prawa i obowiązki stron, zakres, tryb i warunki realizacji działań wynikających z regionalnych programów operacyjnych. Ponadto kontrakt określa sposoby i terminy rozliczeń finansowych, zakres i tryb sprawozdawczości, jak również zasady oceny i kontroli realizowanych działań w ramach priorytetów przyjętych w Narodowym Planie Rozwoju. Ponadto programem z którego będzie mogła korzystać Gmina Widuchowa będzie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie – „Odnowa i rozwój wsi” oraz działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

Gmina Widuchowa swoje cele będzie realizować również dzięki pomocy finansowej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Jako jednostka samorządowa wykonując zadania proekologiczne będzie mogła skorzystać ze środków Funduszu takich jak: pożyczki, w tym pożyczki pomostowe, dotacje, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska, dopłaty do oprocentowania kredytów, częściowe umorzenia pożyczek.

System wdrażania Strategii Gminy Widuchowa oraz realizacja celów w niej zawartych będzie realizowana przede wszystkim w oparciu o pomoc strukturalną Unii Europejskiej. Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Strategii Gminy Widuchowa będzie pełnił Urząd Gminy w Widuchowej. W tym celu urząd może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Do jego zadań będzie należało:

1. ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Strategii Gminy Widuchowa,
2. zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Strategii Gminy Widuchowa,
3. zapewnienie zgodności realizacji Strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
4. zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Strategii,
5. kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych do instytucji podległych – beneficjentów pomocy,
6. kontrola formalna składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami Strategii,
7. ewentualne monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
8. zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów,
9. przygotowanie rocznych raportów nt. wdrażania Strategii, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
10. dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Strategii.

Lista planowanych przedsięwzięć inwestycji infrastrukturalnych

L.p.	Nazwa inwestycji	Przybliżony koszt całkowity	Źródła finansowania (%)	Wydatki w poszczególnych latach w tys. zł.								
				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Adaptacja pomieszczeń poszkolnych w Ognicy na lokale mieszkalne	92.462 zł.	Środki własne – 100 %		92,462							
2.	Przebudowa istniejącej ulicy Bulwary Rybackie w Widuchowej na promenadę spacerową – etap I dokumentacja	90.500 zł.	Środki własne – 100 %	50,5	40							
3.	Budowa hali sportowej w Krzywiniu – etap I dokumentacja	61.366 zł	Środki własne – 100 %	50	11,366							
4.	Rekultywacja składowiska odpadów w Dębogórze.	620.658 zł	Środki własne –23,53 % Kredyty, pożyczki i obligacje – 76,47 %	131,712	488,946							
5.	Budowa wiaty na składowanie zużytego sprzętu gospodarstwa domowego – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej	13.420 zł.	Środki własne – 100 %	5	8,42							
6.	Wydanie folderu turystycznego	8.000 zł.	Środki własne – 100 %		8							
7.	Przebudowa drogi transportu rolniczego na odcinku Żelechowo – Polesiny	1.749.478 zł	Środki własne –77,98 % inne – FOGR – 22,02 %		1.749,478							
8.	Modernizacja pomieszczeń oddziału przedszkolnego w Krzywiniu	498.523 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–71,54% środki własne – 4,61 % kredyty, pożyczki – 23,85 %	12	486,523							
9.	Budowa toalety dla niepełnosprawnych wraz z podjazdem do przychodni zdrowia w Krzywiniu	122.148	Środki własne – 100 %		122,148							

10.	Wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą istniejących szlaków turystycznych: punkty widokowe, trasa promująca rękodzielnictwo, rzemiosło (rzeźby)	86.400	Środki własne – 100 %		25	25	36,4					
11.	Uzbrojenie działek budowlanych przy ul. Robotniczej w Widuchowej	143.000	Środki własne – 100 %		50	93						
12.	Budowa wodociągu Wilcze	2.328.243 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %	13	1.157,622	1.157,621						
13.	Budowa wodociągu Kielbice	1.503.499 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %	15	744,249	744,250						
14.	Budowa zespołu boisk przy Szkole Podstawowej w Krzywiniu	1.762.550 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–72,51% środki własne – 17,56 % kredyty, pożyczki – 9,93 %	13,5	745	1.004,05						
15.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Krzywiniu z przesylem ścieków do oczyszczalni w Widuchowej	5.181.858 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %		2.000	3.181,858						
16.	Remont świetlic wiejskich w miejscowościach: Bolkowice, Czarnówko, Dębogóra, Kłodowo, Lubicz, Marwice, Ognica, Pacholeta, Rynica i Żarczyn	1.440.000 zł.	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %		720	720						
17.	Budowa kanalizacji deszczowej w ulicach Sienkiewicza, Mickiewicza, Reymonta w Widuchowej	255.000 zł	Środki własne – 100 %	10,62	129.,38	115						
18.	Rewitalizacja zabytkowego budynku Urzędu Gminy przy ul. Grunwaldzkiej 8 w Widuchowej	70.000 zł.	Środki własne – 100 %			50	20					

19.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Marwice i Dębogóra z przesyłem ścieków do oczyszczalni ścieków w Widuchowej – etap I dokumentacja	100.000 zł	Środki własne – 100 %		50	50						
20.	Rewitalizacja zabytkowych budynków komunalnych przy ul. Grunwaldzkiej w Widuchowej – etap I dokumentacja	50.000 zł.	Środki własne – 100 %			30	20					
21.	Rozbudowa świetlicy w Żelechowie o punkt informacji i szkoleń dla rolników	637.898	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %		100	537,898						
22.	Budowa szlaków turystycznych	80.000	RPOWZ 2007-2013, Interreg lub PROW 2007-2013– 75 % środki własne – 25 %			20	30	30				
23.	Budowa boiska do piłki nożnej w m. Krzywini.	300.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %			100	100	100				
24.	Budowa boiska do piłki nożnej w m. Lubicz.	300.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %			100	100	100				
25.	Modernizacja drogi gminnej (ulica Krakowska) w Widuchowej.	1.000.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %				1.000					
26.	Remont Ośrodka Zdrowia w Widuchowej	200.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %			100	100					
27.	Remont Ośrodka Zdrowia w Krzywini.	500.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %			250	250					
28.	Modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Widuchowa.	500.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %				100	200	200			

29.	Modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Żelechowo.	300.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %				100	100	100			
30.	Modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Czarnówko.	300.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %				100	100	100			
31.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Widuchowej	3.000.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %					3.000				
32.	Remont i rozbudowa świetlicy w Bolkowicach.	100.838,22 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %					100,838				
33.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kłodowo wraz z przesyłem ścieków do przepompowni w Krzywiniu.	2.000.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %					1.000	1.000			
34.	Budowa kanalizacji w m. Żarczyn oraz Wilcze wraz z przesyłem ścieków do m. Krzywini.	4.000.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %					2.000	2.000			
35.	Modernizacja drogi gminnej (ulica Polna) w Krzywiniu.	1.000.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %						500	500		
36.	Rewitalizacja parku przy ulicy Grunwaldzkiej w Widuchowej.	1.500.000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %						1.000	500		
37.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żelechowo oraz Wilcze wraz z przesyłem ścieków do przepompowni w Krzywiniu	4 000 000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %						1.000	1.000	2.000	
38.	Modernizacja drogi gminnej w m. Bolkowice.	2 000 000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %								1.000	1.000
39.	Modernizacja drogi gminnej w m. Żelechowo.	2 000 000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %								1.000	1.000

40.	Modernizacja drogi gminnej w m. Żarczyn.	2 000 000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %								1.000	1.000
41.	Budowa drogi gminnej (ulica Sienkiewicza i Reymonta) w Widuchowej.	2 000 000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %								1.000	1.000
42.	Modernizacja drogi gminnej (ulica Drzewiarzy) w Krzywiniu.	1 000 000 zł	RPOWZ 2007-2013 lub PROW 2007-2013–75% środki własne – 25 %									1.000

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Plan finansowy na lata 2007 – 2015

Lp.	Nazwa zadania	1) Środki własne 2) Kredyty, pożyczki	1) Środki UE 2) FOGR	Wartość ogólna
1	Adaptacja pomieszczeń poszkolnych w Ognicy na lokale mieszkalne	1) 92.462 zł.	-	92.462 zł.
2	Przebudowa istniejącej ulicy Bulwary Rybackie w Widuchowej na promenadę spacerową – etap I dokumentacja	1) 90.500 zł	-	90.500 zł.
3	Budowa hali sportowej w Krzywiniu – etap I dokumentacja	1) 61.366 zł	-	61.366 zł
4	Rekultywacja składowiska odpadów w Dębogórze.	1) 131.712 zł 2) 488.946 zł.		639.426 zł
5	Budowa wiaty na składowanie zużytego sprzętu gospodarstwa domowego – etap I sporządzenie dokumentacji projektowej	1) 13.420 zł.		13.420 zł.
6	Wydanie folderu turystycznego	1) 8.000 zł.		8.000 zł.
7	Przebudowa drogi transportu rolniczego na odcinku Żelechowo – Polesiny	1) 1.364.278 zł.	2) 385.200 zł.	1.749.478 zł
8	Modernizacja pomieszczeń oddziału przedszkolnego w Krzywiniu	1) 23.000 zł 2) 118.881	1) 356.642 zł.	498.523 zł
9	Budowa toalety dla niepełnosprawnych wraz z podjazdem do przychodni zdrowia w Krzywiniu	122.148 zł		122.148 zł.
10	Wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą istniejących szlaków turystycznych: punkty widokowe, trasa promująca rękodzielnictwo, rzemiosło (rzeźby)	86.400 zł.		86.400 zł.
11	Uzbrojenie działek budowlanych przy ul. Robotniczej w Widuchowej	143.000 zł.		143.000 zł.
12	Budowa wodociągu Wilcze.	1) 13.000 zł. 2) 578.810,75zł.	1) 1.736.432,25 zł.	2.328.243 zł
13	Budowa wodociągu Kielbice	1) 15.000 zł. 2) 372.124,75 zł.	1) 1.116.374,25 zł	1.503.499 zł
14	Budowa zespołu boisk przy Szkole Podstawowej w Krzywiniu	1) 309.512,5 zł. 2) 175.000	1) 1.278.037,50 zł.	1.762.550 zł
15	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Krzywini z przesylem ścieków do oczyszczalni w Widuchowej	1) 200.000 zł. 2) 1.095.464,50 zł.	1) 3.886.393,50 zł.	5.181.858 zł
16	Remont świetlic wiejskich w	1) 200.000 zł.	1) 1.040.000 zł.	1.440.000 zł.

	miejsowościach: Bolkowice Czarnówko, Dębogóra, Kłodowo, Lubicz, Marwice, Ognica, Pacholęta, Rynica i Zarczyn	2) 200.000 zł.		
17	Budowa kanalizacji deszczowej w ulicach Sienkiewicza, Mickiewicza, Reymonta w Widuchowej	1) 255.000 zł		255.000 zł
18	Rewitalizacja zabytkowego budynku Urzędu Gminy przy ul. Grunwaldzkiej 8 w Widuchowej	1) 70.000 zł.		70.000 zł.
19	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Marwice i Dębogóra z przesyłem ścieków do oczyszczalni ścieków w Widuchowej – etap I dokumentacja	1) 100.000 zł		100.000 zł
20	Rewitalizacja zabytkowych budynków komunalnych przy ul. Grunwaldzkiej w Widuchowej – etap I dokumentacja	1) 50.000 zł.		50.000 zł.
21	Rozbudowa świetlicy w Żelechowie o punkt informacji i szkoleń dla rolników	1) 159.474,50 zł.	1) 478.423,50 zł.	637.898 zł.
22	Budowa szlaków turystycznych	1) 20.000 zł.	1) 60.000 zł.	80.000 zł.
23	Budowa boiska do piłki nożnej w m. Krzywin.	1) 75.000 zł.	1) 225.000	300.000 zł
24	Budowa boiska do piłki nożnej w m. Lubicz.	1) 75.000 zł.	1) 225.000	300.000 zł
25	Modernizacja drogi gminnej (ulica Krakowska) w Widuchowej.	1) 250.000 zł.	1) 750.000 zł.	1.000.000 zł
26	Remont Ośrodka Zdrowia w Widuchowej	1) 50.000 zł.	1) 150.000 zł.	200.000 zł
27	Remont Ośrodka Zdrowia w Krzywiniu.	1) 125.000 zł.	1) 375.000 zł.	500.000 zł
28	Modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Widuchowa.	1) 125.000 zł.	1) 375.000 zł.	500.000 zł
29	Modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Żelechowo.	1) 75.000 zł.	1) 225.000	300.000 zł
30	Modernizacja boiska do piłki nożnej w m. Czarnówko.	1) 75.000 zł.	1) 225.000	300.000 zł
31	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Widuchowej	1) 750.000 zł.	1) 2.250.000 zł.	3.000.000 zł
32	Remont i rozbudowa świetlicy w Bolkowicach.	1) 22.369,06 zł.	1) 67.107,17 zł.	100.838,22 zł

33	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kłodowo wraz z przesyłem ścieków do przepompowni w Krzywiniu.	1) 500.000 zł.	1) 1.500.000 zł.	2.000.000 zł
34	Budowa kanalizacji w m. Żarczyn oraz Wilcze wraz z przesyłem ścieków do m. Krzywiniu.	1) 1.000.000 zł.	1) 3.000.000 zł.	4.000.000 zł
35	Modernizacja drogi gminnej (ulica Polna) w Krzywiniu.	1) 250.000 zł.	1) 750.000 zł.	1.000.000 zł
36	Rewitalizacja parku przy ulicy Grunwaldzkiej w Widuchowej.	1) 375.000 zł.	1) 1.125.000 zł.	1.500.000 zł
37	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żelechowo oraz Wilcze wraz z przesyłem ścieków do przepompowni w Krzywiniu	1) 1.000.000 zł.	1) 3.000.000 zł.	4.000.000 zł
38	Modernizacja drogi gminnej w m. Bolkowice.	1) 500.000 zł.	1) 1.500.000 zł.	2 000 000 zł
39	Modernizacja drogi gminnej w m. Żelechowo.	1) 500.000 zł.	1) 1.500.000 zł.	2 000 000 zł
40	Modernizacja drogi gminnej w m. Żarczyn.	1) 500.000 zł.	1) 1.500.000 zł.	2 000 000 zł
41	Budowa drogi gminnej (ulica Sienkiewicza i Reymonta) w Widuchowej.	1) 500.000 zł.	1) 1.500.000 zł.	2 000 000 zł
42	Modernizacja drogi gminnej (ulica Drzewiarzy) w Krzywiniu.	1) 250.000 zł.	1) 750.000 zł.	1 000 000 zł
Razem		13.617.709,56	31.278.121,66	44.895.831,22

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

Poniżej przedstawiono także podział na finansowanie w latach całości kosztów inwestycyjnych z podziałem na środki własne, dotacje z funduszy celowych w tym funduszy strukturalnych:

źródła finansowania	2007	2008	2009	2010	2011
środki własne	301322	1.982.054,00	1305987,00	568.900	1705209,56
kredyty		1.958.294,75	1070932,25		
dotacje z funduszy celowych w tym funduszy strukturalnych		4788245,25	5901757,75	1387500	5025628,66
razem	301322	8 728 594,00	8 278 677,00	1.956.400,00	6 730 838,22

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widuchowa

źródła finansowania	2012	2013	2014	2015
środki własne	1475000	500000	1500000	1250000
dotacje z funduszy celowych w tym funduszy strukturalnych	4425000	1500000	4500000	3750000
razem	5 900 000,00	2 000 000,00	6 000 000,00	5 000 000,00

Wolne środki na inwestycje zgodnie z opracowanym Wieloletnim Planem Finansowym wyniosą :

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 615 948,06	1 769 140,97	1 452 769,25	1 535 236,71	1 734 568,72	2 001 043,48	2 345 137,23
2014	2015					
2 651 986,54	2 985 062,58					

źródło danych: opracowanie własne na podstawie WPF

Oznacza to że w latach 2007 – 2015 nie zabraknie środków własnych na realizację inwestycji. Łączna wartość środków wolnych na inwestycje we wskazanych latach wyniesie: 18 090 893,54 zł.

6. Wdrażanie i monitorowanie Strategii

6.1. Wdrażanie Strategii

Do wdrażania Strategii zaangażowani są partnerzy społeczni, w celu zapewnienia szerokiego udziału zainteresowanych instytucji i organizacji w rozwoju gminy. Warunkiem efektywnego wdrażania Strategii jest przygotowanie konkretnych projektów inwestycyjnych, zawierających: sposoby realizacji założonych celów, wdrażania działań, kryteriów oceny projektów rozwojowych, wskaźników monitoringu, partnerów, harmonogramów prac, planów finansowych i źródeł finansowania.

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na dwa lata będą one przeglądane i ewentualnie korygowane, bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do tego dokumentu powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych przez społeczność lokalną potrzeb.

6.2. Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu realizacji monitoringu i oceny realizacji strategii ustanawia się następujące mechanizmy:

1. Odpowiedzialność za realizację zadań wynikających ze strategii będą ponosić osoby (komórki organizacyjne), wskazane w planie operacyjnym do strategii.
2. Monitoring realizacji strategii będzie prowadził 3 osobowy Zespół do spraw Monitoringu Strategii. W skład zespołu będą wchodzić: Przewodniczący Zespołu oraz 2 członków. Osoby wchodzące w skład Zespołu ds. Monitoringu Strategii nie mogą jednocześnie ponosić odpowiedzialności za realizację jakiegokolwiek zadania wynikającego ze strategii.
3. Zespół do spraw Monitoringu Strategii odbywa spotkania w cyklu trzymiesięcznym. Spotkania Zespołu mają na celu dokonywanie bieżącej oceny postępu i skutków realizacji strategii, a w szczególności zgodności postępu we wdrażaniu zadań z przyjętym harmonogramem oraz z parametrami produktów końcowych.
4. Zespół do spraw Monitoringu Strategii dokonuje bieżącej oceny realizacji zadań strategicznych na podstawie informacji otrzymanych ze strony osób odpowiedzialnych za realizację aktualnie realizowanych zadań.
5. Informacje w sprawie postępu realizacji strategii będą przekazywane do publicznej wiadomości w cyklu trzymiesięcznym. Odpowiedzialność za przekazywanie informacji ponosi Przewodniczący Zespołu.
6. Ocena realizacji strategii dokonywana jest przez Radę Gminy. Rada dokonuje oceny postępu i skutków realizacji strategii w cyklu dwuletnim, na podstawie sprawozdań, składanych Radzie przez Wójta Gminy oraz Przewodniczącego Zespołu do spraw Monitoringu Strategii.
7. Szczegółowe zasady dokonywania monitoringu i oceny realizacji strategii przygotowuje Przewodniczący Zespołu ds. Monitoringu Strategii (w zakresie trybu pracy Zespołu) oraz Rada Gminy (w zakresie trybu oceny realizacji strategii).
8. Raz na dwa lata, Komitet ds. Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy dokona aktualizacji zapisów strategii w oparciu o ocenę jej realizacji. Zaktualizowana strategia jest przyjmowana na sesji Rady Gminy.

Zapewnienie informacji zwrotnej jest jednym z kluczowych instrumentów zapewniających efektywne wdrażanie Strategii. Również jego systematyczne zbieranie w istniejących bazach danych jest elementem ułatwiającym późniejsze prace zespołu monitorującego.

Miary wykonania projektów – W celu rzetelnego monitorowania wdrażania Strategii potrzebne będą dane ilościowe o charakterze statystycznym, które po przetworzeniu powinny zostać ujęte w serie

wskaźników. W ten sposób zostanie określony poziom wyjściowy oraz stopień osiągnięcia zakładanych celów – pozwoli to na funkcjonalne opisanie pożądanego stanu społeczno-gospodarczego za pomocą wartości liczbowych. Dla każdego z projektów kierowanych do realizacji zostaną zaproponowane odpowiednie miary wykonania. Pozwolą one w przyszłości ocenić stopień zaawansowania projektu i sukces w jego realizacji. Pomiar osiąganych wyników pozwala odróżnić powodzenie od porażki. Wyniki zapisane w postaci wskaźników, czy bezwzględnych informacji statystycznych, mają także ważne znaczenie w procesie uzyskiwania poparcia społecznego dla prowadzonych zmian, czy świadczenia usług. Dają one czytelny i jednoznaczny obraz sytuacji. Należy jednak pamiętać, że muszą być one interpretowane łącznie. Pojedynczy wskaźnik czy liczba może dawać mylne, zbyt optymistyczne lub zbyt pesymistyczne wrażenie o stopniu zaawansowania wdrażania Strategii. Analiza wartości poszczególnych wskaźników pozwala ocenić, na ile podejmowane działania zgodne są z zakładanymi celami. Zaproponowane miary umożliwiają bezstronną ocenę osiąganych efektów.

Porównywanie wskaźników – Jednym z podstawowych narzędzi służących do oceny efektów realizowanej Strategii jest również porównanie osiąganych wyników pomiędzy gminami. Porównywanie efektów odzwierciedlanych w różnego rodzaju wskaźnikach może prowadzić do zidentyfikowania najlepszych wzorów, których wspólnym mianownikiem jest wydajność.

6.3. Promocja programu strategicznego gminy

Promocja jest jednym z ważniejszych czynników kreujących rozwój społeczno-gospodarczy. Stanowi instrument pozwalający eksponować potencjał gminy i jej możliwości. Właściwie ukierunkowana promocja pozwala osiągnąć pożądaną cele strategiczne i operacyjne, opisane w poprzednich rozdziałach.

Narzędziami promocji programu strategicznego gminy są:

- informatory, foldery, przewodniki itp.,
- szkolenie pracowników gminy w zakresie prowadzonych przez nich działań promocyjnych,
- informacja o gminie - rozbudowa strony internetowej wraz z zamieszczeniem na niej tekstu Strategii i okresowych raportów z realizacji programu

Przy wdrażaniu Strategii ważnym zagadnieniem będzie współpraca z podmiotami gospodarczymi – inwestorami - działającymi na terenie gminy, poprzez włączenie ich do procesu lokalnego rozwoju gospodarczego.

Realizacja zadań i celów strategicznych wymagać będzie różnych źródeł finansowania. Takimi źródłami mogą być użyte i dostępne:

- budżet państwa,
- budżet gminy,
- fundusze strukturalne,
- fundusze celowe,
- fundusze restrukturyzacyjne.

